

ANKARA ESİNTİSİ

DENEME-HİKÂYE-ŞİİR

BİLGE Yazarlar
Mayıs 2024, Ankara

Türkiye Yazarlar Birliği Yayınları - 130

Yayın Yönetmeni
Zeynep Türksoy İlhan

Yayın Koordinatörü
Ayşe Akay

Editörler
Ayla Burçin Kahraman, Ayla Önal
Aylim Yıldırar, Fatma Aydar, Fatma Camcı, Muzaffer Arslan,
Dr. Seda Artuç Bekteş, Songül Özel, Sultan Turalı

Tasarım & Mizanpaj
Songül Öz

Basım Yeri
Golden Kağıt Reklam Matbaacılık San. Tic.Ltd. Şti.
Gersan Sanayi Sitesi Batı Sitesi Mah.2308 sokak
No:20-22 Yenimahalle- ANKARA
bilimvesanatyayinlari@gmail.com
Sertifika No. 49993

Birinci Basım
Mayıs 2024, Ankara

ISBN: 978-605-7912-40-4

TAKDİM

Milletlerin beşerî hayatları, tarihî birikimleri, ilim, fikir ve duygu dünyaları; kültür, sanat ve edebiyat insanların eserleri üzerinden yükselir. Son yüzyılda ülkemizde İstiklal Şairimiz Mehmet Akif Ersoy başta olmak üzere Peyami Safa, Yahya Kemal Beyatlı, Halide Edip, Ahmet Hamdi Tanpınar, Halide Nusret Zolutuna, Nurettin Topçu, Samiha Ayverdi, Necip Fazıl Kısakürek, Nazım Hikmet, Sabahattin Ali, Erdem Bayazıt, Cahit Zarifoğlu, Erol Güngör, Tarık Buğra, Adalet Ağaoğlu, Sezai Karakoç, Râsim Özdenören, Mustafa Kutlu ve D. Mehmet Doğan gibi mütefekkir edebiyatçılarımız yetişmiştir. Nesillerin hayata bakışlarının teşekkülünde, bir medeniyet bilincinin oluşumunda Türkiye'nin yetiştirdiği bu yazarların ve eserlerinin kuşkusuz çok büyük payları vardır. Bu isimlere yeni isimler eklemeliyiz.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi ve Türkiye Yazarlar Birliğinin desteği ile Ankara'da eğitim gören, okuma yazmaya meraklı lise öğrencilerinin nitelikli birer okuryazar olmaları yolunda onlara belli bir program ve müfredat dâhilinde katkı sunmayı hedeflediğimiz projede eğitim süreçleri başarıyla tamamlandı ve proje, üçüncü yılını doldurdu. Bundan mutluluk duyuyorum.

Günümüzün önemli yazar ve şairlerinin yazar adayları ile bir araya geldikleri söyleşilerde gençlerimize yazmak için okumanın önemi

ve Türkçe sevgisi anlatıldı. Yazma süreci, kurgu oluşturma becerileri, metin yazma teknikleri, dil bilgisi kuralları başta olmak üzere öğrencilerimizin yazma ve düşünme kabiliyetlerini geliştirmeye yönelik eğitimler verildi, nitelikli okumaya ve yazmaya dair tecrübe paylaşımlarında bulunuldu.

Bu noktada düşüncelerimizden birisi de ülkemizin edebiyat alanındaki ivmesinin yükselmesini sağlayacak nitelikli edebiyat ilgileri yetiştirme, edebiyat alanını doğru şekilde gençlerimize tanıtmaya ve gençlerimizi yakından ilgi duydukları edebiyat sahasına en doğru şekilde dâhil etmek suretiyle katkıda bulunabilme çabası oldu.

Edebiyat konusunda yetenekli ve yazar olmaya istekli bu öğrencilerimizin yazma uğraşları yalnızca hobi olarak kalsın da istemiyoruz. Amacımız; devraldığımız kadim medeniyetimizin izlerini, kültürel mirasımızdan soluyan bir ruhla sanatımızı, dilimizi, gelenek ve göreneklerimizi, folklorumuzu gençlerimize tanıtarak onların edebiyat çınarlarımızın eserleriyle, tecrübeleriyle buluşturmak ve bizzat kendilerinin de yazmalarını sağlamaktır.

Bilge Yazarlar projesinden bu vesileyle memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum. Tohum, Filiz ve Fidan olarak gruplandırılan genç yazar adaylarımızın yazmaya ilişkin çok istidatlı olduklarını gördüm. Yazdıkları eserlerle bunu gösterdiklerine inanıyorum.

Genç yazar adaylarımızın okuma yazma becerilerini geliştirmelerinde görev alan, onlara rehberlik eden, telif eserleriyle proje külliyatına katkıda bulunan öğretmenlerimize, şairlerimize ve yazarlarımıza; projemize destek veren Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesine ve Türkiye Yazarlar Birliğine teşekkür ediyorum.

Vasip ŞAHİN
Ankara Valisi

SUNUŞ

İnsanlığın en büyük buluşlarından biri, yazının icat edilmesidir. Çivi yazıları ile başlayıp gelişen yazılı metinler, tarihin akışını değiştirmiş; felsefenin, bilimin, sanatın ve sonuçta medeniyetlerin gelişiminde en büyük etkenlerden birisi olmuştur.

İnsan, fıtratı itibarıyla iz bırakmayı ve bu izi kalıcı kılmayı arzu ediyor. Tecrübelerinin ve birikiminin bir varoluş işareti olarak kaydedilmesinin yollarını arıyor. Bu yollar sanatta keşif ediyor. Resimle, yazıyla, işaretlerle izini bırakmanın bir yolunu buluyor insan. Sanat ve yazı ise edebiyatta buluşuyor.

Bu itibarla yazılı anlatımın zemin bulup üzerinde yükseldiği alan edebiyattır. Yüzyıllardır edebiyatın her dalında eserler verilmiş, önemli yazar ve düşünürler sayesinde hikâye, roman, masal, deneme, mektup, şiir ve destanlar, dünyanın her tarafında hem yaygınlaşmış hem de bu nitelikli metinler sayesinde zengin bir edebiyat arşivimiz oluşmuştur.

Yazarak da konuşuruz, diyenlerin; söyleyecek bir sözü, bir felsefesi, hayata bir bakış açısı olanların “Ben varım ve buradayım.” diye seslenmesinin bir ifadesi olan yazı; duygulandırır, eğlendirir, düşündürür, öğretir, duyurur, bilgilendirir. Dahası tüm bunları yarar, yarına taşır, kalıcı kılar.

Peki, yazarlık öğretilip öğrenilebilir midir? Bence yazarlık, bir açıdan öğretilip öğrenilebilirdir; göstergesi de Bilge Yazarlar'dır. Bunu, en iyi Ankara'da "Bilge Yazarlar" projemize dâhil olan öğrencilerimiz, şairlerimiz ve yazarlarımız bilirler çünkü bu işi bizzat tecrübe ettiler.

Ankara Valiliği koordinatörlüğünde Türkiye Yazarlar Birliğinin katkılarıyla hayata geçirilen "Bilge Yazarlar" projesi, Ankara'daki lise öğrencilerinden okuma yazmaya meraklı gençlerin yazma becerilerinin geliştirilmesi ve yetenekli kalemlerin keşfedilmesi amacıyla düzenlenen üç boyutlu bir projeydi ve her aşamasında da güzel başarılarla imza atıldı. Projemizin her üç merhalesinde yer alan öğrencilerimiz, kendi eserlerini hazırladı. Bu kitapta yer alan eserleriyle edebiyat dünyamızda yer alabilecek güçlü birer şair ve yazar adayı olduklarını gösterdiklerine inanıyorum.

Kültürün, sanatın ve edebiyatın derleme, toplama ve bir araya getirme gücü var. Bu güçten ülke olarak istifade etmenin yollarını ve imkânlarını bulmamız gerekiyor. Açıkçası gerçekleştirdiğimiz "Bilge Yazarlar" projesi böylesi imkânların varlığından bizi haberdar ediyor. Biz bu proje ile kültürün, sanatın ve edebiyatın farklı alanlarından ve farklı kuşaklardan birçok kişinin aynı güzel amaç uğruna severek ve isteyerek nasıl bir araya geldiğine şahit olduk.

"Bilge Yazarlar" projesinin başarıyla tamamlanmasında büyük emeği olanlar var. Başta kültüre, sanata, edebiyata büyük önem veren Ankara Valimiz Sayın Vasip Şahin olmak üzere Ankara Valiliği AB ve Dış İlişkiler Bürosunun değerli çalışanlarına, projedeki öğretmenlerimize, öğrencilerimize, velilerimize, TYB Genel Başkan Yardımcısı Doç. Dr. Muhammet Enes Kala'ya ve TYB Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Tuğrul'a, projede emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Musa Kâzım ARICAN
Türkiye Yazarlar Birliği Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

DENEME.....	9
BİR ŞEHRE ÂŞIK OLUNABİLİR Mİ?	11
ENGÜRÜ'DEN ANKARA'YA.....	13
ANKARA'YI TANIYORUM.....	18
GRI GÖĞÜN ALTINDAKİ RENKLER.....	20
“AN” KARA'DAN “ANI” KARA'YA.....	22
KALE VE GÜVERCİNLER.....	26
BİR ANKARA SERENCAMI.....	28
ANKARA'NIN GÖLGESİNDE OTURMAK.....	33
BAŞKENTİN HİKÂYESİ	37
ANKARA	39
BİR AŞKSİN SEN ANKARA	41
ÇIKMAZLARIN ŞEHRİ: ANKARA.....	43
ANKARA	45
ANKARA	47
BANA ÖZEL KAL.....	49
HİKÂYE	53
RENKLERİ GÖREBİLMEK	55
CEKET	60
KALBİ ANKARA GİBİ ATAN BİR GENÇ.....	64
SEN ANKARA GİBİ BİR İSTANBUL SEVDALISI.....	66
ULUS	75

GRAMOFONDAN YANSIYAN SEVDA.....	79
ANAKARA	83
ANKARA'YA KAVUŞMA.....	88
MERCEKLERİN ÖTESİNDE.....	91
GÜZEL ANKARA'M.....	96
ANTİKACI.....	102
GELİP GEÇEN BİR VAKİT: ANKARA.....	105
ANKARA GARI	110
YANSIMA.....	117
ANIM ANKARA	120
YALNIZLIĞIMIN YOLDAŞI ANKARA'M.....	122
CANSU KIZIM EVLENSİN	125
KAÇIŞ	134
HİLAL'DE KÖPÜKLÜ.....	141
KİTAPÇILARINDAN ŞARKILAR GEÇEN BAŞKENT	149
KENAR MAHALLE.....	159
KUKLACI	163
ŞİİR.....	167
BU KENT.....	169
ANKARA	171
TAŞI TOPRAĞI ŞİİR	172
NİCELERLE ANKARA	173
BAŞKENT.....	174
BİZİMLE YAĞARKEN BU ŞEHİR	175
ANKARA	176
ANKARA GARI	180
ŞEHRİN SİLÜETİ.....	182
SEYRİNDEYİM ANKARA	183
ANKARA GÜZELLEMESİ.....	184
ISITIR BENİ ANGORA AYAZI.....	185
ANKARA'DAN GELDİM BEN	187

DENEME

BİR ŞEHRE ÂŞIK OLUNABİLİR Mİ?

Ahmet Kağan IŞIK

ÂŞık olmak ayrıcalıktır. Birden çok kiŐiyi sevebilirsiniz ancak bir kişiye âşık olabilirsiniz. Sevgi hayatın bir parçasıdır; aşk ise hayatın kendisidir ve eŐsizdir.

ÂŞık olduğunuz kiŐiyi yalnızca birkaç saniye de olsa görebilmek hayat gayeniz olur. Bazen eski, beraber olduğunuz zamanları anarsınız. O anların saklandığı film Őeritlerini oynatrsınız. İşte o vakitlerde hayatınızda izlediğiniz en iyi filmi izliyorsunuzdur. Ankara da benim için böyle işte!

İnsan, birine âşık olduğunda kendini düzeltmeye çalışır. Kusurlarından arınmaya çalışır çünkü karşıdaki kusursuz görür. Mecnun'a Leyla'sının kusurlarını anlatamazsınız. Mecnun'un gözlerine perde inmiŐtir, güzellikten başka bir Şey göremez. Bu perde, filtre görevi görür; pürüzleri, kusurları süzer, karşıya geçirmez. Tuvaldeki renkleri ve o renklerin hatasız uyumunu eksiksiz görür ve fark eder ancak aralarda bulaŐan lekeleri, gri ve siyah tonları göremez. Ankara da benim için böyle: tertemiz ve rengârenk.

Ankara'yı ne ben anlatabilirim ne bir başkası anlayabilir. Hani derler ya, anlatılmaz yaşanır; işte tam da öyle. Görmek, gezmek, yaşamak gerekir Ankara'yı. İnsanın kendisini bir gün Ulus'a, Kızılay'a, Bahçeli'ye bırakması; o havayı soluması, onu dinlemesi gerekir. Ta-

rifsiz duyguları tatmak, onu dost bilmek elzemdir bu güzide şehrin derin anlamına ulaşmak için.

Ankara talihtir. Ankara tarihtir. Kendimi Ulus'un yokuşlu sokaklarına attığımda Oscar ödülü almış bir filmdeymiş veya Nobel Edebiyat Ödülü kazanmış bir yazarın kitabındaymış gibi hissediyorum. Çünkü Ankara sanattır, edebiyattır.

İlk Meclisin önünden geçerken, gözlerimi oradan alamam; orada Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları, milletin duaları eşliğinde çalışır, ülkeyi kurtarır. Bilirim sen ülkenin kalbisin. Bir bayrak sallanır Ankara Kalesi'nden. Tüm heybetiyle "Ben bekçisiyim buraların." der. Bilirim sen bir nefersin Ankara.

Bir filmidir Ankara. Filmin giriş ve final sahnesi kadar ara sahneleri, gelişme bölümü de mükemmeldir. Giriş ve final gelişmeyle desteklenmezse o eser havada kalır, ne girişin anlamı olur ne de finalin. Kaleye çıkarken binalar, müzeler tarih ve edebiyat kokar. "Yalnızca bu gelişme bölümü bile bir kitap olabilir aslında." diye düşünür ve kendimi bu ara sahnelerde kaybederim. Saatler akar da hiç farkına varmam.

Filmlerin en can alıcı sahneleri, kitapların en romantik bölümleri genelde finaldir. Bu final de aynen öyle işte. Kaleye girdiğimde duvarlardaki Rumca yazıları, evleri ve dükkânları görünce içimi tarifsiz bir huzur kaplar. Yuvammış gibi hissederim. Kalenin ucuna geldiğimde Ankara'yı izlemeye başlarım. Bütün Çankaya, Yenimahalle ayaklarımın altındadır. Hani kitaplarda, filmlerde fırtına koptuktan sonra insanı sakinleştiren romantik sahneler, satırlar olur ya işte onu yaşarım. Bütün çekiciliğiyle Kızılay, Sıhhiye, Bahçeli...

Ankara, görünürde yalnızca altı harflidir. Sözlükler onun için "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin başkenti." der ancak Ankara'yı anlatmaya ne harfler yeter ne de sözcükler. Özetle aşktır Ankara.

ENGÜRÜ'DEN ANKARA'YA

Aylim YILDIRAR

İnsan neyi, nasıl aramalı? Bu konuda bir kılavuz var mı bilmem. Mesela bir şehri nasıl aramalı, nasıl anlatmalı insan? Tarihsel mekânların, şehirlerin hafızası olduğu söylenir. Öyleyse şehrin kapılarını bu anahtarla açmak daha uygun olacaktır. Çünkü ancak o zaman, kâmil manada şehri bulmak, tanımak mümkün olabilir.

Ankara'nın kapısını tren garından aralamalı insan. Garın önündeki "Miras" heykeli, eşeğine ters binmesiyle bildiğimiz Akşehirli Nasrettin Hoca'yı çift başlı bir Hitit aslanı üzerinde betimler. Hoca'yı böyle görmek şaşırtıcı, bir o kadar da anlamlı görünür. Hoca, âdetta zamanda yolculuğa çıkmış bir seyyah gibi Ankara Garı önünde yolcuları bekler. Bilindik güler yüzüyle geleni karşılar, gideni uğurlar. Farklı dönemlere tarihlenen bu iki önemli figür Anadolu'da yaşamış uygarlıkların birbirine mirasçı olduğunu düşündürür.

"Kore'de savaşan Türklerin hatırasını yaşatmak, onların katkılarına teşekkür etmek için Kore Cumhuriyeti tarafından hediye edilen Kore Anıtı, şehrin merkezinde hem Türk hem de Kore kültürel öğelerini harmanlamış durumdadır. Anıt için Kore'ye duyulan sempatinin, aramızdaki kültürel etkileşimin de etkenlerinden olduğunu söylesek yanılmış olmayız.

Gençlik Parkı, Ankara'nın kalbine inşa edilen doğal bir millet bahçesidir. Birçok doğal ve kültürel mekânı içinde barındıran Gençlik

Parkı, çöl ortasında kavuşulan bir vaha gibi Ankara'ya ayrı bir hava katar.

Neredeyse yüzyıldır sağında solunda bulunan tarihî mekânlarla Türkiye'nin kuruluşuna tanıklık eden Cumhuriyet Caddesi. Burada yürürken sanki meclis kürsüsündeki hatiplerin nutukları işitilir. Hararetli tartışmalara şahit olunur. "Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak!" nidasıyla kabul edilen İstiklal Marşı'nın manevi hazza yaşanır.

Ulus Meydanı'nın ortasındaki Zafer Anıtı, asırlar önce dikilen ve Bilge Kağan'ın Göktürk Devleti'nin tarih sahnesine çıkışını anlatan sözlerini bugüne taşıyan Göktürk Abideleri gibi yeni Türk devletinin kuruluşunu tasvir eder. Anıtın ön tarafındaki Mehmetçik, temsili olarak düşmanı gözetler ve arkadaşlarını vatani savunmaya çağırır. Arkada ise sırtında top mermisi taşıyan kadın, Kurtuluş Savaşı'nda Anadolu kadınının yüklendiği misyonu anlatır. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Mustafa Kemal'in Kağnısı şiirinde ifadesini bulan "uzak cephelerin acısıyla gıcırdayan kağnısının ve Elif'in" hikâyesini anlatır. Yokluk ve yoksullukla yoğrulmuş bir ruhun yeniden var olduğunun destansı anlatımıdır bu.

Şehrin kuruluşunu temsil eden tarih mekânlar adım adım Ankara'nın silüetini ortaya çıkarır. Sanki günümüzden geçmişe doğru bir yolculuk yapılırdı gibidir. Andezit taşıyla inşa edilen eserler, yapılaşmada şehrin mimarisindeki değişimi de anlatır. Bu bölgede betonarme yapılardan kerpiç işçiliğine doğru bir geçişi gözlemlemek mümkündür.

Bölgede yer alan Eski Sümerbank binası, Eski Meclis binaları, Ankara Palas gibi artık "tarihî bina" vasfını taşıyan birçok yapı Ankara taşı ile inşa edilmiştir. Bu yönüyle yapılar, yüzyıllarca tarihe tanıklık etmeye devam edecek gibi zamana mukavemet gösterir. Öyle ki Ankara taşı dikkat çekici bir öge olarak türkülere kadar işlenmiştir.

*“Ankara’nın taşına bak
Gözlerimin yaşına bak
Biz düşmanı esir ettik
Şu feleğin işine bak...”*

Roma Hamamı ve eklentileri Ankara’da iz bırakmış bir uygarlığı temsil eder. Küçük bir alanda bir uygarlıktan başka bir uygarlığa geçiş yapılır. Ankara manzarasına hâkim tepenin üzerinde bütün ihtişamıyla Hacı Bayram Veli Cami boy gösterir. Taş kaideli, duvarı tuğladan yapılmış, kiremit çatılı caminin, Augustus Tapınağı ile Hacı Bayram Veli Türbesi arasında konumlandığı görülür. Son cemaat yerinin duvarında süslü yazı ile “Kelimeitevhid” in yer alması tarihe son noktayı koyar.

Osmanlı mimarisinin özelliklerini taşıyan cami Engürü’den Ankara’ya geçişin, Hacı Bayram Veli’nin ruhaniyetini, Ankara’nın manevi varlığını temsil eder. Caminin gölgesinde kalan Augustus Tapınağı’nın varlığını devam ettirmesi ise medeniyet anlayışımızın sahip olduğu hoşgörüyü gösterir. Sabah serinliğini burada yaşamak, kuş seslerine karışarak yükselen ve Müslüman bir ülkede bulunmanın alametifarikası “sabah ezanı”nı dinlemek insana huzur verir. Belki de bu yüzden Hacı Bayram Veli Cami ve etrafındaki tarihî kalıntılar Ankara’nın manevi merkezi olarak her yıl sayısı on binlerle ifade edilen insan tarafından ziyaret edilir.

Yalçın kayalıklar üzerinde mitolojik bir öge olarak yükselen ve oldukça eski bir tarihe dayanan Ankara Kalesi, şehrin önemli sembollerindendir. Kalenin Galat, Roma, Bizans ve nihayet Osmanlı izlerini taşıması yine çok sesli bir senfoni orkestrası çılgıdır Ankara’da.

Bir kartal yuvasını andıran iç kale, kısmen Ankara taşından yapılmıştır. İç kale, Dış Kapı ve Hisar Kapısı’ndan dışa açılır ki Ankara’nın “Dış Kapı semtinin” ismini buradan aldığını ve Selçuklu

hükümdarlarının yaptırdığı onarımları gösteren yazıtların varlığını bilmek Ankara'yı tanımaya başlamanın göstergelerindedir.

Yakın zamana kadar yamaçlarında gecekonduların üzüm salkımı gibi asılı olduğu kale çevresinde zamanla yapılan iyileştirmeler, kale içinde bulunan evlerden bir kısmının onarılmasıyla bir minyatür şehir ortaya çıkarmıştır. Bir çay içimlik vakitte duvarda asılı bir Anadolu kilimi, lambası is bağlamış bir fanus, sizi eski zamanlara alır götürür.

Hitit, Pers, Lidya, Frigya, Makedon, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı uygarlığının izlerini taşıyan ve Ankara'nın kalbi diyebileceğimiz bu bölgenin günün her saatinde insanlar için bir çekim merkezi olması bir Ankaralı ritüeli gibidir.

*“Ankara Ankara, güzel Ankara!
Seni görmek ister her baktı kara,
Senden yardım umar her düşen dara.
Yetersin onlara güzel Ankara...”*

Ankara Marşı'nda söylendiği gibi her ne kadar başı dara düşenin çözüm bulduğu bir şehir olarak düşünülse de Ankara, bir karmaşayı ve çelişkiyi de içinde barındırır.

Tarihî kimliğiyle eski Ankara, bir yanda bürokrasinin mesafeli, buyurgan tavrı ile gecekonduların çekingen insanları arasında sıkışan Başkent Ankara'nın eşitlendiği, modernle gelenekselin kaynaştığı bir noktadır. Ana caddelerinde çağın bütün ihtişamıyla yaşandığı Ulus'un dar ara sokaklarına inildiğinde elli, bazen yüzyıl öncesi-nin atmosferinde yaşamak işten bile değildir. Atılan her adımda geçmişe tarihlenen bir caminin, bir türbenin, geleneksel sanatların, müzelerin, harabelerin büyüdü dünyasına girilir.

Ankara keşfedilmemiş bir hazine gibidir. Şehri tanımak için tarihî mekânlar kadar yaşadıkları döneme tanıklık eden yazarları da takip

etmek gerekir. Öncelikle Evliya Çelebi'nin dilinden birkaç yüzyıl öncesinin Ankara'sına bakmak, Yahya Kemal BEYATLI'nın "İstanbul'a dönüşünü sevdiği" şehri, Ahmet Hamdi TANPINAR'ın gözüyle görmek ve Ankara'yı İstanbul'a tercih eden Nazlı ERAY'ın anlattığı Şair Nedim Sokağı'na Ayışığı Sofrası'ndan misafir olmak gerekir.

ANKARA'YI TANIYORUM

Betül Birsu AYGÜN

Ankara'yı tanımak, her hâliyle bilmek mümkün mü? Pek çok insan için Ankara, sadece başkent olarak bilinen, öne çıkan bir özelliği olmayan sıradan bir şehir. Peki, ya Ankara'yı dinlemek... Herkese farklı öyküler anlatır, yeter ki dinleyeni olsun! Ben, sık sık Ankara'yı dinlerim; tatlı şarkılarını söyler, anılarını paylaşır ve beni en derin düşüncelere sürükler. Bir kez onun sözlerine kulak veren bağlanıp gider. Konuşmadan dinlemek... İşte bazen sükût, üstün gelir.

Sırdaştır Ankara tüm dertlerini açabileceğim. Hafif bir esinti ile karşılık verir, tüm sıkıntılarımı alıp götürür. Bakıp görmeye niyetlenirsem çözümler sunar bana. Kuşların cıvıltısı, özgürce oynayan çocuklar, bir yanda hayatın telaşı... İnsanlar hep bir yerlere yetişmeye çalışır. Onlar hayat meşgalesinde iken ben Ankara'yı dinliyorum ve o, bana sınırlarını anlatıyor. Anlattıkça yaşananları hissediyorum ve daha neler saklı olduğunu merak ediyorum.

Sıradan bir yer değil. Birçok milleti ağırlamış, topraklarında birçok savaş yaşanmış. Eskiden denizi varmış hatta denizin altı bile kendine aitmiş. Bunu anlattığında çok şaşırılmıştım. Ankara'da deniz olabileceğini kim düşünebilirdi? "İnsanlar, denizim olmadığı için beni sevmiyorlar ama gerçeği kimse bilmiyor. Güzelliklerimi göremiyorlar. Göllerimde yaşayan kuğular, ördekler her gün bana gülümser. Mavi gökyüzümde kanat çırpın sevimli kuşlar, esintimle

dans eder. Topraklarımda yetişen mahsuller, her gün bana teşekkür eder. Birçok anı biriktirdim; iyisiyle kötüsüyle hepsini sakladım ve size verdim. ‘Ankara’da bir şey yok.’ derler hâlâ. Anıtkabir’i, Ester-gon Kalesi’ni, Ankara Kalesi’ni tanısanız aslında beni seversiniz.” Of Ankara, dert ettiğin şeye bak! Üzülme, değerini bilen elbet çok.

İnsanların vakitleri yokmuş gibi... Onlar kendilerini kandırıyorlar. Elbet durup dinlenmek, dinlemek gerek. Kendi yaşadığımız toprakların anlatmak istediklerine kulak vermiyoruz. Ve sadece deniz var diye başka şehirleri seviyoruz. Haksızlık ediyoruz sana Ankara! Sert ve soğuk diyoruz; gel gör ki biz soğuk davranıyoruz. İçimde sönmez bir ateş olan, değerli olan Ankara’m. Var mısın şimdi benimle sıcak soğuk oynamaya?

GRİ GÖĞÜN ALTINDAKİ RENKLER

Beyda Nur AYSEL

Havası da insanı da serttir Ankara'nın. Yerlisine sorsan çoğu sevmez bu şehri. Şu kara kara bulutlardan, ırak olan mavilikten şikâyetçidirler. Sonuçta renksiz, beton duvarlar kime sürekli güzel görünür ki? Kim trafik sesini, meydanda karşıdan karşıya sıkış tepiş geçmeyi ister? Öyle ya, bir süre sonra bu gürültüler kulağınıza fazla gelmemeye başlar. Sürekli baş ağrınızın sebebini, yanı başınızda olmasına rağmen göremeyecek dahi olabilirsiniz. Olsun, her bir sokağında ayrı bir yaşanmışlık, ayrı bir dostluk, aşk, sevgi, kırgınlık, ihanet bulabilirsiniz Ankara'nın. Bu karanlık gök kubbenin altında çoğunlukla gri olsa da her renkten insanla karşılaşabilirsiniz. Kimi çevirseniz sokaktan elbet bu şehirle ilgili hikâyeleri vardır: Kuğulu Park'ta elinde çiçekle beklediği biri, meydana geçerken dinlediği şarkısı, ara sokakta sevip beslediği bir kedisi...

Siz izin verdikçe karamsarlığa düşmenize razıdır bu şehir. Keşke yokuşları olduğundan düz, havası da güneşli olsaydı! Zaten Ankara'yı olduğu gibi sevenler sadece turistleridir muhtemelen. Yokuşlarına rağmen kalesine eğlenerek çıkan, gürültüsünde müzik bulan, havasındaki serinlikten zevk duyan en çok onlardır. Sürekli derbederliğine alışan yerlisi, güzelliklerine karşı kördür. Demiştim ya buranın insanı serttir biraz, işte bir o kadar da memnuniyetsizlerdir Ankara'ya karşı. Ama Ankara da çok sevecen yaklaşmaz insanlara. Şehrin karanlığı sürekli bir melankoliye sürükleyebilir sizi. Dertle-

rinize dert katabilir. Bazen “Keşke umutsuzluğa kapılmama izin vermeyecek kadar güneş ışığına maruz kalabilsem, baharlar gelse!” diyebilirsiniz bu şehirde.

Şehrin herkese yaşattığı farklıdır yine de çoğu kaçmak ister. “Gideyim de gözüm deniz görsün, mavi görsün. Orman havası alalım biraz.” Gidersiniz ama sonrasında fark edersiniz... Dört yanı kırgınlık olan şehir nasıl bu kadar özlenebilir? Ben değil miydim bu karanlık ilden kaçmak için debelenen? Her gittiğinizde sizi tekrar tekrar haykırarak çağıran bir şeyler vardır burada.

En güneşli, en güzel yerlere gitseniz bile Ankara’da bir sokak müzisyeninin yanından geçerken kulaklarınızdan giren notaların bedeninizi doldurmasını, adımlarınızın ardı geldikçe kısa süre içinde melodilerin yerini tekrar şehrin gürültülerine bırakması zevkini vermez hiçbir bahar. En güzel denizleri görseniz bile Anıtkabir’deki bir çift mavi gözden güzel gelmeyecektir. Güzel şehrimin parklarında çimenlere uzanıp yapılan sohbetlerin samimiyetine, renksiz görünen o yapıların ruhlarına, üşüten ama sertliğine alıştıran havasına, göllerine, yamaçlarına rastlayamazsınız başka şehirde. Kızılay’dan aldığınız bir demet çiçekle otobüs beklemenin, otobüse binince kafayı cama yaslayıp insanları izlemenin zevki bambaşkadır. Sokak arasında taşlara oturmuş gözleri uzaklarda olan teyzeler, amcalar eşsiz hikâyelerle doludur burada. Her taşta, her köşe yanında bir hatırayla karşılaşılırsınız.

Evet, belki çilesi çoktur Ankara’nın, belki sıkıldığınızı, daraldığınızı hissediyorsunuz bu şehirde. Ama bu şehre bir kere bağlandınız mı kopamıyorsunuz bir daha. İçindeyken hiçbir güzelliğini göremeseniz de uzaklaşınca özlenen çok şey geliyor akla. Eşsiz bir şehirdir Ankara, gri göğün altındaki renkleri görebilene.

“AN” KARA’DAN “ANI” KARA’YA

Duru YILDIRIM

Ayazı kesti yine beni Ankara’nın. Doğmaz güneşi, şehir pek sevmez sabahı bekleyenleri. Gerçi gri havasının kasveti dahi kendine özgü buraların biliyor musun? Sanki siyah mantolu somurtkan adamlar gibi solgun ve donuk caddelerin seni yargıladığını görmek. İnsanların üzerinde başkent olmanın ağırlığını hissetmek.

Kent birilerini özleyiyor belli, belli ama dik durması gerek. Dik duracak ki yollarında yürüyenlerin ayakları kaymasın.

Gün aymadan dolaşılmaz Ankara’nın sokaklarında. Önce ışığın çatlak asfalta vurmasını bekleyeceksin. Ağaçların yapraklarındaki çiy damlaları güneşin parıltısını yansıtacak yüzüne. Kediler esnafın dükkân kenarına koydukları karton kutu yuvalarından çıkacak, bir güzel gerinecek ve Arnavut kaldırımları üstünde hayatın koşuşturmasından bitkin düşenleri gözleyecek baygın, bir o kadar da umursamaz bakışlarla. İşte bu saatlerde hafiften hissetmeye başlıyorsun şehrin aslında o kadar da huysuz olmadığını. Kahvaltı sonrası çayını yudumlamayanla konuşulur mu hiç?

Göğün maviliğine aldananlara rastlarsın öğlene doğru. Kimin işi çok, kimi tasasız; elinde taşımaktan yorulduğu monttan anlarsın. İçi dopdolu siyah altın çizgili poşetler taşıyan gördün mü bil ki o, Ankara’yı avcunun içi gibi bilir. İnsanların gözlerini takip et; olan bitenin gürültüsünden irkilmeyip önüne ya da yere bakıyorsa şe-

hirlidir o. Tunalı'nın işlek sokaklarında etrafı aşkla inceleyenler hep gençlerdir çünkü yaşlısı yaşamış görmüştür her köşeyi. İlgi çekici bir şey kalmamıştır.

Böyle söyleyince yürek burkucu geliyor. Resmiyeti sarmış şehri, ondan bu durağanlığı; yine de burayı sevmesi bir başka. Delicesine yağın yağmurun saçlarından sırtına damlaması bir başka, bastığın karın bacaklarını sarması bir başka, güvercinlerin sesinin seni içten içten sarmalaması bir başka... Bir başka işte.

Bitmek bilmez yokuşlarını çıkarken ne yoruldum, biliyor musun? Tam "Bitti sonunda." derken burnumun ucundan yükselen tepeyi görünce iç çekerdim, hiç çıkmaz aklımdan. Bıkkınken daha da zor oluyor başa çıkması. Adım atması zulüm gibi geliyor insana ama barışıyorsun sonunda.

Her gün geçtiğim yol aynı olsa da geçişlerim hiç aynı olmadı biliyor musun? Monotonluğundan yakınsam da sanmıyorum, başka bir şehir beni bu şekilde hayata hazırlayamazdı. Kızılay'ın bulvarlarında tek başıma yürürken aklımdan geçenler pek kalabalıktı. Arkadaşlarımla birlikte şakalaşarak, zıplayarak yaptığımız gezintilerimizin üstünden yüründükçe ağaran kaldırım taşlarının düzenini bozması yalnızlıkla aynı hissettirebilir mi? Ankara'nın sana ilgisi, sevgisini göstermekten çekinmesine rağmen seni benimseyen bir büyük gibi aslında. Soğuk gelir başta, serttir dokunuşu ama asla dışlamaz seni. Kulaklarını kızartan rüzgârıyla, burnuna gelen hamur işi kokusuyla, ayakkabılarını sürttüğün taşlarıyla yavaşça, sakince ama emin adımlarla bir parçası hâline getirir seni Ankara.

Eğer hiç tanımamış olsaydım başkenti, havasını solumasaydım, Ulus'un kirli merdivenlerinde oturup ağlamasaydım ya da Beytepe'nin ıssız yollarında koşmasaydım anlamazdım. "Neden renkten, duygudan bu denli uzak bir yerde yaşamak isteyeyim?" diye sordum muhtemelen. Yemeğin tadı kokusundan anlaşılmaz. Tatmak, bazen dilini yakmak lazım. Tecrübeyi duyarak değil, dokunarak

edinmek lazım. Ankara'yı bakarak değil, görerek yaşamak lazım.

Ankara olduğundan daha nankör görülüyor bence. Neden, biliyor musun? Çünkü Ankara, ömürlük zaman geçirmesen de sende ömürlük yer ediniyor. Gelen bir topallıyor buraya, toy kaçıyor deneyimleri. Evet, zaman zaman yoruyor, gözlerini sımsıkı yumsan bile akacak gözyaşının yolunu kesemiyorsun fakat hiç sırt dönmüyor sana. Mavisini bulutlar kapatan gök de seninle beraber dökülüyor. Kayaları yararak güneşi gören cılız çiçeğin gövdesi de seninle bükülüyor. Köpeklerin mazlum bakışları da seninkiler gibi yere yöneliyor. Evet, belki ağır geliyor arada sırada ama biliyorsun ki kalktığında Ankara da aynı olmayacak, sen de aynı olmayacaksın. Farkına varmasan bile, en çok ihtiyacın olduğu zaman bulur seni “Ankara.” Hayatında acısıyla, tatlısıyla karnının dibinde yer eden bir basamak, bir okuldur. İçeceğini döküp ıslattığın, sararıp kırışan, silgi tozlarıyla dolu o sayfa olur defterindeki. Diğer sayfaların daha temiz kalabilsin diye...

Günler geçip gittikçe, süremin sonuna geldiğimi gördükçe kendimle çelişmeye başlıyorum sanki. Sıkıntılarımı düşünüyorum, sıkırmıyorlar artık içimi. Bunaltılarımı düşünüyorum, şu an ne değerli geliyorlar bir bilsen... Güzelim ayaz yine dudaklarımı çatlatırsa, ben güldükçe dudağım kanasa diyorum. Sana garip geliyor belki evet ama diyorum ya, burayı sevmek bir başka oluyor.

Okul çıkışında Ayrancı'nın otobüsündeyken boş koltuk görünce “Acaba kim daha yorgun?” anlayalım diye bakiştığımız orta yaşlı teyzelerin yüzleri beliriyor gözümün önünde. Bir karara varsak da varmasak da gözlerimiz buluşunca yenik düşüp ona yer vereceğimi bilsem de onlar, daima benden önce davranırlardı. Yolculuğumun sonuna kadar çantam omuzlarımı keserdi ama ben yine de kafamın tepesindeki demire tutunmak zorunda kalırdım. Eskiden yanaklarımı gererdi öfkem. Şimdi bulamıyorum kinimi, nerede?

İnsan kaybedene kadar elindeki değerini anlamaz derler, yine

de ben Ankara'nın bana kattıklarını görmezden geldiğimi düşünmüyorum. Dünyaya gözlerimi açtığım şehir, ilk yuvam, ana karam. Bana trene binmeyi, dışarıda yemek yemeyi, kıyafet denemeyi öğreten yoldaşım. Kalp kırıklıklarımı, mutluluklarımı, hayallerimi benimle taşıyan arkadaşım. Beni hep destekleyen, yanımdan ayrılmayan, "Ben Ankara'da yaşıyorum." dediğimde yüzümde naif bir tebessüm oluşturan şehir; bilmiyorum, sana borçlu muyum?

Ankara hep güzeldi, sadece minnet duymakta geciktim belki de. Üzerimde bıraktığı izler bir çiçek gibi açıyorsa bedenimde, yara sayılmazlar öyle değil mi?

Kurumuş yaprağın üstünde kalemin mürekkebi daha belirgin görünüyor. Sarı lekenin üzerinde mavisi göze çarpıyor iyice. Bob Ross geliyor aklıma. "Hata diye bir şey yoktur, yalnızca mutlu kazalar vardır." demiş. Hayatı burada tanımamın hoş bir tesadüf olduğu kanısındayım. İşte, bir deftere yazarken seni sayfanın sonuna yaklaşıyorum, kıvrık ucuna daha çok harf sığdırabilmek için çabalıyor ellerim.

İlklerimden göçme vakti gelmişken ben de en iyisi sayfayı çevireyim.

KALE VE GÜVERCİNLER

Ebrar ÇELİK

“Burası biteviye süzülüp duran güvercinlerin şehri.” diye düşünüyorum yaslandığım banktan güvercinleri izlerken. Karşımda o güvercinlerin kadim dostu uzanıyor. Ona bakınca heybetli bir hükümdarın izlerini görüyorum. Galibiyetlerin mağlubiyetlerle iç içe geçtiği, birbirinden izler taşıyan iki yüzünü.

Bu kaleye ne demeli ki? Güvercinlerin süzülen kanatları altında tüm heybetiyle kökleri sapasağlam toprağa bağlanmış. Bağlanmış ama yerinde saymış da diyemeyiz. Sabit kaldığı yerde kaç insanı tanımıştır bu kalenin taşları; kaç hikâyeye mekân olmuş, kaç kahramanın ardında bıraktığı mekân olmuştur? Kim bilir kaç insan, kollarını hızla açıp topuklarını sertçe yere vurarak uçurmuştur güvercinleri? Ya da bir el şaklatmasıyla kanat seslerinde salmıştır kalbinin gülümsemelerini.

Güvercinler... Kalenin güvercinleri. Gri miydi hep renkleri? Biz mi gri görmek istemiştik? Yoksa gri düşüncelerle onları da mı boyamıştık? Yoksa eski hâlimden izleri silinen bu şehrin gri betonlarından mı nasibini almıştı güvercinler? Bilmiyorum. Bildiklerim de grileşiyor. Ama çocuk gülüşleri arasından beyaz kanatlılarını görmüştüm hatta kanatlarıyla taşıdıkları umutları...

Güvercinler, kanatlarını açıp özgürlüğe uçabiliyorlardı. Etrafta mahallelinin onlara imrenerek baktığını görüyordum. Onlar, şehri

tepeden süzüyor; kanatlarıyla Ankara'yı sarıp sarmalıyorlardı. Aşağılara yaklaştıkça kalabalığın yuttuğu küçük gölgelerden ibaret kalıyorlar, uzaktan bakınca belli belirsiz noktaları andırıyordu kuşlar. O zaman insan, kendini büyük görüp üstünlük hissiyle doluyordu. Oysa kale daha büyüktü. Bu ikili insanların güçlü, zayıf ayrımlarından azade birer ders veriyordu. Tüm şehri bir arada tutan bağları bunlar.

Etrafındaki küçük, mütevazı evler; kalenin eşlikçisi olurdu eskiden. Bütün o evlerin bekçisi de kaleydi belki. Şimdilerde uzun binalar ve alaycılıkla dikilmiş gökdelenlere karşı ayakta idi. Zaman ilerledikçe kale heybetini yitirir miydi? Küçüle küçüle bir kuş oluverir, kanatlanıp uçardı mıydı şehir büyüdükçe küçülen evler gibi? İçinde koca benlikleriyle tek başına yaşayan insanlar... Hey gidi koca düşünceler...

Velhasıl, diyorum. Kale de güvercinler de birbirinin dostu olmalı. Oturduğum yerden kalkıp ellerim cebimde yürümeye başlıyorum kaleye doğru. Ayağıma küçük bir taş takılıyor. Alıyorum taşı hiçbir güvercinin ayağına takılmasın, canlarını acıtmasın diye kenara koyuyorum. Hareketimle irkilen birkaç güvercin çırpıyor kanatlarını. Onları görünce "Demek kanat seslerinde yankılanacak sözlerim ve daha ben oraya varamadan kalenin de kulağına çalınacak." diyerek adımıyorum. Yüzümde çocuksu bir gülümsemeyle çıkıyorum basamaklarını surların.

BİR ANKARA SERENCAMI

Gülden ÇEVİK

Şehirler, bazen hayallerin bazen umudun bazense geçmişin ruhunu taşır içinde. Bazen bir şehirde kaybolmayı dilersiniz bazense bir başka şehir sizi bulsun istersiniz. Her şehrin rengi de baharı da kışı da başkadır. Bazen özlem olur bir şehrin adı, bazen hüznün, bazen vuslat, bazense aşk. Bir şehir maviyi anımsatırken bir başkası yeşile boyar dünyamızı. Bir diğeri turuncu rengiyle sarar ruhumuzu. Her şehrin kokusu da farklıdır aslında. Kimisi yasemin kokar, kimisi papatya, kimisi erguvan. Kimisi yoksulluk kokar, kimisi yalnızlık, kimisi çaresizlik. Sesleri vardır şehirlerin kulak verdiğimizde duya-bileceğimiz. Kimisi çocuklar kadar neşeli, kimisi okyanuslar kadar hırçın, kimisi de ağaçlar gibi kök salmıştır maziye sessizce. Şehirler, çocuk olur bazen hiç büyümek istemez. Bazen bir ihtiyar olur, bilgelik taşır her nefes.

İnsanlar da yaşadığı şehirlere benzer zamanla. O şehrin ruhuyla adım atar hayata, o şehrin diliyle konuşur yüreği. Gözleri o şehrin aynasında görür kendini. Bir şehrin izlerini taşır her yüz ve her yürek. O yüzden insanları tanımak şehirleri tanımaktır.

Kimi zaman harfler hangi cümleyi kuracağını bilemez, yalnız kalır. Harfler kimi zaman hangi tarafta duracağını da bilemez. Ne yazsan, ne söylesen yarım bırakılmış bir resim gibi hiçbir renge boyayamaz kendini. Tam da böyleyim şimdi. Seni anlatırken sana

dair kelimelerimin eksik kalmasından ve sana haksızlık etmekten korkuyor kalemim. Seni anlatan kelimeleri bulamamanın tedirginliğini yaşıyor harflerim. Sana yazmanın bu kadar zor olacağını, yazmadan bilemedim hiç. Yeni fark ettim sana yenilmekten korktuğumu, sana yazmaktan kaçtığımı. Hep dinledim seni. Hep gezdim sokaklarında. Uzaktayken özledim. Şimdi kelimelerle anlatacağım seni ilk defa. Sırrı kaybolmuş bir aynada, kendi gözlerime bakarak kendi sırrımı çözeceğim belki de.

Dünyaya gözlerimi açtığımda tanışmıştım seninle. Senin sokaklarında oynadım ilk oyunlarımı. İlk düştüğümde senin taşlarını dizlerimi acıtan. Uzaklara gidişim, ilk senden oldu. Yol nedir, hasret nedir, veda nedir ilk senden öğrendim. Hep İstanbul'a yazdım yazılarımı. Hep onu anlattım sana. Hep İstanbul'u özledim sende yaşarken. Hep İstanbul'un gölgesinde yaşadın sen, bende. Hep denizinin olmamasıyla hicvedildin. En güzel hikâyeler hep İstanbul'a ait kaldı, en güzel şarkılar hep İstanbul için çalındı, söylendi. Kırılacağını düşünmeden adımlarken sokaklarını hep onun güzellikleriyle görmek istedim seni. Oysa şimdi fark ediyorum ki ben hep seni yanımda, gözlerimde taşımışım. Kaybetmemek için adını kimseye söylemeden saklamışım ve maziye yenilmemek için hatıralarıma anahtar yapmışım.

Ama o gün hiç uğramadığım ya da hızlıca geçip gittiğim yollarına düştü yolum. Kimsenin bilmediği, tanımadığı mekânlarıyla çıktın karşıma. Adımlarken sokaklarını, yokuşlarını ilk defa görür gibi bakarken gözlerine sanki ilk defa tanıştık seninle. Sanki o güne kadar hiç tanımamışım seni. Hep ihtişamlı, yıkılmaz kalelerini görmüşüm; geçmişim. Gizli yaralarını, unutulmuş sırlarını, saklamaya çalıştığın yorgunluğunu hiç fark etmemişim. Ama işte o gün o hep ciddi, umursamaz bakışlarından uzak, ilk defa hüznünü gördüm şehre yansıyan fotoğraflarında. Nasıl bir yük taşıdığını daha iyi anladım. Geçmiş ayakta tutmanın, yeniliğe ayak uydurmanın çıkamazında nasıl direndiğinin izlerini gördüm sokaklarında.

İnsanlar da şehirlere benzer. Ve bir şehri seslerinden, kokularından tanırız demiştım ya şehirlerin renkleri vardır demiştım hani. Mavi, yeşil, sarı dediğimizde aklımıza gelen; turuncu, mor dediğimizde gözümüzde canlanan şehirler. Sana da hep gri şehir diyorlar. Gökyüzünde bulutların hep aynı tonda. İşte, grinin anlamı da tam seni ifade ediyor. Diplomatık, uzlaşmacı, zarif, resmî ve ciddiyet diyor sözlükler gri renk için. Belki de bu sebeptendir, sana benzediğim içindir hayatı ciddiye alırım; kırılmamak içindir mesafeli duruşum, görünmez kalelerim. Oysa gri renk uçları da temsil etmiyor mu? Siyah, beyaz. Belki de bu yüzdendir gelgitlerin, çatık kaşlarının arkasında yumuşak bir kalbinin oluşu ondandır belki. Yazar Nurdan Gürbilek'in dediği gibi "Ankara bir memur ütopyasıdır." belki de. Onun için güzel ülkemin başkentinin ağırbaşlılığını taşırsın her dem.

Tanpınar, şehirleri medeniyetlerin aynası olarak görür. Şehirlerin ruhları vardır ona göre. Sen de Roma'nın, Selçuklu'nun, Osmanlı'nın ruhunu taşıyorsun geçmişinde. Güzel ülkemin kalbinin ortasındasın. Hep de öyleydin. Bir milletin yokluktan var olma mücadelesinin de adıydın sen. Umuttun, direniştin, istiklaldin. Millî mücadelenin en güzel ev sahibiydin. Önce sen inandın zafere. Özgürlüğe giden yolda vazgeçmemeyi sen öğrettin bize. Tacettin Dergâhı'ndan yankılandı İstiklal Marşı'mızın ilk mısraları. Bir milletin dönüm noktası oldu I. ve II. Meclis'te alınan kararlar. Onları gezerken o günkü heyecanı, kararlılığı ve gururu okudum duvarlarında. O günkü coşkuyu duydum yürüdüğüm her adımda.

Bildiğimiz yerleri, bilmediğimiz kelimelerle okuruz bazen. Gönül gözümüzle görürüz bazı mekânları, gönül kulağıyla dinleriz her bir sedayı. Nakış nakış dokumak isteriz gönül tezgâhımızda her bir anımızı. Hacı Bayram Veli Cami avlusunda dolaşırken minarenden yükselen ezan sesi, bahçesindeki koşuşturmalar tanıdık duyguları taşır heybemize. Augustus Tapınağı'na komşu olmasındaki hikmeti düşünürüz. Hoşgörünün, ahiliğin ve inancın kaybolmayan

güzelliğini hissederiz tebessümle. Adına büyük bir cami yapılmış olsa da mezarı şehrin kenarında kalan Melike Hatun'u düşünürüz. Selçuklu hanedanına mensup, Kara Medrese'nin kurucusu olduğunu hatırlarız. Hacı Bayram Veli'nin bu medresede hem talebe hem müderris olarak görev yaptığını düşünür, Kara Medrese'nin Ankara'nın manevi iklimine kattığı güzelliğe bir kez daha hayran oluruz. Karyagdı Türbesi'nin hikâyesi yüreğimize dokunur. Aslanhane Cami'nden geçmişti, Pirinç ve Pilavoğlu Hanlarından ticaret geleneğini, hamamlarından da kaybolmayan su medeniyetinin izlerini görürüz. Şehri yeniden ve yeniden okuruz. Ezberlemeye çalıştığımız bir şiir gibi tekrarlarız bildiklerimizi.

Küçük taşlarla döşeli Uzun Çarşı'dan geçerken etrafımızdan duyduğumuz sesler, o güne kadar hiç fark etmediğimiz yeni bir melodi taşır kulağımıza. Koşuşturmaların, kalabalığın ve çalışmanın, gayretin, eve ekmek götürme inancının izlerine şahit oluruz gözlerimizle.

Ulus'un arka sokaklarına doğru yürümeye devam ettiğimizde Çerçiciler Çarşısı'na çıkar yolumuz. Tüplü bir televizyondan fincan takımına, siyah bir hırkadan misket toplarına, tül perdeden tuşlu cep telefonlarına kadar beklemediğimiz eşyalarla karşılaşırız. Her bir eşya yeni hikâyeler bulmak için bekler yeni sahiplerini. Eskimiş ama eksilmemiş hatıralar çalar kapımızı. Düşünürüz kimler heyecanla hangi filmleri izledi o televizyonda, siyah hırka kimi ısıttı, misketleri tezgâhtaki yerini alırken çocukluğu geride kalan kimdi? Kimlerin penceresini sakladı tüller, hangi konuşmalara şahit oldu bir zamanlar kılıfla korunan telefonlar? Daha da yürüdüğümüzde boyası dökük evler, yaşanmışlığın yorgunluğunu hissettiğimiz ara sokaklar, içlerinde yaşayan var mı diye düşünmeden geçemediğimiz pencereler görürüz. Daha sonra sadeliğin asaletini taşıyan camiler çıkar yolumuza. Lelebicioğlu, Eskicioğlu Ahi Elvan...

Yürümeye devam... Tahtakale, Ulus Hali binlerce farklı renk ses ve kokusuyla karşılar bizi. Sessizce geçeriz kalabalığın içinden. Adım-

larnız Ankara Kalesi'ne doğru gider. Şehri uçsuz bucaksız gökyüzüyle aynı çizgide izlemek, size sonsuzluğu hatırlatır. Bir şehrin mahremidir kaleler, ihtişamıdır, gücüdür. Kaç zafere, kaç medeniyete şahit olmuştur; düşünmeden geçemeyiz.

Şehirler kaybolmaz, şehirler şahittir ve şehirler nice hatıraların sırrını taşır ötelere. Geçmişin sesinin geleceğe yankılanmasıdır şehirler. Duymak için yürümek gerekir sokaklarını. Her şehir bilinenden çok bilinmeyen sokaklarında gizlidir; o sokaklarından tanınır, sevilir, saklanır. Ulus'tan ayrılırken seninle daha da geç olmadan yeniden tanışmanın buruk ama mutluluk veren bir hatırası kaldı içimde. Yüreğime söz verdim -Gökhan Özcan'ın senin için "Yürüdüğünüzde yolları biten bir yer Ankara. Onların geri kalanını kendi hayalinizden tamamlamak zorundasınız." dediği gibi çıkmaz sokaklarında kaybolursa da adımlarım, hiçbir zaman senden uzak olmayacak hayallerim ve umutlarım.

ANKARA'NIN GÖLGESİNDE OTURMAK

Hüseyin Ozan UYUMLU

Nereye gittiğinizi belirleyen, nereden geldiğinizdir. Uçsuz bucaksız bir ovanın planlı bir köşesine atılmış, paslanmış tel örgülerle çevrili, diplomatik bir bıçakla çizilmiş sınırın dibindeyseniz... Uzun süredir hareketsiz ve çaresizseniz, ruhunuz soğuk bir şekilde sınırdan kalakalmışsa, evsiz ve insansız topraklara bakıyorsanız bu durumda gideceğiniz yer, âdeta bir şifa kaynağı, sizi iyileştirecek bir hekim gibidir.

Çevresinden çok kendisini kesmiş bir tel örgüyseniz, yaralarınızı sarmak için bir insana ihtiyacınız vardır. Hatta bu insan bir hekim olmasa da olur, sadece bir insan olması yeterli. Evinize iki yüz metre uzaklıktan su taşıdığınız, mazot sobası için mazot aradığınız, internet, alışveriş merkezi, market veya bakkal yerine komşularınızdan yardım dilediğiniz zamanlarda... Kurtuluşu hayal ettiğiniz yer, sizin için özgürlük ve umut demektir. Kurtuluşun az iyisi, çok iyisi olmaz.

Bu taşıt ve nesnelere dünyası, bu kalabalık meydanlar, sokaklar, mahalleler, caddeler sizin kurtarıcınız, kurtuluşunuz olur. Kimi insanı lime lime çürüten bu ortam, kimine de şifa verir. İçine kapanmış, büzülmüş ve bükülmüş anılarınızı unutturmak değil; üstüne yeni anılar oluşturarak eskileri zayıflatacak bir hengâme belki de insana gerek. Tıklım tıklım bir otobüs durağına yanaşırken çoğu insanın

dünyası başına yıkılır gibi görünür, bu duygu yüzlerinden rahatlıkla okunabilir. Yazar, sosyolog veya psikolog olmanıza gerek yok, yeter ki bakmayı bilin. Ya bu kalabalık kent birilerine kurtuluşa...

Kentler hakkındaki düşüncelerimizi kendi yaşadıklarımız mı yoksa toplumun genel kabulleri mi belirler, bilemiyorum. Açıkçası, toplumun ne düşündüğünü pek önemsemiyorum ve çoğu zaman farklı düşünüyorum. Ankara'yı seviyorum çünkü çocukluğumu hatırlatan her şeyi seviyorum. İçinde acılar da olsa, çocukluk anıları içimi hep ısıtmıştır. Çocukluk anıları, anne ve babanın elinden tutarak yürüdüğü sokaklardır. Bükülmüş dizini toprağa koyarak nişan alıp misket oynadığın avlulardır. Stadyuma gidip o antik olimpiyat heyecanlarıyla yarışacak gibi 23 Nisan coşkusu yaşamaktır. Özel günlerde Lunapark'a götürülüp çocukların çocuklar gibi eğlenmesidir. Atatürk Orman Çiftliği'nde kurulmuş Hayvanat Bahçesi'nde yabancı bir canlıyı hayatında ilk kez görmenin mutluluğunu yaşamaktır. Pazarcının tezgâhından çocuk olmanın hatırına ikram olarak sana uzattığı bir tanecik eriğin yüzünü ekşitip küçük yüreğini ısıtmasıdır. Özlenendir çocukluk, samimiyettir, ailedir, oyundur, heyecandır, hesapsızlıktır. Çocukluğumun Ankara'da geçmesi onu sevmem için yeterli sebeptir.

Çocukluk anılarım siyah beyaz fotoğraflar gibi gözümün önüne geliyor. Sayıları az olsa da değerleri paha biçilemez. O eski fotoğraflar ki iyi olanı daha iyi, kötü olanı daha kötü gösterir. Onlar, ruhumuzun haritası ve yaşamımızın merdivenleridir.

Salonun bir duvarını kaplayan ve hem kitaplık hem televizyon ünitesi hem de dolap olarak kullanılan vitrinlerin önünde, annenin yaptığı yaş pastanın yanında dururken yüzünde mahcup bir ifadeyle poz verdiği fotoğraflar, yaşamının basamaklarını temsil eder. Solmuş bu fotoğraflar, gün gelir o basamakları ve o basamaklarda yaşadıklarını hatırlatır. Çünkü geçmiş ve ondan sonrası, görünmez iplerle birbirine bağlıdır.

Ankara'nın eski fotoğraflarına bakmayı severim. Belki de her şehrin fotoğrafı güzeldir ama siyah beyaz fotoğraflar bambaşka bir güzelliğe sahiptir. Uçsuz bucaksız bir ovanın ortasında sanki ulu bir dağın tepesindeki karlar kadar bozulmamış ve kudretli duran Ankara, fotoğrafta olması gereken yerdedir.

Ankara, sadece bir şehir değil, anılarımda onlarca farklı millet tarafından zamanla parça parça örülmüş bir yoldur. Bu yol uzun ve geniştir, anlamlı, uyumlu ve bütünlüklü bir yapıya sahiptir. Bu yol, çocukluğuma uzanan yoldur.

Bu kadar çok gelgitin sonunda bu kadar düzenli kalabilmek usta işi olsa gerek. Evet, usta, anı ustası... Sanki kentin tek bir horozu var ve hiç sektirmeden her sabah düzenli ötmüştür. Köklü ve yenilmemiş bir çınardır, gövdesine dokunduğunuzda siyah beyaz anılarınızı getirir gözlerinizin önüne. Küçücük dünyanız o büyük ama düzenli, karmaşık ama anlaşılabilir, soğuk ama katlanılabilir dünyayla, Ankara'yla bütünleşir.

Ankara'nın hakkı çoğu zaman yenmiştir. Eskiden sadece vanilya ve kakaolu iki çeşit dondurma yedik ve bu basit lezzet, şimdi yediğimiz birçok çeşit dondurmadan daha tatmin ediciydi. Çay bahçelerinde içtiğimiz çaylar, şimdiki kafe çaylarından daha iyiydi. Pastanelerde yediğimiz ay çöreği, kesme ve muhallebinin lezzeti, şimdi hangisinde var? Çocukluğumuzun geçtiği şehir, ruhumuzun başkentidir. Çocukluk anıları, bizi sürekli çağıran bir merdivendir. Keşke Ulus'taki "yürüyen merdiven çarşısında" gezebilsem, anne ve babamla Zıp Zıp Bebe, Moda Düğme mağazalarına girebilsem. Keşke Mamak'ın toprak sahalarında top oynayıp toz içinde kalabilsem. Toprağı karıştırıp misket oynayabilsem. Abidinpaşa Cami'sinin altındaki hırdavatçıda kestirdiğimiz yeşil plastik borularla arkadaşlarımla peşinde koşturup onlara külah atabilsem. Evet, bunları yapamam ama en azından bu güzellikleri yaşadığım Ankara'ya hakkını verebilirim. Milyonlarca insan, bu şehrin hastanelerinde tedavi bulmuş, okullarında başarılı olmuş, iş bulmuş, güven ve hu-

zur içinde yaşamıştır. Bu şehrin hakkını vermek gerek diyorum. Ankara, ah Ankara! Büyük ve geniş bir söğüt ağacı gibisin, herkes gölgede oturmuş ama gölgenden çıkarken bir tutam dalını aşağı çekip koparmış. Ah Ankara, çocukluğumun başkenti! Her şey için teşekkür ederim.

BAŞKENTİN HİKÂYESİ

Işık ŞANLI

Türkiye'nin başkenti Ankara, zengin tarihî ve doğal güzellikleriyle de göz dolduruyor. Anadolu'nun kalbinde yer alan bu şehir, binlerce yıllık geçmişiyle âdeta bir açık hava müzesi gibi ziyaretçilere medeniyet gösterisi sunuyor.

Ankara'nın tarihi; Hititlerden Friglere, Lidyalılardan Perslere kadar uzanır ve bu köklü geçmiş, şehrin her köşesinde hissedilir. Şehrin kalbinde yükselen Ankara Kalesi, en dikkat çekici yapılardan biri olarak karşımıza çıkar. Hititler Dönemi'ne dayandığı düşünülen bu kale; zaman içinde birçok medeniyetin hükümrânlığı altına girmiş ve her biri, kaleye kendi izlerini bırakmıştır. Ankara sokaklarında yürürken bu uzun ve zengin tarihin soluk alıp verdiğini hissedebiliriz. Tarih tutkunları için büyüleyici bir cazibe merkezi olan Ankara, keşfedilmeyi bekleyen sayısız güzellikle doludur.

Ankara denildiğinde akla ilk gelenlerden biri hiç şüphesiz “Anıtka-bir”dir; Mustafa Kemal Atatürk'ün anıt mezarı olarak tarihimizle ve Atatürk'le olan bağımızı ziyaretçilere hatırlatır.

Şehir, her sokağında saklı hikâyeler, her köşesinde gizli anılar barındırır. Başkenti, keşfedilmemiş bir hazine sandığına benzetmek abartı olmayacaktır. Modern yaşamının içindeki yeşil alanlar, âdeta bozkırın ortasında birer soluklanma noktasıdır. Ankara, doğal parkları ve yeşil alanlarıyla bir vaha hissi uyandırır. Merkezde bu-

lunan Atatürk Orman Çiftliği, şehrin yoğunluğundan uzaklaşmak isteyenler için bir sığınak sunar. Ankara'nın doğal güzelliklerini anlatırken Mogan ve Eymir Gölleri'ni anmamak eksiklik olurdu; bu göller, şehre hayat verir ve doğaseverler için vazgeçilmez duraklardır. Göller, şehrin yorgun sakinlerinin dinlenme noktasıdır. Şehrin yüksek noktalarından bakıldığında tarihin katmanları arasında bir yolculuk bileti sunar bizlere.

Kalabalıktır Ankara. Kalabalıktan kaçmak istersem saparım Dikmen Vadisi'ne. Binalar arasında saklı kalmış bir cennet bahçesi... Tarihle doğanın iç içe geçtiği bir kent. Ankara'ya yapılan ziyaret, aynı zamanda geçmişimizle yüzleşme fırsatı sunar. Modern Türkiye'nin doğuşuna şahitlik etmiş bir şehir. Dile kolay, gönle güç!

Tarihin derinliklerinden yükselen gizemli bir şehir. Her sokağı bir hikâye, her köşesi bir anı... Adım adım keşfederken gelenek ve görenekleri de içime sınıyor. El işi, bakırcının motifi, yemeklerinin tadı tuzu... Atölyeler, incik boncuk. Sokaklarda dolaşırken bu zengin kültürle iç içe olmanın keyfini yaşıyorum. Yaşasın be hayat!

Yaşıyoruz. Hayatı, Ankara'da Ankara'yı... En çok da turistler yaşıyor seni. Dünyanın öbür ucundan gelip seni görüyorlar. Türkiye'nin değil, dünyanın da göz bebeğisin sen Ankara!

Kale kalbin gibi. Şehrin tarihine ışık tutarken oradan şehre kuşbakışı bakmanın keyfine diyecek yok. Daracık sokaklarına tepeden bakınca kucaklamak istiyorum seni. Sarılmak, sarıp sarmalamak her anını... Haydi, kol kanat ger bana Ankara!

ANKARA

Livânur GÜNEŞ

“Yalnızca ben bile eksilsem buradan, bu kaldırımda yürüyemez, boşluğuma düşersiniz.”

Kaldırımları düşünüyorum: Bir taş eksilse yürümesi zor olur üzerinde. Ben, senden bir parçayım Ankara. O güzel yollara sonradan eklenmiş fakat zamanla oranın bir parçası olmuşum. Artık ben, seni var eden temel taşlardan biriyim; senden ayrı olmam düşünülemez. Sadece insanların ve hayvanların ruhu olmaz; şehirlerin de ruhu vardır. Kesilmiş saçlarına ya da tırnaklarına dokunursam onun da bir canı olabileceği ihtimalini aklıma getiremeyebilirim. Şayet göğsünün sol tarafı için de bir şans verirsem Ankara'nın inip kalkan yüreğini hissedebilirim.

İşte, ellerimi nabzının tam üstüne yerleştirdim ve beni fark etmeni bekliyorum. Çankaya'da yürürken mevcudiyetinin en canlı noktasından sana sesleniyorum: Adımlarımı kalbinin üstünde hissediyor musun, Ankara?

Ölü olmadığını, nefes alıp verdiğini bana kanıtladın, yaşayan şehir! Beni kendine âşık ettin. Büyüledim, en parlak köşesindeki kaldırımlarda yürürken göğe bakıp yalvardım: “Şu ince ruhlı şehrin kaldırımlarından biri olayım ne olur?” diye. Beni kırmadığın için teşekkür etmeliyim; Çankaya'nın efsunlu sokaklarında bir kaldırım taşıyım şimdi. Ölümsüz ve ulu Ankara'nın bir parçası olmanın

gururunu yaşıyorum. Bu, benim için hazzın da kıvancın da doruklarında olduğum anlamına geliyor. Sana minnettirim. Senden yağmurda ıslanmanın ne kadar güzel olduğunu dahi öğrendim ben. Hiç sevmezdim oysa yağmuru.

Bir şarkıya kulak verdim senden sonra, sözlerini baştan yazdım o şarkının: “Bir şehir gelir, değiştirir seni.” desin istedim vokalist. Şehir evet, şehir gelir; gelir ve kalbine konar. Sahiden değiştim Ankara. Ben, burada Çankaya’ya olan tutkumdan söz ederken, bu satırları yazarken tam şu anda Keçiören’de yağmur başladı. Islanmış toprağın kokusu dolduruyor zihnimi. Bahsettiğim şarkıya geri dönüyorum Ankara, gelip beni değiştiren şehir, diyor ki aynı şarkı yine: “Toprak yağmura âşık oldu, ben sana âşık oldum yeniden.”

İşte ben, bu şehirle bütünüm artık. Benden Ankara’yı çıkarsalar, eksilsem buradan; eksilen Ankaralılar olur; bu kaldırımında yürümez, boşluğuma düşerler.”

BİR AŞKSIN SEN ANKARA

Nehir ADALI

Bir şehir var içimde, denizi yok ama düşüncesi çok. Bir şehir var içimde ayazıyla asla içimdeki aşkının ateşini söndüremeyen. Ah, Ankara ah! Platonik bir aşk gibisin, başta soğuk geliyorsun ama yaşadıkça ısıtıyorsun insanın içini. İçinde yaşayanın vazgeçemediği, yaşamayanın tadına varamadığı... Vazgeçilemeyen bir tutku, yaşanamayan aşk gibisin.

Başkent oluşunun ağırlığı mı var üzerinde? Ah, bir anlasam. Sana yapılan her ihanete, seni yıkmaya ya da yıldırmaya çalışsan her zorluğa rağmen bir Anka gibi küllerinden her daim daha güçlü doğarsın. Seni anlamak için ben de bir kuş olsam semalarında. Uçsam, uçsam... Sisli, puslu, yalnızlığı hatırlatan bir havada gezsem sokaklarını, anlasam yorgunluğunu... Çırpsam kanatlarımı konsam ilk Anıtkabir'e. Selam dursam Ata'ma, bir çiçek de ben koysam mezarına. Gezsem oraları, baksam Ata'mın anılarına birer birer. Nasıl kurduğunu düşlesem silah arkadaşlarıyla bu yüce Cumhuriyet'i. Gururla söylesem Ata'ma emanetinin 100. yılını kutluyoruz diye. Ona tekrar bir de ben söz versem bıraktığı her şeyi sonsuza kadar ilk günkü gibi yaşatacağımıza. Anlatsam senin emeğini, Türkiye'nin şah damarı oluşunun hakkını verişini.

Sonra çırpsam kanatlarımı, uçsam. İstiklalin karargâhına, Büyük Millet Meclisine konsam. Türkiye'nin kalbinin attığı yerde olsam.

Özgürlüğe atılan ilk adamın noktası nasıl bir histir bilmem ama bunun gururunu seninle yaşarım Ankara. Yüzümde güzel bir tebessümle süzülsem Ankara Kalesi'nin semalarında. Kırık dökük hayallerin arasında kalmış hatıraları hatırlarım. Ah, Ankara ah! Anlıyorum seni, neler gelmiş geçmiş başından. Ondan mı bu kadar hüznölüsün, ondan mıdır bu sert ayazın?

Soğuk olduğun kadar romantiksin de aslında. Acaba bir kelebek mi olsam? Benekli kanatlarımla Kuğulu Park'ına gidip âşıkları mı ziyaret etsem? Belki bir gün umutları tekrar gelir diye Kuğulu Park'ta dolaşanları mı izlesem? Kuğulu Park, âşıklar yeri...

Bazen de Tunalı boyunca yorgun düşenlerin ilk durağı. Akşamüstlerine ritim tutarken ateş böceklerinin şarkı söylediği, gecesine yıldızların düştüğü anda insanı dinginleştiren, yorgunluğunu alan... Diğer tarafındaysa kırık dökük hayaller arasında kalmış, bankta oturan insanların gözyaşları...

Yoksa senin o sert ayazında kazaklarına sarılarak ısınma umutlarını mı izlesem? Hiç anlatılmamış hikâyelerini mi dinlesem? Sonra bir sokak müzisyeninin küçük melodisiyle başlasam ıssız sokaklarında dolaşmaya... Güzel Ankara'mın güzel tuvalini çizmeye devam etsem... Güvenpark, Kurtuluş, Seğmenler... Ulaşsam senin her bir metrekarene, her bir anına... Yaşasam hiç yaşamamış gibi Ankara'yı... Her yerini ezberlesem taşını, toprağını, tek tek hiçbir yerini atlamadan... Ankara'mın hüznünü, kederini, sevincini, mutluluğunu hiç kaçırmasam... Güzelliğini, hiçbir anını atlamasam...

Ah, Ankara ah! Doğduğum yersin, benim kaderimsin. Sen içime çektiğim yağmurdan sonraki toprak kokususun. Sen Leyla'sın bende; ben deli divane Mecnun. Hiç bitmesini istemediğim hayalimdeki tek tutku, beni yaşatan tek duygusun. Sen şehirlerin şahı Ankara'sın.

ÇIKMAZLARIN ŞEHİRİ: ANKARA

Nilüfer TÜFEKÇİ

Ankara'nın rengi gri, sokakları kirli, ayrılıkları aleni, insanları hisli. Bunların hepsi trajikomik hayli.

Kızılay Meydanı'nda insandan duvarları, alabildiğine doldurur aklını. Her köşe başında on binlere karşı teksin. Gereksiz terk edişlerin evidir kaldırımları. Kişiler aynı kalır yanındakiler istisna, herkes gider meydanlar kalır sana. Bir kitapçı önünde takılı kalmışım, yıllanmış plak gibi bekliyorum. Her adımda döndürecek başımı bu kaldırımların bezgin hatıraları. Ruhumdaki her bir çizik yol açacak cızırtılarıma, sendeleyişlerime. Bir tiyatro çıkışı Atatürk Bulvarı misali sarı ışıklar altında bilinç dışı adımlar atıyorum sonra tüm bu yolların sonu ise çıkar hüzne. Saatler gidiyor geriye, ne avunabiliyoruz ne avutabiliyoruz; akan zaman ile yok olamıyoruz.

Bana gelenler gidişine delalet etmiş. Anladım ki sabahları yok bu şehrin, daima gece; geceler ise daima kalan bana. Yıllarımı harcadım banklarında. Yazdım, çizdim, söyledim yine de yenildim, üstün geldi tahassüslerimin tesiri. Samanpazarı yakınları aralıksız muhavereler, bağırışlar ve koşuşturmalar. İnsanlar yabancı birbirine, siyah beyaz Ankara'da. Akşam oldu mu nitekim insanın gölgesi kadar peşinde, nefesi kadar yakın, yansıması kadar kendisi koyulaşan yalnızlık. Bir tan vakti Ankara Kalesi'ne ilk çıkışı ukde kalır

anılarının içinde. Sevdikçe hayat bulur insan, anımsadıkça kaybolur hatıraları.

Kaybetmektir, geçmişin imkânsızlığını arzulamanın diğer adı. Benzerlerinden üstün olan, benzerleri az bulunan müstesna adamın istirahat yeridir baş şehir; gözleri kaleyi ebediyen korur kanatları altında. Işığın aydınlatır ay yerindeki kenti, güneş desen değildir gözleridir yanan. Mavi gökyüzü altında nereye dönsen yaşarsın mavi dev ile. Belki yüzlerce çiçekle süsleyecekler tabutunu lakın ne anlamı olacak terakki olmayanın.

Kulağında tükenmeyen teklif uğultusuyla çıkmaz sokaklarda hayat girecek aramıza, ardımıza. Ne gülünç kalabalığın bu hâlleri? Hırpalayacaklar kendilerini asılsız gecelerinde martaval atanlar için. Herkesin maskeleri elinde, elleri ceplerinde, yüzleri yerde. Artık ne kadar feryat etsen de nafile, tüketecekler bizi de. Unutulmuş sokak arasında elinde bir bavul insanın... İnsan uzaklaşır kaderinden. Bir pencereden ansızın hazin bir şarkı başlar, döndürür o tecimeni en başa. Hayatının telafisi olmayan sonunda bulursun kendini, sokağın izbe yerlerinde yoktur kimsen. Yalnız umutlar vardır, umutlar hep kalır şu sakar mekeler gibi. Bir o köşe başında bir bu köşe başında Ankara'nın nam salan gece ayazında...

ANKARA

Şeyma KOÇ

Ankara. Adı kara, bahtı kara, kışı kara, yıllar önce cebinde tek kuruş para olmadan Kars'ın o zamanlar belki araba geçmeyen bir köyünden kalkıp tek başına Ankara'ya gelmiş bir adam gibi içi kara. Hayır, hayır; aslında gelinlik giymiş gibi apak.

Yalnız, çaresiz, kimsesizsin Ankara. Ölümün, kalanların uydurması olduğu gibi bu da benim uydurmam herhâlde. Sokaklarında büyüdüğüm bu şehir olmasa birçoğumuz göz göze gelebilir miydik o ilk aşkıyla? Hepimiz en acı tecrübelerimizi bu şehirde yaşamadık mı zaten? Nice Mustafa Kemalleri bağrına basmadı mı bu şehir? Nice Zübeyde Hanımların gözyaşıyla yıkanmadı mı?

Ankara belki ayazıyla ünlü amma kimse bahsetmez Ankara'da güzün hiç bitmediğinden. Her bir köşesinde sararmış yaprakların arasında gizlenmiş ağaç dalını kıran, duyduğu o “çıt” sesiyle bir daha o sokaktan geçmemeye yemin eden insanların olduğundan. Konuşmayı öğrendiğim gibi susmayı da bu şehirde öğrendim ben.

Ben bu şehirde, yürümeyi de düşmeyi de öğrendim. Ben yolunda düşerim, kimi senin yoluna düşer. Yolunu kaybedenlerin yolu bir şekilde bu şehre düşüyordu zaten. Kuşlar geliyordu, göçüyordu bu şehirden. Ayazdan kaçan serçe kuşları gibiyim. Annemin kollarının altına saklanırdım eskiden. Mutlu olduğumuz anlar giderek azalırken toplaşan serçelerini ve mutluluğun sıcaklığını bir fotoğraf

karesi gibi içimde saklardım. Ankara o fotoğrafı yine kaldırdığım yerden bulup çıkarır, saçıp savuşturmayı başarırdı. Annem gelir, elinden alır yine bana verirdi sonra o fotoğrafı.

Ankara kokardı annem. Üzerine sinmiş yemek kokusuyla birlikte annem de gitti bu şehirden. Ama serçe kuşları yine bir aradaydı. Çünkü Ankara onları hiç evsiz bırakmadı. Hepsi aynı anda uçtuğunda gökyüzünde şenlik olur. Rüzgâr annemin sesini kulağıma getirir, saçlarımı okşar. İşte bu şehri sevmeyi de annemden öğrendim ben.

ANKARA

Yasemin DURSUN

Ankara benim gözümde her zaman destansı bir havaya sahip. Bazen bir romanın içinden alınmış mekân gibi geliyor oysa eserlere ilham olan bir yer. Bu koca şehir tarih boyunca birçok savaşın merkezi olmuş ve içerisinde nice kahramanlar barındırmıştır. Bu deneyimler, şehrin duvarlarına ve yerlerine birçok hikâyeye kazandı.

Ankara'nın bu eski duvarlarını ve yerlerini dinlesekim bilir bize neler anlatabilir? Belki bir annenin, oğlunun savaştan dönmesini beklediği günleri belki bir genç kızın, sevdiğini kaybettiği acı dolu anları belki de bu vatan için canla başla uğraşan kadınların ve savaşta sevdiklerine, ailelerine mektup yazan askerlerin hikâyelerini...

İşte bu şehrin her yeri tarih, iyi ve kötü birçok anılarla dolu. Bunca şey; yaşandığından mıdır, yoksa birçok hikâyesi olduğundan mı? Bilinmez ama Ankara'da belirgin bir sertlik ve soğukluk hissedilir. Bu durum, insanın içini ürpertir.

İnsan hakiki soğuktan da üşür ancak ısınmayı da bilir. Köylerde bacalarda tüten duman, ekmeğin üzerinde çıkan buhar, sokakta mangal üstü kestane... Sıcak, sevgi dolu bir yanı da vardır işte. Köyleri, ormanları, doğası her biri çok güzel. Köylerde ki o hava, yeşilliği; insanların emekle yaptığı evleri, ektikleri ekinler, çocukların neşeyle oynaması ve daha birçok şey...

Yaşamak özgürlüktür. Özgürce yaşamaksa Ankara sayesinde. Zaten zamanında uğraşan, acı çeken insanlar da bugün biz böyle mutlu, rahat ve özgür yaşayalım diye savaşmamışlar mı? Ankara'yı güzelleştiren de bu anıları değiştiren de şimdiki bu mutlu, özgür olmamız değil mi?

Ankara'nın her mekânını, güzelliklerini görmek paha biçilemez bir nimettir. Bu nimeti adım adım yaşamak, adım adım yazmak için özgürce kolları sıvamak gerek. Ankara okunmayı bekleyen roman gibi, Ankara yeniden yazılmayı bekleyen öykü gibi, Ankara bitmez tükenmez kalem gibi. Ankara... Anka...

BANA ÖZEL KAL

Zeynep Erva GÖKMEŞE

Bugün yine Ankara'ya uyandım. Ankara'yı hissettim. Evine ekmek götürmeye çalışan insanların emeği kokar Ankara. Kalenin sokaklarında el emeği göz nuru ürünleriyle teyzeler, Karanfil Sokak'la özdeşleşmiş kitapçılar, pazarlardaki esnaflar, şoförler, her sabah erkenden kalkıp bu şehrin kalabalığında kendini unutan insanlar. Hepsinin yüzünde aynı ifade: hiç geçmeyen yorgunluğun verdiği buruk bir gülümsemeyle karışmış somurtkanlık.

Ankara, insanı boğar. Hayallerini gerçekleştirecekmış gibi yapar, sonra hayal balonlarını alıp kaçar. Çılgınlık susmaz bu şehirde. Affetmeyi çok isterdim ama başarabilmiş değilim. “Gideyim burarlardan.” derim, öyle daralırım ki penceremi açıp derin derin nefes alırım; o da ya ciğerlerimi tatmin etmez ya da ciğerlerime ağır gelir.

Sonra bir de akşamı var tabii. Güneş yüzünü çevirir aya, parlaklığını emanet eder. İşte tam o zamanlarda balkona çıkarım, tek tek evlerin avizelerinde dolaşırım. Her evin kokusunu içime çekerim. Kimi evler özlem kokar. Gurbet şehri Ankara, özlemleriyle insanları yakıp kavurur. Başka bir evde mutluluğun kokusu hâkim, evin küçük oğlu sınavdan iyi bir puan almış. O ev; gözümün uzaklarında, gönlümün derinliğindeki yuva; iki katlı müstakil, küçüklük hayallerimi süsleyen dünya. Oranın kokusu bana ait, hayallerime...

İçindeki insanların değil, benim duygularımın koktuğu ev. Oradan çıkıp sokaklara, caddelere inerim.

Sokaklarının korkuttuğu olur. Yalnızlık sinmiş kaldırım taşlarına basmak, ruhuma izler bırakır. Onca kişinin arasında kendi karanlığımla kafa tutmaya çalışırım güneşe. Kahkahalar, telefon sesleri kafamı karıştırır. Nereden geldim, nereye gidiyorum? Kendimi çözmüş değilim lakin çözemediğim tek şey kendim de değilim.

Ben seni de çözemedim ki Ankara. Bahar geliyor, leylak kokusunda sevgini veriyorsun, alıp gönlümün başkôşesine yerleştiriyorum. Sonra yaz geliyor, yalan yok, sıcaklığıyla sarıp sarmalıyorsun lakin sonra bir rüzgâr çıkıyor; ayaza dönüyor, sert kışların başlıyor. Sevgin kalbimde duruyor ama donuyor be Ankara!

Ara ara kaçıyorum bu şehirden, iyi de geliyor fakat geri dönmesi her şeyden daha güzel oluyor. Hani bazen kapılarından geçerken uçuyormuş hissi veriyorsun ya, sanki bütün yolları seriyorsun önüme de “git” diyorsun, geri geleceğimi bile bile beni uğurluyorsun.

Başta seni suçladım. Evet, “Senin yüzünden üzülüyorum, sen beni mahvediyorsun.” deyip isyan ettim sana lakin suç sende değilmiş. Baharını bir kenara atıp ayazına odaklanan bendeymiş suç. Aynayı karşıma alıp yüzleşmeye mecal bulamayıp seni günah keçisi seçen bendeymiş. Elbet, bu süreçte kendimle yeniden tanışırken seni de ihmal etmedim. Seni de tanımaya çalıştım, çalışıyorum.

Ankara, ayazıyla tehditkâr, baharıyla sevimli... Üslubunda “K” harfını barındırmazsın, bilirim, kendine hastır her şeyin.

Kalbin nerede atıyor bilmiyorum ama ben her adımımı seninle atıyorum, caddelerinde seni düşünüyorum. Bahçeli’yle deli dolu, Ulus’la olgun, Kızılay’la rengârenk oluyorum. Aslanlı Yolu’nda yürürken göğsüm kabarıyor. Damarlarımdaki asil kan beni güçlü kılıyor. Hacı Bayram’ı da unutmamak lazım, tabii, maneviyatıyla içimi kuşatanı... Atakule’nin manzarasını beynime nakış nakış işledim.

Parklarında, göllerinde gezdim durdum. Her gittiğim yeri sen sandım. Ben seni Suluhan Kervansarayı'nda satılan her bir boncuk tanesinde aradım. Bulamadım. Daha sonra anladım ki bunların hepsi sensin Ankara.

Burası benim memleketim, burada kök salmayı isterim. Ben Ankara ile parlak semasında buluşurum. O bana uçabilmem için kanat verir; ben ona deniz kokusunu, dalga sesini getiririm.

15 Temmuz'da bombalara göğsünü siper eden kahramanların memleketi Ankara. Eski zamanlardan bu yana birçok medeniyetin beşiği Ankara. Kim bilir ne çok kültürü yaşatmıştır İç Anadolu'nun bağrında, başkent Ankara.

Ankara, sen hem kopamadığım sevdamsın hem de gönlümü dağılayan koca bir yarasın! Sen hep böyle kal, olur mu? Bana özel kall!

HIKÂYE

RENKLERİ GÖREBİLMEK

Ayfer AKYILDIZ

Dünya Şehirleri Müzesinin girişinde sıra bekliyordum. Kuyruk, upuzun bir yılan gibiydi. Kıvrılarak uzanan kuyrukta hepimiz zehirlenmiştik, sıranın başındaki müze ise panzehrimizdi. Ve hepimiz o panzehre ulaşabilmek için bu upuzun sırada yıllarımızı dahi göz kırpmadan harcayabilirdik.

Edebiyatla el ele yürümeyi sevenler, belli bir noktadan sonra zehirlenirler. Bu, doğal sürecin bir parçasıdır; panzehir ise yaşamın ve nefesin kaynağı olan şehirlere yöneltir insanı. Tam anlamıyla görebilmek ve incelemek zaman alır. Ancak görmeyi başardığında sadece edebî olarak değil kişisel olarak da gelişir birey. Nefes almayı, rüzgârı hissetmeyi ve yaşamı koklamayı öğrenir. Şehirleri ve yaşamı görmeyi bilmeyenler, edebiyatın yoğunluğu ve melankoliyle hayatlarını sürdürmeye çalıştıklarında zehirlenirler. Edebiyat, onlara nefes almayı unutturmuştur. Devası, şehirleri tanımak ve onlardan ilham almaktır.

Sıra, uzun süre sonra bana geldiğinde yavaş ve korkak adımlarla uçsuz bucaksız müzeye ilerledim. Yüzlerce, binlerce belki on binlerce tablo; önümdeki sonsuzluğa gider gibi duran holde beni bekliyordu. Bembeyaz duvarların üzerinde yıldızlı ve çeşit çeşit desenlerle süslenmiş çerçevelerle süslenen tablolarda milyonlarca hayat, kalp ve nefes vardı.

İlk olarak İstanbul'u aradı gözlerim. Kendimi çok zorlamama gerek kalmadı, en derin hisli tablolarla dolu duvarın kalbinde duruyordu. Dünyanın her yerinden en bilinen ve en ünlü tabloları yan yana sıralamışlardı. Duvarın önüne ilerledim ve yaldızlı İstanbul yazısının altında yine yaldızlı çerçeve ile süslenmiş tabloya baktım. Nefes kesiciydi. Güneşin denizden yansıyor Galata Kulesi'nde hayat bulan ışınları, yoğun nemin oluşturduğu hafif bulanıklık, köpüklü sık dalgaların asimetrik kayaları parçalamak istercesine onlara çarpması; sıcaktan erimiş dondurmalarını her yerlerine bulaştırmış çocuklar, Ayasofya'da öğle namazını kılıp ikindi için Eyüp Sultan'a gidenler, çeşit çeşit ırktan insanın yüzlerine çivilenmiş gibi duran sevinç dolu gülümsemeleri ve fotoğraf makineleri ile gezen turistler... Her yerden birden çok renk, birden çok duygu akıyordu. Enfesti. İnsanlar değil renkler öndeydi, renkler her yerdeydi. İnsanlar olmadan da benliğini korurdu İstanbul. Ne rengini ne ışıltısını kaybederdi. İstanbul'u İstanbul yapan da buydu işte, kendi başına bir renk demeti olabilmesi. Bazen tablodaki insanların da detaylarını görmek istiyordu insan fakat İstanbul için bu mümkün değildi.

Ne kadar izledim ve detayları görmeye çalıştım bilmiyorum ama tabloya baktığım süre, zaman kavramını yitirmeme yetmişti. Sonunda renklerin başımı döndürmeye başladığını fark edip geriye doğru birkaç adım attım. Belki de bu kadar göz önünde olan yoğunluk ve görülebilir detay benim için fazlaydı.

Daha sakin bir tabloya bakmak için Londra'nın önüne geçtim. O yoğun renk karmaşasından sonra kahve ve gri tonları azalmıştı. Yağmur damlalarıyla dolu bulutların yanında sapsarı güneşin parlaklığı hoş bir tezat oluşturuyordu. İnsanlar yine bulanık resmedilmişti. Uzun paltolarıyla, ellerindeki şemsiyeleriyle gezen silüetler sönük kalmıştı. Fakat mimari ve o grili kahveli renk tonları arasındaki akışlar kesinlikle bu tablonun değerini artırıyordu. Rahat-

latıcı bir tabloydu Londra. Sadece tabloya bakarak bile yağmurun toprakla yaşadığı aşkın kokusu burnuma doluyordu. O güzel mimarinin duvarlarına yaslanıp kitap okuduğumu ve ilham aldığım cümlelerin altını çizdiğimi hissediyordum.

Bu rahatlatıcı ama bir o kadar yalnız hissettiren tablodan gözlerimi çekebildiğimde biraz uzaklaşıp rastgele bir tablonun önüne geçtim. Yıldızlı harfler yine dans ederek farklı bir şekilde dizilmiş ve anlamlı bir kelime oluşturmuştu: İzmir. Altın güneş doğuyor ve sırmalar saçıyor, deniz kuvvetle ve cesurca dalgalanıyordu. Renkliydi İzmir ama İstanbul gibi değildi. Cesur bir rengi vardı, güçlü bir rengi. 9 Eylül'ün kudreti toprağında, havasında hâlâ hissediliyordu. Tablonun gerisinde kalmış olan dağ çiçekleri parlıyordu. İstanbul'un gençliğini hatırlatıyordu. Delikanlılığını ve cesaretini yitirmemişti sanki bu şehir. Fakat İstanbul gibiydi bazı yönlerden, insanı değil şehri güçlüydü bu tablonun da.

Tarihini içime çekerek uzun uzun baktım tabloya, güçlü nefesini hissettim. Derin bir nefes alıp verdikten sonra gerileyip başka bir tablo seçmek için geriledim. Burnuma dolan taze kurabiye kokusuyla acıktığımı hissettim, hızla ilerleyip ikram standının önüne geldim. Küçük bir tabak alıp içine birkaç kurabiye koydum. Oturaklara ilerlerken aniden sola döndüm. Refleks gibiydi, o tarafa dönmem gerekiyordu sanki. Döndüğüm tarafta bir tablo gözüme çarptı. Bütün renkli tabloların arasında daha gri, daha renksiz duran tablo bu hâliyle dikkat çekiyordu. Beni kendine çekti. Ayaklarım benden bağımsızmış gibi önüne sürükledi beni. Ve yıldızlı harflerle yazılmış o ismi görünce tebessüm ettim: Ankara.

Tabloya yaklaşıncaya tamamen renksiz olmadığını fark ettim. Rastgele seçilmiş gibi görünen ama profesyonelce kullanılmış renkler vardı. Bu renkler, yüz hatları dâhi belli olan insanların kalplerinden ve zihinlerinden yayılıyordu. Her yerde farklı bir grup vardı. Gü-

venpark'ta, Hamamönü'nde, eski TBMM binasında, Ankara Kale-si'nde, Kocatepe'de, Atakule'de... Anıtkabir'de ise tanıdık bir yüz vardı, parlıyordu ve her şeyin merkezindeydi.

İnsanların hepsi mutlu ya da huzurlu değildi belki. Fakat hepsinin gözleri bilgi ve kültürle parlıyordu. Hiçbir şeyi umursamıyor gibi duran gençler, insanları görüyordu. Acelesi var gibi koşturup du-ran yetişkinler hayatın nefesini hissediyordu. Tek bildiği herkese bir şeyler anlatmak istercesine duran yaşlılar tarihi kokluyorlardı.

Kaldırım taşlarının üzerine dökülen kedi ve köpek mamaları, sırtını duvara yaslayıp Ankara'nın havasından ilham alarak şiirini ta-mamlayan şair, aniden bozulup yağmura dönen güneşli hava, ayaz-dan titreyen çocuk, Millî Kütüphaneden çıkıp otobüse yetişmeye çalışan öğrenciler... İnsanlarla kurulmuştu sanki bu şehir.

“Ne kadar renksiz ve bulanık değil mi?”

Arkamdan gelen sesin sahibine döndüm. Gözleri tabloda bir de-niz arar gibi geziyordu ancak bulamayacağını da biliyordu. “İn-sanlardan yansıyan renkleri görmüyor musun?” Şaşırarak bana döndü. “Ne rengi? Siyah beyaz, anlamsız, basit bir tablo bu.” dedi ve uzaklaştı. Fakat renkleri görüyordum ben, oradaydılar. Tek-rar tabloya döndüm. Sanki eser, biraz daha aydınlanmış, renkleri oturmuş ve netleşmişti. Fırça izlerinin arasında kendi renklerimi bulabiliyordum.

Gülümsedim. Kendimi bulmuştum, panzehrimi bulmuştum. Her-kesin bakıp geçtiği tabloda ben görmeyi başarabilmişim. İnsanlar görebildiği sürece rengini koruyan, insanıyla güzelleşip çiçekler açan eseri bulmuştum.

Düşündüm de bazı insanlar Ankara gibidir. İçlerinde görülmeyi bekleyen milyonlarca şey vardır. Bu “şey” bir söz, bir duygu, bir his, bir yetenek, bir görüş, bir renk olabilir. Onlar, diğerleri gibi

bunu hemen ortaya koyamazlar ancak kendilerini anlayabilen kişilere yansıtabilirler. Ve o kişiler hep daha dolu, hep daha renklidir. Eşsiz ve enderdir.

Ankara, kalbindeki ve zihnindeki renklerle seni aydınlatıp dünyaya göstermeye çalışan biri olarak seninle tanıştığıma çok memnunum. Beni kendine çekip seni görme şansı tanıdığın ve kendimi bulmamı sağladığın için minnettarım.

CEKET

Arzu ACAR

Ceketini çıkarıp sandalyeye astı. Gözü yakadaki söküğe takıldı. Kaç gündür bu hâldeydi kim bilir? Nasıl görmemişti? “Dikmeli.” dedi. Kanepenin yanındaki vitrine doğru yöneldi. Tek camı kırılmı, ahşabı eskimiş, evlenirken çarşıdaki ikinci el eşyacıdan aldığı bu vitrine bakınca o günlerin üzerinden ne kadar çok zaman geçtiğini fark etti. İnsan eliyle yapılan şeylerin eskidiğini ancak anıların hep taze kaldığını düşündü. Ne kadar zaman geçerse geçsin aklın kıyısından sızan anılar her defasında aynı duyguyu yaşıyordu insana. Bu yüzden eskimiyordu yaşam. Duyguların kaybolmak gibi bir huyu yoktu. Elini camsız bölmeden içeriye sokup metal kutuyu aldı. İçinde ki iğne ve ipliğe baktı. Kısa bir müddet düşünüp tekrar yerine koydu. “Zaten...” dedi. Yutkundu.

Pencereye yaklaşıp sıyırdı perdeleri. Camı açıp içeriye dolan temiz havayı derin bir nefesle ciğerlerine çekti. Gözlerini kapatıp yaşamı duyumsamaya çalıştı. Yaşamak güzel şeydi doğrusu. Gözlerini açtığı anda karşı kaldırımdaki ayakkabı boyacısı çocuğu gördü. Boya fırçalarının arka kısmını boya sandığına vurarak çıkardığı ritimle bağıra çağıra söylüyordu yaşamının güzel olduğunu. Öte yandan her kış solup her baharda açan dalların “İnadına Yaşamak” adlı türküsü yayılıyordu bütün doğaya sanki. Yine aynı şekilde karınca- ların bitmek bilmeyen kış hazırlığında saklı olan yaşam telaşı nasıl da izahtı görmeyi bilen gözlere.

Ocağa çay koydu. Çarşıdan getirdiği birkaç erzağı masaya dizdi. Dudaklarındaki ıslıkla eşlik etmeye başladı boyacı çocuğa. Son zamanlarda oldukça enerjik bir ruh hâli vardı Selim Bey'in. Yıllardır sırtında taşıdığı o yükleri atmıştı nihayet. Karısını Pazarcık'taki kızının yanına yollamış, kedisini barınağa bırakmıştı. Emeklilik dilekçesini de verip otuz yıldır dirsek çürüttüğü daireye veda etmişti. Son bir aydır hayatındaki her şeyi bırakıyor gibiydi. Mahalledeki bakkaldan da alışverişi kesmişti. Ekmeği iki sokak aşağıdaki büfedden alıyordu artık. Tuhaf bir şekilde alışkanlıklarını değiştirmeye çalışıyordu.

Akşam yemeği için hazırdı sofrası. Ekmek ve peynir, en demlisinden bir bardak çay... O, karnını doyururken boyacı çocuk, boya sandığını toplayıp sokaktan uzaklaştı. Birkaç dükkân da kepengini çekti. Çok sürmez el ayak çekilirdi sokaktan. Gecenin şarkısı başladı sonra. Belli belirsiz tınısıyla süzülürdü her yana. Onun için çok eski bir şarkıyı hatırlatıyordu bu tını. Dedesinin gaz lambasının ışığında anlattığı anıları hatırlatıyordu. Bu sokak Atatürk'ün Ankara'ya geldiğinde geçtiği sokaklardan biriydi. "Ölmeye geldik." diyen koca yürekli insanların akın akın istasyona gitmek için geçtiği bu sokak, tarihe adını yazdırmıştı. Bu yüzden babadan kalma evini hiç satmak istemedi Selim Bey. Bu tarih kokan yerden vazgeçmeyi ihanet saymıştı.

"Ankara'yı bu yüzden Başkent yaptı Gazi Paşa." diye anlatırdı rahmetli dedesi. O da savaş gazisiydi. Anlatırken yaşıyormuş gibi dökülürdü dudaklarından kelimeler, gözlerinden yaşlar:

"Halkın gözündeki kararı gördü elbet. Başkenti kime emanet edeceğine iyi bildi Gazi Paşa. Ankara'nın kaderi o günden sonra değişti yavrularım. Şereflendi, namı büyüdü."

"Dede! Atatürk'ü görmeye sen de gittin mi?" diye sormuştu o vakitler küçük Selim.

“Herkes gitti guzum. Sokak sokak insanla doldu taşıtı her yer. Çankaya’da, Dikmen Tepesi’nde ezanlar okundu. Köylerden kağnılarla geldi insanlar. Hacı Bayram’da önce merasim yapıldı, sonra Seymen Alayı kuruldu Gazi Paşa’nın karşısında. Ellerinde kılıçlarla selamladılar Ata’yı. Bir coşku ki sorma gitsin. Paşa gururlandı, halk ağladı, Ankara şerefendi. Hey yavrum hey!”

“Sonra dede?”

“Bre hey! Gazi Paşa istasyona yaklaşınca İngiliz Komutan, atının üstünde halkı hayret ve endişeyle izliyordu. İnsanların birliğini, gözü karalığını görüncce kaybetti umudunu elbet. Anladı o vakit ecnebler.”

“Neyi anladı dede?”

“Bu halkın bir karış toprak vermeyeceğini guzum. İşte bu yüzden şanlıdır Ankara. Gazi Paşa, o vakitler Ankara’da dört ay kaldı. Dört ay sevinçten uyumadık guzum. Ankara o günden sonra hiç uyumadı.”

O gece çocukluğu geçti gözlerinin önünden Selim Bey’in. Dedeşinin anlattığı şeyleri hatırladı. Sonra şu kaldırımında oyun oynadığı zamanları düşündü. Delikanlı olup alınının teriyle para kazanmayı öğrendiği zamanları... Ayrıca babası öldükten sonra taşı tarağı toplayıp bu eve taşıdığı zamanları...

“Geç oldu.” diye mırıldandı masadan kalkarken. Saat epeyce geçmişti. “Yatmalı.” dedi yine sessizce masayı toplarken. Sandalyede asılı duran ceketine dokundu bir kez daha. Yırtık yeri parmaklarıyla okşadı. Sonra koltuktaki battaniyenin altına girdi. Artık yatağında da yatmıyordu. Gözle görülür bir terk ediş içindeydi nicedir. Yıllardır bir şekilde bağ kurduğu herkesi ve her şeyi bırakmıştı. Her sabah açtığı küçük radyosunu bile dolaba kaldırmıştı. Oadaki bu hâl dikkat çekiyordu. Çok geçmeden gözlerini kapadı. Gece, tüm karanlığıyla doldu odaya. Sessizlik hafif bir yankı gibi dolaştı her bir yanda.

Sabahın ilk ışığıyla gün ağardı. Parlaklık süzüldü karanlığın bulaştığı her yana. Selim Bey kalkmadı. Ölüme kapadığı gözleri sonsuzluğa uyanmıştı. Bu uyanış varlığın izahına ses olan bir başlangıçtı. Bu dünyadan bilinmeyene göçüp gitmişti. Masada gözlüğü kaldı, sandalyede ceket. Kimsenin bir daha giymeyeceği ceket, yakasındaki söküğü ile kalmıştı oracıkta. Günlerce kimse önemsemeyecek, sonra bir eskiciye verilecekti. Dügmesinin birinin değişik olduğunu dahi kimse fark etmeyecekti. Söküğü kimseye dert olmayacaktı. Selim Bey kadar kimse onu sırtında taşımayacaktı. Her bir ilmeğine gizlenen sırlarını kimse sormayacaktı. O gece, o son gece Gazi Paşa'nın gelip Selim Bey'i alırken ardı sıra "Beni bırakma!" diye yalvardığını hiç bir kulak duymayacaktı. Oysa o da isterdi sonsuzluğa beraber gitmeyi. Yıllardır yaptıkları yoldaşlığı son durakta da baki kılabilmeyi. Oysa o da isterdi Ankara Kalesi'nde dalgalanan şanlı bir bayrak olmayı. Lakin makinenin dişlileri arasından geçerken payına ceket olmak düşmüştü. Onun da kaderi her ceket gibi bir gün sandalye sırtında terk edilmek olmuştu.

KALBİ ANKARA GİBİ ATAN BİR GENÇ

Avni Paşa BAYSAL

Ankara’da yaşayan bir delikanlı, sinirli bir şekilde evine doğru yürürken öfkeyle sayıklıyordu: Yok, yok, böyle olmayacak! Hiçbirinin yüzünü bir daha görmek istemiyorum ve hatta buralardan gitmek istiyorum! Evet, evet, kesinlikle gitmeli buralardan!”

Celallenmişti. Arkadaşlarıyla buluşmuş onlara hayallerini ve planlarını anlatmıştı. Onlarsa kahkahalarla karşılık vermişlerdi bu planlara. “Zırvalıyorsun.” demişlerdi. Bu durum kesinlikle tahammül edilemezdi. Derin bir küskünlük ve hayal kırıklığı içinde onlardan ayrıldı.

Sinirli sinirli yürürken bir yazı dikkatini çekti. Bir söz yazılmıştı ve altında Başbuğ Mustafa Kemal Atatürk’ün imzası vardı. İmzayı görünce yazıyı merak edip okudu. “Ankara, yalnız bir şehir değil; bir heyecan, bir ülküdür.” Yazıyı okuyunca zihnini işgal eden olumsuz düşüncelerden pişman oldu. Meğerse yıllardır kalbi Ankara gibi atıyormuş.

Eve varır varmaz kâğıdını, kalemını aldı. En iyi bildiği şeyi yapacaktı. Yazacaktı, kalbinde ne varsa aklından ne geçiyorsa.

Bir hikâye kaleme aldı. Hikâyesi, Ankara’nın sokaklarında dolaşan bir genç adamın iç dünyasına ayna tutuyor ve duygularına odaklanıyordu. Arkadaşlarına anlattıklarını, onların umursamaz tavırları-

nı ve bütün bunlardan dolayı hissettiklerini işledi hikâyede. Hem Ankara'nın ruhunu hem de delikanlının içinde bulunduğu karmaşa vardı odağında. Yazarken geçmişini, geleceğini ve şu anını sorguluyordu. Varoluşçu yaklaşacaktı meseleye. Oysa tek bir derdi vardı: anlaşılmak.

Hikâyeyi bitirdiğinde içi hafıfledi. Ankara'ya derdini anlattı ya yeterdi. Ne de olsa kalbi Ankara gibi atıyordu. Bu cümleyi çok sevmiştir ve ne zaman anlayamadığını düşünse "Ankara'nın bir heyecan, bir ülkü olduğunu" aklına getirecekti. Yüzünde bir gülümseme belirdi. "İşte miladım." dedi.

SEN ANKARA GİBİ BİR İSTANBUL SEVDALISI

Ayşenur YANARDAĞ

Kızıla çalan gün batımı eşliğinde seyir terasından Ankara'yı izlerken bir mektup buldum. Yavrucuğum e-posta falan değil bu bildiğimiz el yazısıyla yazılmış mektup işte. Yeni nesil neden direkt e-posta anlıyorsa nasıl düşün hem e-posta yere? Mektubu açtım elbet ama sana mektuptan önce Atakule'nin manzarasından hissettiklerimi anlatayım. Çünkü henüz mektubu ben de okumadım. Atakule bu kızılılıkla benzer bir ışık rengiyle aydınlatılıyor şimdi ve Ankara sokakları birer birer aydınlanıyor. Buranın insanları pek acelecidir. Aceleleri ise pek manasızdır. Çünkü pek çoğu sevdiği işle meşgul değildir. Çocuklarında bile gülümsemeler yarım. Bir de ümitli, kendinden emin gençleri vardır. İşte ben onları severim çocuğum. Ankara'ya meşaledir onlar. Karamsarlığı yakar ve kül ederler. Umut ışıklarını ise öylesine dikkatli ve nazıkçe tutuştururlar ki anlatamam sana. Onların sesi biraz kısıktır; fazlaca eleştiri almalarından. Aslına bakarsan onlara Atakule sahip çıkar. Dik durmayı eşsiz mimarisiyle bir insan edasıyla öğretir. O öyle bir kule ki günün her dakikası ayrı muazzamlıktadır. Evet, yavrucuğum biliyorum senin kafan mektupta ve belki şimdiye kadar dediklerimin hiçbirisini dinlemedin de. Peki, o hâlde mektubu okuyup sana da anlatayım ama telefonu kapatma:

Bak, bak! Mektup Cemal Süreya dizeleriyle başlamış:

“Tek tük de çimen yeşili var serpili,
Çocuklar okulda şimdi.
Ama okuldan kaçmış liseliler var.
Kızırtıyorlar.
Arabalar da vızır vızır etrafında,
Olsun.
Sen geceleri çıkarsın zaten ortalığa.”

Dur dur, okumaya devam ediyorum:

*Ab be Can'im benim, kafa karışıklığım! Ankara kadar karamsar bakış-
lım. Ben hâlâ Ankara Tren Garı'nda seni anyorum. Bilirsin seninle ilk
orada baktık ve tanıştık. O gün bakışlarla tanışmıştık ilk kez, sonra az
sözcükle çok şey anlatmıştık birbirimize. İşte bana okuduğun ilk şüirden bir
pare... Ve okuyansa canımın pasesi...*

*Biliyorsundur hâlâ grilik hâkim ona, hâlâ umutsuz bir adam misali o gar;
kısaca anlatılacak bir yanı yok. Sen de hiçbir zaman sevmedin zaten orayı.
Sen Haydarpaşa'yı severdin. Anlatırken meftun bir âşığın sevdiğini anlatır-
ken ki gibi parlardı gözlerin. Ela gözlerinde hep Ankara ayağı koyuluğunda
keder vardı. Bakışların neredeyse hep kıştı ama o kışlar bile yüreğime nakış-
tı. O nakışlar bana hiç yakışmamıştı, daima yakmıştı beni. Çok sonraları
anladım. O acı her şeyden güzelmış be Can'im.*

*Hatırlar mısın? Gençlik Parkı'ı Ankara'da sevdiğin tek yerdin. İtalyan tarzı
lunapark şeklinde tasarlanan bu yeri, neden severdin hiç anlamadım. Oyun-
cıklara teker teker binerdin. Bütün bir gününü orda harcardın. Ankara'da
fazla duramazdın. Lakin şu park için en az bir gün kalırdın. İstanbul'da
ki parkları daha çok seviyorum demiştin oysaki. İstanbul'daki parklarda
hiç bu kadar durduğunu görmemiştin. Bir iki saat oyalanırsın, geri işlerine
giderdin. Ankara'da sana ümitvar olan tek yer burasıydı değil mi? Ondan
sadece burada bu kadar vakit geçirmekteydin. O kadar çok ve güzel gülerdin*

bu parkta. Orda bir çınar vardı. Bizim çınarımız. Saatlerce altında oturup şiirler okurduk. Biraz fazla Özdemir Asafça konuşurduk. Bazıları tubaf tubaf bakardı bu sebepten. Orda hemen yan tarafta çay bahçesi vardı. Cemal Süreya gibi iki çay isterdik biri açık, daima beni görebilmek için böyle çay içtiğini söylerdin. Benimki sırf demden ibaret. Sanki hayatım gibi acı bir çay içmek iyi gelecekmış gibi...

Tanpınar gibi Bursa'da 'Zaman' derdin. Bursa peki, neydi senin için? Bilmiyorum ama 'Ankara olmasın da başka bir yer olsun.' gibi tavırlarım...

Hâlâ anlamıyorum şu Gençlik Parkı'nda ne vardı bu kadar sevdiğin? İstanbul'da daha özel ve güzel olanları varken. Seni anlamak hep zordu, senin kolay olan neyin vardı ki?

Hamamönü için çocukluk sokağı derdin. Osmanlı Dönemi'ndeki çocukların sokağı... Nedeni ise nostaljik bir havaya sahip olduğundandır. Bazıları hâlâ sarı çiçek koyuyor. Kiminde kırmızı çiçekler hâlâ bir mesaj vazifesinde. Kapı tokmaklarını değiştirmeyen ince rublar var. Osmanlı adabına göre bazı evler hâlâ kibleye dönük. Sen Osmanlı kültürünü seversin sen İstanbullusun. Bazılarının aksine ayakkabılar hâlâ evin içine bakar vaziyette koyuluyor. Burası bir bakıma modern yıkımları reddeden bir mekân.

Ankara'nın sahilleri yok ama bazı insanları sahiden özeldir. Evet, sabih yok ama Eymir Gölü'nün Ankara'ya ne kadar güzelliğe kattığını düşüünün. Gölün eşsiz berraklığı, gökyüzünü yansıtan bir ayna gibi. İşte bu, Eymir Gölü'ndeki Özdemir Asaf şiirlerinin köşesi.

'Aşkın matematiği farklıdır: 2 eşittir 1 ve 2 eksi 1 eşittir 0. En iyi şekilde bu durumu Özdemir Asaf anlatır. Peki, neden onu dinlemedin? Aşkta ve onun matematiğinde, tembel bir lise öğrencisi gibi sınıfta kaldık.'

Kuşulu Göl'ün bembeyaz kuşuları eşlik ederdi, Kürk Mantolu Madonna okurken bizlere. Senide bir kuğu sanırdım; bembeyaz, tertemiz oysa senin bir rengin bile yokmuş. Kuşulara senle bir daha rastlar mıyız? Kuşular, okurken Madonna'yı, biz'i yine dinler mi? Rast gelir miyiz yeniden? Tekrar hatırlar mısın beni, biz'i? Sanmıyorum ben.

Mogan Gölü aslında aralarında en sevdiğim. Gökyüzünün maviliğini en muazzam orası aynalar. Huzurlu, mutlu ve seninle olduğum güzel zamanları, bana hatırlatır. Güllüsiine orada, elalarındaki ayaz, koyuluğundaki keder düşmezdi. Ve o keder elalarına bile düşmezdi. Sakin sulardı, sakinleştiren sular... Bana da bir avuç kadar gülücük düşerdi. Mavi kelebek gibi olur zaman, kısa bir andan ibaret olurdu. Bu mavi kelebekler somut olarak hiçbir zaman yoktu, daba doğrusu ben hiç görmedim, bahsettiklerim zihnimdekiler. Yeşil yeşil ağaçlar ve çimenler ne kadar da severdim, alerjim olsa da. Renkli çiçekler, küçük böcekler ve arılar çiçek özlerine koşarlar. Nokta nokta kırmızı bedenim, kaşınmayan tek bir yerim bile kalmazdı. Kesintisiz bir bapırma serisi... Sen de bana gülerdin. Ah ah! O bile güzeldi.

Şimdilerde Özdemir Asaf okumalarım arttı. Cemal Süreya'ya karıştım. Attila İlhan ve arada bir Can Yücel konuğumdu. Nazım Hikmet'le özelemleri yarıştırdık benimki ağır bastı, o da çekip gitti. Ankara'ya üç dört ayda anca geliyorum. Belki seninle yine rastlaşırız diye. Yoksa ne İstanbul ne de Ankara bana göre değil. Biri fazla kasvetli, biri fazla kalabalıklar yağın. Sanırım en iyisi Bursa'ydı. Güzelyalı'da kimse yokken oturmak, saatlerce kumlara, denize dert anlatmak güzeldi. Bir gören olsa deli der diye korkmazdım orada. Saatlerce şarkı söyledim. Biliyorum çocukça ama ruhum çocuk benim, pek büyüme istemez. Sabi sendeki Bursa nasıldı? Bunu da bilmedim hiç. Varsa yoksa ya İstanbul ya Ankara, başka şehirleri anlatmazdın. Bilirdim çok gezerdin oysa. Kafamda denklemler oluşturuyorsun. Ve bu denklemler matematikten de zor.

Seymenler'de sonbaharı yaşamak seninle. Yürüyüş yolu üzerinde sarı, kızıl, turuncu bir örtüyle karşılar insanı. Tam olarak yüzüne sarı koca bir yaprak düşünce göğe bakarken ne de sevimliydin. Gülmüştüm o hâline yalan yok. Sonbaharları Ankara'dan kasvet az da olsa kalkar. Buna bir de Seymenler eklenirse huzur tamamlanır. Şey, sen ve güllüşün yoksa eksik tabii. Tıpkı şu son on üç yıl gibi...

Kurtuluş, gerçek bir kurtuluş olur mu? Bunu sormadım varsay. Ama keşke umutsuzluktan kederden kurtarıyor olsaydı Kurtuluş... Benim kederime keder ekliyor burası.

İnsan parasını kaybedince fakir, özgürlüğünü kaybedince esir, aşkını kaybedince şair olurmuş; sözleri döküldü Özdemir Asaf'ın dudaklarından ve gerçekten doğruymuş tüm bunlar bir Özdemir Asaf değildim belki ama ben de şair oldum. Senli şiirler yazdım.

Cemal Süreya gibi ben de sensizlik kelimesi senle başladı diye sevdim sensizliği bile...

Bir şiir varsay sana seslenen; şöyle olsun:

Dilefrüz şeyler var: misal sen,

Hakikate sana vuslat edememek gibi

Sanma bu sana olan sevgimi azaltıyor.

Aksine aksediyor yüreğimin oktavlarına şiir gibi

Pişeye dönüyor.

Yüceler yücesi başımı döndürüyor.

Aşkta kavuşmak gibi bir kaide yoktur.

Öyle olsa zaten ne anlam kalır.

Gülen kalbin, gülen gözlerin yeter.

Nevalar; bir orkestra,

Ait olduğunda sana,

Hergiz bırakmam seni sevmeyi,

En güzel yaşımsın.

Vuslatla mıdır sadece aşk?

Sanmam çünkü aşk beklentisizliğin ta kendisidir.'

Ataküle'de düşürmüş gibi bıraktım bu mektubu, bulursan adresim diğer kâğıtta hâlâ bir ihtimal varsa bize, sadece yaz bana. Ela gözlerinden, ayağ koyuluğundan, keder silindi mi gittiğinde? Onu da yaz olur mu?

Ankara insanı veda nedir bilmez. Sadece el sallar. Ben hiçbir yere ait olmadım, belki sadece azıcık Bursa'ya yakındım. O yüzden ne el salladım Ankaralıları gibi ne de uzun uzun ağladım, sözlerle vedalaşmadım bir İstanbullu gibi. Ben şiir yazdım. Özdemir Asaf ile dertleştim. Can Yücel işte klasik

bilirsin sen ama onla gütmedim, onu ben misafir ettim. Cemal Süreya ile çay içtik sırf demden. Nazım Hikmet çekip giderdi hep masadan. Anılarla da savaşmadım ben, onlarla güzel vakit geçirdim. Necip Fazıl der ya:

*'Sizce ağlamak için gözyaşı mı gerek? / Bazen dertliler de ağlar ama gü-
lerek.'*

*Ben de gülerek ağlardım. Necip Fazıl beni tanıyınca yazmıştı bu dizeleri.
Ela gözlerin kabveyle buluşur mu tekrardan?*

Telefonu kapattım. Kafamı kaldırdım. Ela gözlü bir adam bana baktı. “O mektup bana ait olmalı hanımefendi, rica etsem alabilir miyim?”

Mektupta anlatılan o adam, o muydu sahiden?

“Nerden sizin oluyormuş?” diyerek çıktım. Adam sakince cevapladı. “Mektubu okurken dikkatimi çektiniz, bu kadar neye ağladığınızı merak ettim. Çaktırmadan ben de okudum. Sizi dinledim. Fark etmediniz ama en altta adım ve soyadım yazıyor. Rica etsem alabilir miyim?” İstemsizce mektubu uzattım. “Lütfen ona ulaşın.” dedim.

“Fazla acı çekmiş bilirim ben. Yaşattıklarınız ağır şeyler ama sizi affeder o. Lütfen ona onu üzmemek kaydıyla ulaşın ne isterseniz yaparım ben.”

“Biliyorum, fazla acı çektirdim. Ankara gibi bir İstanbul sevdalısı derdi, bundanmış demek. Peki, ben bilirim derken ne demek istediniz?”

Sildiğim yaşlar tekrar aktı. Hafızam giderek kötüleşiyordu. Doktor öyle demişti. Altı ay önce yazdığım bu mektubu unutmuş, başkasının sanmışım. Şimdi anımsıyorum da soğuk bir Ankara günüydü bunu, buraya bıraktığım. Ona ulaşın diye yalvardığım, benmişim. Bu hastalığa yakalandığımdan beri hatırlamak zor. Onu bile unutmuşum. Ela gözleri yabancı geldi. Kıvrıkcık saçları hâlâ aynı, yeni

yeni anımsıyorum. Kafamda şimdi netleşiyor elindeki ajanda yıllar önce ona hediye ettiğim ajanda, hâlâ saklıyor olması ne de hoş. “Hanımefendi!” diye sesleniyor tekrardan. “Ne oldu? İyi misiniz?” Hiçbir şey demeden sımsıkı sarılıyor. “Hatırladım o sensin ve mektubu yazan da benim, uzun zaman oldu seni görmeyeli ve hastalığım ilerledi, ondan ne mektubu ne seni hatırlayamadım özür dilerim.” Sendeledim. Bana baktı ve o da anımsadı. O da sıkı sıkı sarıldı. Ama sendeleyişim onu görmenin yanında hastalığımdandı. Bir an bayıldım ve o bağırma başladı. Bilincim açıkken son kez onu sevdiğimi söyledim. Sonra sarsıntı ve düşüş.

Of bu kaçınıcı ama bu yataktan hep düşmek zorunda mıyım, gerçekten? Yalnız Ankara'nın rüyalarımın girecek kadar sevdiğim bir yanı da yoktu ama nasıl olmuşsa bir şekilde girmişti işte. “Nasıl olmuşsa mı? Yani Ankara kitabınla ve dün yazdığın şiirle bir alakası yok, öyle mi?” diyerek tebessüm etti annem. Düşünüyorum da o kadar etkilemiş olabilir mi beni? Yüksek sesle okuduğumu fark etmeden okumuşum yazdığım dizeleri.

KASVETLİ ANKARA VE UMUDU GÖZLERİNDE ÇOCUK

Kimsesiz, kasvetli ve kederlisin.

Yağmurlar senin toprağına değil,

Benim yüreğıme yağıyor.

Sen yüce bir kültürsün.

Aynı zamanda kimsenin umurunda olmayan,

Dört bir tarafından kalabalıklar,

Sabi senin insanların;

Neden bu kadar acelecidir?

Üstelik aceleleri manasızdır.

Çünkü pek çoğu sevdiği işle meşgul değil.

Büyüklerde sapteden de olsa bir tebessüm izi bile yoktur.

Çocuklarının gülüşleri,
 Hep yarımıdır...
 Mutluluğa fazla rastlamazlar.
 Eski dostum neden,
 Ayaz koyuluğunda kederler,
 İnsanlarının gözlerindedir?
 Ankara Garı griliğinde bakışlar,
 Kelimeler soğuktur.
 Ankara insanı hep böyle midir?
 Bugün bir gence rastladım.
 Gözlerinde umut ışıği,
 Ama dediklerine inanamadım.
 Ankaralıyım dedi, aralanmış dudakları.
 Afalladım, umutlu Ankaralı mı olurmuş?
 Ben kötümser, kederli, kasvetli bilirdim.
 Güldü ve biz değiştiriyoruz Ankara'yı,
 Meşale yakıyoruz.
 Medeniyetler beşiği yapacağız;
 Ankara'yı kasvetten kurtaracağız;
 Artık kimsesiz olmayacak,
 Biz elinden tutup kaldıracağız.
 Yaşatacağız Ankara gençlik olacak.
 Hep genç kalacak.

Sahi, Ankara'da umutsuz olan bir adam değil miydi rüyamdaki adam da? Peki, ya sadece Gençlik Parkı'nda gülmesi?.. Adı üstünde gençlik, şirde de gençlik kurtarmıyor mu Ankara'yı kasvetten ve kimsesizliğinden? Peki, ya kadın hüznü değil miydi, sanki içi-

ne yağmurlar yağın oymuş gibi? Belki Ankara sandığındaki kadar kötü değildi ve Ankara bir boşluk hissi yaratsa da aslında bize, boşluk yaratanlardandı.

ULUS

Dilem KALIÇ

Bir sabah boş veriyorum her şeyi. Kapıyı hızla çarpıp çıkıyorum. Bulutların ardındaki güneşin tenimi boyamaya bolca vakti var. Cebi yırtık olan pantolonumun cebinden bozuklukları alıyorum. Birkaç tur elimde havaya fırlattıktan sonra sağlam ceplerimden birine koyuyorum. Yırtık cebini bile dikmekten aciz, zavallı bir adamım ben. Kapıyı çarpınca her şeyi peşimde bıraktım sanıyorum. Oysa hiçbir şey peşimde değil, önümde. Bunu da biliyorum.

Islak saçlarımın arasından parmaklarımı geçiriyorum. Güneş diyorum. Kurutur ne de olsa. Kısa saçlarımı nemli bırakan su damlacıkları boynumdan süzülüyor. Bundan garip bir haz duyuyorum. Ayakkabılarımın tok sesi her adımında daha da yankılanırken sese kulak veriyorum. Köşeyi dönüyorum.

Burası Ulus, her çeşit insanın bulunduğu yer. Buranın kendine has bir kokusu var. Her şey fazla nostaljik geliyor bana. Tarihi yaşatan bu eskimiş sokaklar biraz tozlanmış sanki. Ellerim ceplerimde, ıssız Yahudi Mahallesi'nden geçiyorum. Yıkık dökük evlerin birinde bir kedi çarpıyor gözüme. Pencerenin önünde yatıyor, sessiz sedsiz. Kimsesi de yok yanında üstelik yapayalnız. Ama varlık rahatsız olmamalı yalnızlıktan. Aksine, onu kucaklamalı. Yeniden kediye bakıyorum, hayatı yaşamaya gelmiş besbelli. Sonuçta kimse iste-

yerek gelmiyor hayata. Ama birçoğumuz da isteyerek gitmiyor ya. Neyse diyorum, bana ne ki zaten.

Saygımdan ellerimi ceplerimden çıkarıyorum. Saygım insanlara değil, burada zaten insan olmaz. Benim saygım bu sokaklarda yaşananlara. Kaç güzel kadın geçmiştir buradan, kaç kırık kalp? Kestiremiyorum. Bu sokaklarda yaşanan geceleri ve onun getirdiği sabahları düşünüyorum. Bu evlerde kaç kişi öldü, benim geçtiğim kaldırıma kaç kadın ayak bastı? Âşık olacağım güzellikteki kadını hayal etmeye çalışıyorum. Eğer âşık olacaksam güzelliği hayallerime sığamamalı.

Meydana çoktan inmişim, solumda Ata'mın heykeli. Ne heybetli, ne de görkemli... Bir simitçi duruyor Anafartalar Caddesi'nde. Ben kendimi bildim bileli bu adam oradadır. Ne insanlar çıkıp gitmiştir hayatımdan da bu simitçi adamın bir gün gelmediği olmamıştır buraya. Akşama kadar bekler, işçi trafiğinin yoğun olduğu saatlerde telaşlı insanları sigarasını tütürerek izler. Onun bu duruşu, tek derdi cebindeki telefonun modelini yükseltmek olan insanlara hazin bir cevaptır.

Yine bir simit alıyorum simitçiden. Adam yüzüme bakmadan veriyor paramın üstünü. "Üstü kalsın," diyorum. Vereceği tepkiyi beklemeden uzaklaşıyorum. Adımlarım acelesiz, tam ritminde. Yüzüm sirke satıyor biliyorum ama çehreme sahte bir ifade yerleştirmek de istemiyorum. Her şey yeterince sahte değil mi? Şu kana kana suyunu içtiğim çeşmenin bile bir gün musluğundan tek bir damla akmayacak.

Atatürk Heykeli'nin oraya geçiyorum. Oturuyorum heykelin yanındaki taşlara. Simidi küçük parçalara bölüyorum ve biraz güvercinleri izliyorum. Anlıyorum, hayat onlara da güzel değil. Olsa böyle uçmazlar. İnsan, her şey yolunda olsa bile bir şeylerin yolunda olmasından şikâyet edebilecek bir mahluk. Farkında olsam da aldırmiyorum. Kopardığım parçalardan birini güvercinlere atıyo-

rum. Bir parça simit için mücadele eden güvercinler her şeyi anlıyor aslında. Hayvan bile olsa en nihayetinde yine insana dokunan bir uç var. Parçaları art arda attıkça mücadele azalıyor. Hatta bazı güvercinler payına düşeni almadan uzaklaşıp gidiyor bile.

Bir kız çocuğu görüyor beni. Beni örnek olarak elindeki simitten güçlkle bir parça koparıyor ve güvercinlere atıyor. Sonra bana bakıp gülümsüyor. Ben de ona karşılık daha fazla simit atıyorum. Simidin yarısı çoktan bitmiş bile. Yanındaki kadın annesi olmalı ki beni fark ediyor ve hızlıca kızının kolundan tuttuğu gibi benden uzaklaştırıyor. Annesi kızının saçlarını iki yandan örmüş. Küçük kızın omzuna değen minik örgüleri bana annemi anımsatıyor. Ben çocukken saçlarını iki yandan ören annem, onları başörtüsünün içine saklardı. Ama annemin örgüleri daha farklı ve güzeldi, buna eminim.

Cumhuriyet Caddesi'nde bir amca var. Eski Meclisin korkuluklarına dayanmış, soluklanıyor. Yaşı almış başını, saçları kar beyazı. Elinde eski bir şapka. Belli, eskiden çiftçi olmalı. Yoksa alınının terini elinin tersiyle silerken bu kadar emektar görünemez. Attığı her adımda tıkanan nefesine karşılık bir kez daha soluklanıyor. Otuzlarımın ortasındayım, yaşlandığımda böyle mi olacağım? Yoksa daha kötü bir duruma mı düşeceğim? Belki o yaşları göremeden çoktan kara toprağa kavuşacağım. Düşünmenin ehemmiyeti yok, yaşayıp göreceğim işte. İnsan doğasıdır bu, önemsiz şeyleri pek düşünür. Anı yaşayacağım der, üç ay ertelemeli kredi çeker tatile gider. Daha tatilde başlayan bu stres, sonraki yıla kadar çektiği krediyi ödemek için kaldığı ek mesailerin derdine değmez. Yalnız kalmak istediğini söyler ama yalnızlıktan da çocuk gibi korkar. Diyorum ya, insandır şikâyet eder.

Bu boğucu düşüncelere daha fazla dayanamayıp Atatürk Bulvarı'na çeviriyorum bakışlarımı. Bu sefer de daha yirmili yaşlarına gelmemiş olan bir genç çarpıyor gözüme. Tatlı bir sırıtışla telefonda konuşuyor. Hemen kendi lise yıllarım geliyor aklıma. Hayattan

habersiz olduğumuz, her şeyi şakaya aldığımız yıllar... Arkadaşların aklına uyup okuldan kaçarken yakalandığımız öğretmenler... Derin bir iç çekiyorum, güzel günlerdi biliyorum. O zaman farkında olup kullanamadığım gençliğim için bir iç çekiş daha... Ah, o yıllarıma geri dönmek için nelerimi vermezdim! Ergenliğin vermiş olduğu cesarete kapılıp yaşadığımız maceralara bir yenisini ekledim. Şimdi yeni şeyler yap yapabilirsen. Memnun olmak da etmek de bir o kadar zor.

Yavaştan akşam oluyor. Hava kararmak üzere. Caddeleri bir kalabalık alıyor, otobüsler tıklım tıklım. Güvercinleri soracak olursanız onlar da evlerine gitmişler artık. Bu sırada bir kadın geçiyor önümden. Bu ılık bahar havasında paltosuna sarınmış yürüyor. İliklerine kadar üşüyor olmalı. Bunu kızaran yanaklarından ve titreyen vücudundan anlayabiliyorum. Ses çıkartan topukluları arasında incecik bacakları, uzunca bir boyu var. Dudaklarındaki kırmızı ruj çekiyor en çok da dikkatimi. Gözlerimi ondan ayırmaya çalışıyorum ama başarısız oluyorum. Dalgalı saçlarını savururken bir yasemin kokusudur sarıyor etrafımı. Ben bu kadını uzun zamandır tanıyorum, buna eminim. Her sabah uyandığım güneş, her saniye aldığım nefes, bu kadın olmalı.

Güvercinlere attığım simidin bittiğini fark ediyorum. Simit satan adam bile gitmişken bana burada durmak düşmez biliyorum. Saçımı ve üstümü dikkatle düzeltiyorum. Kalkıp yavaş adımlarla yürümeye başlıyorum. Karanlıkta kırmızılı kadının ardından yürüyerek evime dönüyorum.

GRAMOFONDAN YANSIYAN SEVDA

Buse Ceren ÖZTEKİN

Tahta kapıyı narin elleriyle itti. İçerinin koyu karanlığı görme kabiliyetini kısa bir an için elinden aldı. Gözleri karanlığa alışınca onu gördü. Kırmızı elbisesiyle merdivenden usulca indi. O güzel gülüşü ve kızaran yanaklarıyla bakışları üzerinde topladı. Bu mahcubiyetle gözlerini önünde duran kırmızı çaydanlığa kaçırdı. Elini kolunu nereye koyacağını bilemedi. Başını hafifçe eğip adama el salladı. Anın büyüsünden yeni kurtulan adam beceriksizce ayağa kalktı. Düşmek üzere olan küçük ahşap sandalyeyi son anda tuttu ve kadına doğru yaklaştı. Aralarındaki mesafeyi aşıp aşmamak konusunda kararsızdı. Temkinli bir sesle “Günaydın!” dedi.

Kadın, saçlarıyla oynuyordu. Başını kaldırıp “Yine mi sen?” dedi muzip bir tebessümle.

“Bu kadın... Bu kadın, aynı anda papatyaların masumluğuyla kırmızının cüretkârlığını nasıl üstünde taşıyabiliyordu? Bu çiçekler; bu kırmızı, ince kumaş ona çok yakışmıştı. Her zamankinden daha parlak saçlarını ah bir kere koklayabilsem, ah bir sarılabilsen ona.” diye geçirdi içinden. “Bu güzel, bal rengi gözler ne zaman kendisini değil de ruhunu görecek? Ne zaman?” Çaydanlığın düdüğü ile irkilerek düşüncelerinden uzaklaştı. “Ne zamandır onu izliyordun? Fark etmiş miydi? Kestiremedi.

Kadının eli kırmızı çaydanlığa gitti. “Sen başlamışsın ama ister misin?” dedi imalı bir şekilde.

Adam hemen karşısındaki sandalyeyi onun için çekti: “Gel, beraber içelim. Aşağıdan simit aldım. Taze, sıcak. Sen seversin.”

Kadın cilveli bir şekilde otururken yan gözle mutfağa baktı: “Ben limonata içerim. Karadutlu...”

Adam gülümsemesine engel olamayarak ekledi: “Tamam, sen onu iç.”

Yüzüne düşen siyah saçları gözlerinin karasını gizleyemiyordu. Vişneçürüğü duvarlar, onlara eşlik etmeyi bekleyen Neşe Karaböcek, Belkıs Özener, Zeki Müren... Adamın yanında küçücük görünen masalar ve sandalyeler... Sahibini bekleyen gramofonlar, ahşap kolonlar, limonatanın balla karışık ekşi kokusu... Onun gözleri... Onun derin, bal rengi gözleri...

“Çayın soğuyacak.”

“İçeriz. Seni bekliyorum.”

“Bekleme. Yani çayı bekletme.” Adamın kemikli yüzüne buruk bir gülümseme oturdu. Elini çaresizce çenesinde gezdirdi. Daha sonra taba rengi yeleğinin cebinden çıkardığı papatyayı nazikçe kadının saçına taktı. Çiçeğini asla incitmek istemiyordu.

Yan taraftaki altın rengi gramofon... Mutfaktan gelen yaşlı adam, limonatayı onlara görünmeden masanın ucuna bıraktı, duvardan bir plak aldı ve usulca zarfından çıkardı. Konsolun önündeki bu tanıdık çifte kaçamak bir bakış attıktan sonra kafasını sallayıp plağı yerine koydu, iğneyi yerleştirdi. Dönen plağın sesini duymayı bekledi. Onlara yakıştırdığı bu şarkının ilk notalarını duyunca muzırlık yapan bir çocuk edasıyla mutfağa kaçtı. Belkıs Özener’in *Buğulu Gözleri* onlara fısıldıyordu. İkisi de aynı anda sesin geldiği yere baktı. Adam şarkının adını çıkarır çıkarmaz, kadını tutup dansa kaldırdı.

*“Bulutlu gecelerden
Sonra da güneş parlar.
Bir benim karanlıkta
Bir benim böyle ağlar.”*

Sözleri boş kafede yankılanırken hızlıca ortadaki masaları kenara itti ve kadınla dans etmeye başladı. Şarkının yavaş notalarına eşlik ediyorlardı:

*“Yalnızlar sevmek ister,
Ağlayanlar da gülmek...
Benimse alın yazım,
Ne yazık terk edilmek.”*

Adam kadının kulağına fısıldadı: “Öyle mi?” Kadın gülümsedi. Sessizliğini koruyarak ellerini adamın boynunda birleştirdi. Sanki hiç bırakmayacakmış gibi tutuyordu. Sanki hiç ardında o tatlı kokusunu bırakıp gitmeyecekmiş gibi.

*“Çocuklar çiçek sever.
Kadınlar çocuk özler.
Gülmeyi bilmedi hiç,
Buğulu gözler.”*

İkisi de bu ana, bu şarkıya, bu kokuya uçurtmasını tutan bir çocuk gibi sımsıkı tutunmuştu. Altın rengi gramofonun ezgisi, kahve kokusuyla karışmış limon ekşisi, duvarların sıcaklığı, camın önündeki ahşap piyano... Aklına koymuştu, bir akşam bu piyanonun başına oturacak ve bu şarkıyı çalacaktı. Yine papatyalı kırmızı elbisesini giymiş, dalgalı saçlarını gevşek bir şekilde arkaya tutturmuş aheste

aheste yanına gelecekti. Yolun yarısında şarkıya girecek, elbisesi arkasında uçuşurken tek eliyle piyanonun üzerine yaslanıp ona kaçamak bir bakış atacaktı. Söylemeyi bitirince taburede kalan küçük yere oturup omzuna yaslanacak ve piyanonun tuşlarında kovalamaca oynayan ellerini izleyecekti. Çalmayı bitirirken Ankara semalarından nazlı güneş çekilecek, kalenin yokuşu boşalacak; karşıdaki derici, dükkânını kilitleyecek; onları yarısı tuğlalarla örülmüş camdan dinleyen çocuk yatmaya gidecekti. Onlar ise gramfonların borusuna yansıyana kadar loş ışıktaki piyanonun sakin notalarıyla mest olacaktı.

Ne güzel hayallerdi. Bu hayal onu geleceğe götürürken şarkı çoktan bitmişti ve plak sessiz sedasız dönüyordu. Ne kadın bir şey demişti ne de herhangi bir şey onu uyandırmıştı. Dans etmeye devam ediyorlardı. Kapıda bekleyen köpek, çuval çuval yün taşıyan hamallar, kaleye koşan çocuklar...

Tüm sokak onların dansı devam etsin diye seferber olmuş; *Gramofondan Yansıyan Sevdâ*'ya tanık olmuştu, Gramofon Kafe...

ANAKARA

Esmâ Didesu TAŞYÜREK

Ağaç dallarının arasından sızan güneş ışınları, küçük evinin bahçesinde sırtında kiremit rengi şalıyla koltukta oturan yaşlı kadının yüzünde şekiller oluşturunuyordu. Kadın hatıralarına bakmanın verdiği o buruk ama tatlı kalp sızısıyla sehпасının üzerine yığıldığı albümlerini karıştırmaktaydı. Öylesine dalmıştı ki siyah beyaz karelere Ankara'daki küçük evin bahçesinden de dünyadan da kopmuş, başka yerlere gitmişti.

Kısa, kumral saçları omzunda hareketlendi. Hafif bir rüzgâr esti. Kadın sehпасındaki soğumaya başlamış çayına uzanırken kâkülle-ri gözünün önüne düştü ve rüzgâr şimdi de sert esmeye başladı. Rüzgâr elindeki açık olan albüm sayfalarını merakla karıştıırken birden yeni bir sayfa açıldı. Kadın o an biraz sararmış zarfı fark etti. Kalbindeki o tatlı sızı kabarmaya başladı. İnce parmaklarıyla tuttuğu çay bardağını hemen bıraktı ve açılan sayfanın arasındaki zarfı ellerine aldı. Zarfın arkasını çevirip ezberinden sağ alt köşeyi kontrol etti.

“Sergili Afife’me...”

Nasıl olmuştu da unutmuştu bu mektubun burada olduğunu? Oysa her bir kelimesi hâlen aklındaydı, noktasına virgülüne dek ezberindeydi yazılan ne varsa. Albümde mektubu koyduğu sayfaya göz gezdirdi; Ankara Vakıf Oteli’nde, sahnede, çekilmiş fotoğrafı

ve mektubu yazmış olan eşiyle tanıştığı o davetten bir kare vardı. Hemen yan sayfada evlendikleri günden bir fotoğraf...

Bir kez daha esti rüzgâr, sanki Afife Hanım'ın aklına düşen o fikri desteklemek istercesine. Hızlı kadını doğrusu, bir çırpıda albümlerini topladı ve bardağını da alarak mutfak kapısından eve girdi. Elindekileri en yakın yere bıraktı, sadece o mektubu sımsıkı tuttu. Kabanını giydi, kapıları örterek evden çıktı. Evinin oralardan geçen bir minibüse atlayıp aslında uzun zamandır istediği o yerde indi.

Biraz yürüdü, uzaktan sarımtırak binayı görünce o da etrafı hafiften sarı görmeye başladı. Rüzgâr hâlâ kumral saçlarının arasından esiyor, güneş hâlâ gözünün içine içine giriyor ve hava onun tanıdığı şekilde dokunuyordu tenine. Binanın önündeki ağaçlardan birinin yanında durdu. Dallardaki yapraklar sallandı, hışırdayarak selamladı onu fısıltularla.

Daha sonra adının değiştiğine kendisinin de şahit olduğu Ankara Palas'a bakakaldı bir süre. "Ne güzel, ne renkli gecelerdi!" diye düşünerek iç çekti. Afife Hanım, düzenlenen davetlerde bazen sahne alır, güzel sesiyle orada konaklayan özel ve resmî konuklara akşamları şarkılar söylerdi. Ağaçların şimdi kendisine fısıldadığı gibi şarkılarını dinleyenler tarafından adı tekrarlanırdı. "Afife! Afife!" Kendisini ilk defa dinleyenler bile "Ne etkileyici, ne güzel kadın!" diye düşünürlerdi. Birçoğu ciddi duruşunu sert ve hırçın zannederdi de kendisiyle muhabbet etmekten kaçınırdı.

O alacalı sahne günlerinden birinde bir devlet adamı olan eşiyle tanışmıştı. Bu beyefendi, hoş ama çelik kadar sert duruşlu kadından herkesin aksine ürkmemiş, o herkesten gizlediği, kırılgan kalbi görmeyi başarmıştı.

Afife Hanım, oğullarının doğumundan kısa bir süre sonra zatürreden vefat eden eşini düşüne düşüne -aslında ölen eşini içinde yaşata yaşata- bir zamanlar beraber yaşadıkları eve doğru yol almaya

başladı. Ankara Palas'tan uzaklaşırken ara sıra avucundaki mektuba bakıyordu. Bu mektupta Rıfat Efendi kendisine olan aşkını bir tahayyül ile anlatıyordu: Ankara'ya benzetiyordu onu.

“... Savaş zamanı şu yüreğime en iyi gelen şey Ankara halkının Millî Mücadele'ye destek vermesiydi. Anadolu'nun bağrında, İstanbul'a ve diğer cepbelere yakın oluşuyla Ankara birçok açıdan kritikti. Şimdi de yüreğimin ortasında değerli bir mücevher gibi siz durmaktasınız. Sizin hayat dostunuz olabilmek, Ankara'nın desteğini almak kadar mühim benim için. Bu sözü mü yanlış anlamayın, hırçın bakışlarımız Ankara'nın soğuğu kadar içime işlemekte. Ancak bu bakışlarda saklı olan hüznü de hissedebiliyorum. Belki de bu gizli hüznün, sizi bu denli asil gösteriyordur... Bu hüznün sebebiyle biraz buğulu bakan gözlerinizi, Ankara'nın insanını karamsarlığa sürükleyen o gri havası gibi. Üzerine kara bulutlar çöktüğünde şehir kararsa da insanları mahzun olsa da ne güzel şehir! İlk görüşte insanda derin izler bırakan. Tıpkı sizin zarafetiniz gibi...”

Afife Hanım, Rıfat Efendi'nin kendisi ile ilgili bu özel sözlerini hatırlarken birkaç adım daha attı ve yolun üçe ayrıldığı noktada durdu. Acele etmemeye çalışıyordu her ne kadar sağdaki yolun yukarısı onu şiddetle çağırırsa da. Melike Hatun'un mezarını, yanındaki sokağı ve evleri inceledi. Sonra sağa döndü; alabildiğine yokuş, sonu yokmuş gibi görünen sokağa baktı. Yola değişik izler bırakan araba yağlarının üzerinden yürüye yürüye yokuşun başladığı yerdeki evin önünde durdu. Kuru, yapraksız, çıplak ağacın gövdesine takıldı gözleri. Kara kuru ağacın dalları, sol çaprazındaki ince ağacın dallarıyla birleşiyordu.

Çıktığı bu geçmiş zaman gezisinde derken hayatının bambaşka bir durağına geldi: oğlunun hayata gelişi. Afife Hanım'ın ayakları çaprazlar çize çize bir sarı eve, bir pembe eve yaklaşp uzaklaştı ve sağa doğru kavisle kıvrılan yolu çıkmaya başladı. Dudaklarından ninniler döküldü, oğluna onu uyuturken söylediği sakinleştirici şarkıları söylemeye başladı. Afife Hanım bu sokaklarda bir başına büyütüştü oğlunu. İkisinin de en çok ihtiyacı olan şey sevgiydi,

bunun için yalnız birbirlerine sahiplerdi. Hep beraberlerdi sadece onun şarkı söylediği gecelerde ayrı kalırlardı. Komşusuna, kızıyla yaşayan Bulgaristan göçmeni bir kadına, emanet ederdi onu.

Afife Hanım'ın dingin, mutlu hisleri ağır ağır siteme bıraktı yerini. Yokuşu daha hızlı bir şekilde çıkmaya başladı, nefes nefese kaldı. Fakat ilerleyen yaşı böylesi bir tempoya pek imkân tanımıyordu. Merdivenlerin başında biraz soluk aldı. Oturmaya karar verdi. Paltosunu narince toplayarak oturdu. Yaşlılıktan kırışmış, lekelenmiş ellerinin arasına aldı başını; geldiği yolu izlemeye başladı. Oğlu annesini terk edip gitmişti. Neşeli ve hayat dolu oğlan; okumuş, kendini yetiştirmiş ve bulduğu ilk fırsatta başka ülkelere gitmişti. İnsan anacığını merak edip sormaz mıydı? Hiç özlemez miydi? Kokusu nu, sesini... Afife Hanım içindeki özlemlerle doldu, şişti. Bir mektup bile almamıştı oğlundan onca yıl! Oğlu gittikten sonra eşinden kalan evinden çıkarmışlardı ve şimdi yaşadığı eve yerleştirmişlerdi onu. Devlete hizmette bulunmuş başka bir aileye tahsis etmişlerdi o evi. Bu nedenle yuvalarından uzaklaşmak zorunda kalmıştı. Soluna doğru hafifçe dönüp yokuşun tepesine doğru baktı, evin önüne gitse miydi?

Oğlu için hayıflanarak yüreğine yeterince işkence ettiğinden midir yoksa artık yorulduğundan mıdır oturduğu yerde öylece kalakaldı. Sol elindeki zarfa baktı, akıp giden gözyaşlarının bıraktığı ıslaklığı sildikten sonra kıymetli mektubunu açtı. Hayatta zorlandığında, üzüldüğünde hep okuduğu o bölüme geldi hızlıca. Her okuduğunda ilk okuyuşundaki gibi yüreği özgür olmak isteyen kuş edası içinde çırpınır, hapsoldüğü göğüs kafesinden heyecan ve sevinçle kaçmaya çalışırdı.

“...Ne kadar çok övdüm bu şehri değil mi? Belki sizî karşıma çıkardığı için bu kadar kıymetli gözümde. Ama çok benzer yönleriniz var Ankara'yla. Birçok medeniyete annelik yapmış, her kültürden insanı ağırlamış, hayatlarına şahit olmuş. Siz de Ankara Vakıf Otelî'nde her akşam bin bir çeşit insana yerli yabancı şarkılar söylersiniz. Farklı diyarlardan gelmiş kumaşlar

İçinde dans eden insanlara bakarsınız. Ankara siz şarkı söylerken dans eden bir kadın gibidir. Bütün dansları bildiğinden bir müziğe ayak uydurmak istemez, kendi hızına, bilgisine ve yaşanmışlığına ayak uyduracak türden, yepyeni bir ezgi bekler. Bu yüzden ki karmaşık ve hızlıdır hayat bu şehirde. Siz de Ankara gibi hayatınızda bambaşka bir ezgi aramaktasınız, Afifeciğim. Benim kalbimde bu türden bir ses var, sizi gördüğümde, kalbim attığında duyuyorum. İsterim ki siz de duyun, Ankara da duysun! Yaşanmışlıklarla dolu bu şehirde bir de ikimiz yaşayalım.”

Afife Hanım başını mektuptan kaldırdı, ufuk çizgisine baktı. Rıfat Efendi'nin mektupta sıkça bahsettiği insanı üzüntüye iten o hava sarmıştı yine şehri. Bu puslu havası Afife Hanım'ınki gibi nice evlatlar yitirdiğinden sanki. Ne çok savaşa neden olmuş ve merkezlik etmişti. Evet, her insan gibi Afife Hanım da hayatında Ankara'nın günleri kadar yorucu, karmaşık zamanlar yaşamıştı. Yine de bütün bunların içinde bir güzellik, bir umut vardı. Kendisi için, uzaklardaki oğlu için, atan kalpler için... İçini bir cesaret kapladı, yokuşu tırmanmaya koyuldu.

ANKARA'YA KAVUŞMA

Hasibe Sena DOĞRAMACI

Yine bir eylül akşamında geldim. Her defasında olduğu gibi kendimi bu tren garında buldum. Hava serin, şehir puslu, sokaklar telaşlı ama Ankara aynı. Tren, raylarda usulca kayarken ben elimde çantamla bakakalıyorum sana.

Her gidişin bir dönüşü var derler ya, sahiden varmış. Dönüşüm baki mi bilinmez ama bu şehir öyle kolay kolay terk edilmez. Şimdi sorarlarsa bana “Ne bağladı seni bu kadar Ankara’ya?” diye verecek cevabım yok. Susarım öylece. Her gelişimde bir ananın kucaklamasına kavuşmuş gibi hissediyorum. Attığım her adımda kulağıma gelen şehit nidaları var. Ne çok şey geçer içimden ben yalnız susarım.

Memleket başkadır derler ya başka işte. Nereden gelmiş olursan ol, nereye gidecek olursan ol; yurdun her bir köşesinden bir avuç toprak alınmış da Ankara’da birleşmiş gibi. Ankara işte o kadar memleketidir. İçimden avaz avaz “Ankara! Ankaralılar! Hemşehrim!” diye seslenmek geçiyor.

Şimdi elimde çantam, sırtımda mantom, rotam belli. Beni bu gara bırakıp giden tren, arkasında şifa arayan bir garip hasta bıraktığını bilmesi gerekirdi. Gözlerimden süzülen yaşları silmesi gerekirdi. Ama gitti. Şimdi herkes kendi yolunda. Ben de sırtımı dönüp çıkıyorum bu gardan. Andezit taşlarına sinmiş ayrılık kokusunu içime çeke çeke yürüyorum.

Evet, rotamı oluşturuyorum. Artık insan içine çıkma vakti. Hava soğuk, caddeler arabalarla dolu. Dolmuşlar tıka basa... Mantoma daha sıkı sarılıp bekliyorum. Otobüs yolu gözlemeyeli de epey olmuş.

Gelen ilk otobüse atlıyorum. Gerçi çok bir seçeneğim de yok zaten. Ulus, Sıhhiye, Kızılay... Bir de gitmek istersem Opera. Hayat buralarda akıyor zaten. Şehrin kalbi buralarda atıyor. Otobüsler ve insanlar vücutta dolaşan kansa yollar da damar oluyor. Bu yollar illaki bir noktada kesişir. Benimki de Ulus Meydanı'nda. Ulus'a geldim işte. Karşımda koskocaman heykel. Ata'm binmiş atına, yüzünü Meclise dönmüş. Kararlı bakışlarıyla menzili delip geçiyor.

Bundan sonra nereye giderim bilmiyorum. Yukarı çıksam, Hacı Bayram Veli'ye selam verip iki rekât namaz kılsam tüm hasretim gidecekmiş gibi. Yönümü yokuşa döndürüyorum. Burada yol boyu manzaram var, fena da değil. Kale tam karşımda. Eteğinde derme çatma gecekondu da olsa tepesinde bayrak dalgalanıyor ya bu bile yeter içime dolan coşkuya.

Kalede epey demlendim. Bir bakmışım hava kararmış. Artık hiçbir yer tekin sayılmaz. Aceleci adımlarla ama uçar gibi, orada yokmuş gibi terk ediyorum o ana caddeyi. Kavşakları geçiyorum dümdüz. Birinci Meclis, İkinci Meclis... Karşıya bakıyorum Ankara Palas. Sanki inceden duyar gibi oluyorum bir vals. Bundan diyorum yüz yıl önce gecenin bu saatinde, barok tarzı elbiselerle baloya gelen genç hanımlar vardı bu sokaklarda. Zaman değışti artık.

Metro alt geçidini kullanıp Gençlik Parkı'na gidiyorum. Hayır, oraya da girmiyorum, etrafından dolaşacağım sadece. Yanımdan köpekler koşsa da korkmamalıyım. İnsanın korkusunu hissediyorlar derler. O yüzden cesur gibi davranıyorum. Kimi kandırıyorsam sanki?

Ah Ankara ah! Neden böylesin sen? Her adımda gittikçe daha da bağlanıyorum sana. Aklıma sabahın köründe halk ekmekten gelen

kokularla uyandığım vakitler geliyor. Küçük tezgâhlarda satılan ek-mek arası köfteler. Haldeki taze hurma... Ihlamurun, iğdenin ko-kusu... Tüm duygular, tüm kokular, tüm anılar birbirine karışıyor. Aklım karışıyor. Bilmiyorum.

Hani bir marş var ya: *“Ankara, Ankara güzel Ankara, / Seni görmek ister her bahtı kara. / Senden yardım umar her düşen dara, / Yetersin on-lara güzel Ankara.”*

İşte bahtı kara her insan gibi yine geldim sana. Belki de hiç git-meyecektim belki de hiç gitmedim. Bilmeden, sormadan, sorgula-madan buradayım. Şifasını arayan bir garip hasta gibiyim. Sahiden yeter misin bana güzel Ankara?

MERCEKLERİN ÖTESİNDE

İkbal Sevgi DENKLİ

Haziran başıydı, gece olmak üzere. Saçlarını iki kalemlle tutturmuş, hayranlıkla ileriye bakmaktaydı kız. Kamerasını Ankara Kalesi'ne doğrulttu. Antik taş duvarların üzerine ışıltı saçıyordu batan güneş. Öyle ki yalnız Ankara'yı aydınlatmak için doğmuş bugün. Kalenin baş döndürücü güzelliğini yakalamak için merceğini dikkatlice ayarladı. Saatlerdir en doğru açıyı bulmak için kıvranıyor, vazgeçmemek için elinden geleni yapıyordu. Derin bir nefes aldı, deklanşöre bastı. Buranın gizemine ve havasına âşık olmuştu. On beş yaşlarındayken günübürlük geziye katılmış, Ankara Kalesi'ni ilk o an zihnine kazımıştı. Bunun yanında, hayatını İstanbul'da geçirmişti. Baba mesleği nedeniyle projelerden projelere sıçrarken birçok ülke gezmiş, aradığı cevheri ise memleketinde bulmuştu.

Ailesinin şehrin göbeğinde küçük bir stüdyosu vardı ve o, anları yakalama ve anılar oluşturma sanatını öğrenerek büyümüşü. Annesini hiç tanımamıştı. Hatta o kadar ki fotoğraf makinesinin uçayak soketinin varlığını annesinden evvel öğrenmişti. Her gün sabah erken saatlerde özenle sakladığı fotoğraf makinesini alır, arkadaşıyla birlikte kuşları yuvalarında yakalamak için bahçeye çıkardı. Merceklerin küçük görüntüyü nasıl devasa yaptığını heyecanla izlerdi. Ekipmanları hazırlayan babasını inceler, fotoğrafçılığın her yönünü not alırdı. Ta ki babası huzurlu uykusunda yanından ayrı-

lana kadar... Aralarındaki bağdan geriye çarpık yazısıyla yazdığı “Fotoğrafçılığın İncelikleri” adlı defteri kalmıştı.

Yıllar geçtikçe ve stüdyosuna müşteri çekmeye başladıkça fotoğrafçılık konusundaki becerisi arttı. Düğünlerden manzaralara kadar her şeyi kendine has ve benzersiz bir şekilde yakalamıştı. Babasından ona miras kalan mesleğe devam etme tutkusuyla yanıp tutuşuyordu. Bu sebeple babası vefat ettikten birkaç ay sonra ailesinin Ankara’daki stüdyosuna yerleşti. Her gün daha iyi fotoğraflar çekebilmek için sayfalarca kitap okuyor, onlarca makale inceliyordu. Uykusuzluktan kafasını toz dolmuş ahşap masasına yaslayana kadar çalışmalarına devam ediyordu. Stüdyo büyük değildi, kapıdan içeri girer girmez sizi küçük bir buzdolabı karşılıyordu. Buzdolabının yanında oyuklarla dolu, eskiciden iyi fiyata aldığı ahşap masası ve üstünde farklı kalınlıklarda mercekleri vardı. Yatağı yoktu, masasına kafasını yaslayarak uyurdu her gece. Kahverengi duvarlarda kurgan, revak, balbal gibi birçok tarihî bölge ve nesnenin resimleri asılıydı. Ayrıca lavanta tütsüsü kokardı tüm oda. Ona göre lavanta tütsüsü çalışma azmini en çok sağlayan şeydi. Durmadan, aralıksız, sürekli çalışırdı.

Gece geç saatlere uzanırken elini son kez deklanşöre götürdü, derin iç çekti. Adım seslerini duymuş, rahatsız edildiği için kaşlarını çatmıştı. Nazik bir erkek sesi çalındı kulağına. “Siz... Hâlâ burada mısınız?”

Onaylayarak başını salladı, dönmedi arkasını. Adam hafifçe gülümsedi, kızın geç saatlere kadar çalıştığını biliyor ama ona engel olamıyordu. Gözlemlerine göre kızın tek yaptığı fotoğraf çekmekti, yemek bile yemiyordu. Saçlarına dokundu, yeşil gözlerini kırıştırdı adam. Kıza biraz daha yaklaşarak nasihat vermeye başladı:

“Ufak göletlerde çırpınarak hiçbir şey başaramazsın, okyanusa atılman lazım. Sen hayatını devam ettirmek için varsın, kale ise hayatına girmiş bir piyondan başkası değil. Günlerdir burada çırpınıyorsun. Yemek yemeden, uyumadan... Hastalanıp yataklara düşmek mi istiyorsun?”

Kız, Amerikalı müşterisine muazzam Türk kültürünü tanıtmak için fotoğraf çekiyordu. Bu sayede iyi meblağ para kazanacaktı. Uğraşlarında Ankara Kale'sine olan tutkusunun da payı vardı ancak bunu itiraf etmekten utandı. Kazanacağı parayı değil, çektiği fotoğraflarla güzelleştirdiği gününü düşünmek adına devam edecekti bu işe. Gelen kişi ise çekimini bölmüştü. Bu sebeple elini umursamazca salladı, titreyen sesiyle fısıldadı:

“Beni gerçekten anlayabilecek tek kişi artık burada değil. O, dünyadaki bütün tarihî bölgelerden bile büyüleyici olan tek yerden bizi izliyor. Çabamı anlamamı beklemiyorum.”

Ankara Kalesi'nde onu her seferinde kendine çeken bir şey vardı. Tarihe ve zamana tanıklık eden dimdik ve gururlu duruşunu hayranlıkla izlerdi kalenin. Işığın taş duvarların üzerinde dans etmesi, gölge ve ışık arasında çarpıcı bir kontrast oluşturması... Bu bir fotoğrafçının vazgeçilmez rüyasıydı ve kız onun güzelliğini yakalamaktan asla bıkmayacaktı. Ve şimdi batmıştı güneş. Onu muhteşem rüyasından ayıran yabancı adamla baş başaydı. Yıldızlar yavaş yavaş kendisini göstermeye başladığında ekipmanlarını topladı. Aklı şimdiden bir sonraki çekimi için fikirlerle yarışlıyordu. Yine de arkasını dönecek cesareti bulamadı kendinde. Gözlerini tekrar Ankara Kalesi'nin büyüleyici duvarlarına dikti. O an, kalenin taş duvarlarındaki yüzyıllık tarih canlandı zihninde. Karşı konulamaz istekle bir adım attı sonra birkaç adım daha. Elini büyük bir beklentiyle taş duvara koyduğunda hiçbir şey olmaması moralini elbet ki bozmuştu. Ne olmalıydı, kendisi de bilmiyordu. Çocuk masallarına benzer şekilde duvar iki yana ayrılabilir ve gizli bir geçit çıkabilirdi ortaya. Adamın sabırlı sesi kendisini gerçek dünyaya döndürdü. Ona sıcak bir gülümsemeyle bakıyor, edeceği iltifatın hazzında boğuluyordu.

“Yakalayacağın yapay güzellikler için kendini daha ne kadar hırpalayacaksın? Sen bütün kaleler ve balballardan daha güzelsin.”

“Bugün iyi gününüzdesiniz bayım. Ben kendimi Ankara Kalesi’nde buldum. Fotoğrafçılık benim vazgeçemediğim tutkum. İşini sevmediği için sürekli somurtan fotoğrafçılardan değilim ben. Sen, buranın iç kalesinin kırk iki kuleden oluştuğunu biliyor muydun? Ben bunları boşuna biliyor değilim. Burası farklı. Başka bölgelerde yeni bir ışık, bir gölge, bir hikâye arıyorum. Ama burada aramama gerek yok çünkü kale hepsine zaten sahip.”

Adam, gevşeyen kravatını ve dağılan saçlarını düzeltmeye uğraşmadan ona kardeş tavsiyesi vermek istercesine bağırды gür sesiyle:

“Bak etrafına, gördüğün tek şey kale mi?”

“Kale, bir de sürekli konuşarak işime mani olan sen.”

Hafif nefes aralıklarıyla gülmenin zevkine vararak güldü adam.

“Peki, sen neden susuyorsun? Arkanı dönüp kim olduğuma bakmaya cesaret edemiyorsun ancak Ankara Kalesi’ni saatlerce izleyebiliyorsun. Mutluluk gözünü kör etmiş, göz ardı ettiğin şeyler var. Bir kere olsun fotoğraf makinesinden değil kendi gözlerinle bak Ankara Kalesi’ne. Benim için, arkana dönüp insanlara bak. Yaşam dolu sokaklar, gülümseyen yüzler, sönmeyecek umutlar ve farklı hayat hikâyeleri... Bu kentin ruhunu yakalayabilmek için sadece yapıtlara değil insanlara da bakmalısın. Sokakta yatan bir evsiz, bu kale hakkında ne düşünüyordur? Bunları öğrenmek müşterine anlatabileceğin ilginç hikâyeleri de beraberinde getirir.”

Düşünceleri bir anlığına karmaşıklaşan kız, adamın dediklerini düşündü. Değerli fotoğraf makinesini dikkatlice yere bıraktı. O an fark etti, yer aslında oldukça çatlamaş bir görüntüye sahipti. Taştan oluştuğunu bile yeni fark etti zeminin. Düşündü, fotoğraflarına daha fazla hayat kazandırabilmenin başka bir yolu da olmalıydı. Uzun zaman sonra ilk defa etrafına bakmayı arzuladı. Önce yabancıya baktı, sesinden tanıyamadığı için kendisini çok suçlu hissetti. Çocukluk arkadaşı Zeki’ydi kendisine seslenen. Babasının vefatın-

dan evvel birlikte kuşların fotoğrafını çektiği arkadaşı burada, Ankara'daydı. Sonra bakındı, bir çocuk güvercinleri simitle besliyordu, bir müzisyen ilginç çıkartmalar yapıştırdığı gitarıyla melodiler çalıyordu ve bir aile geç saate aldırmaksızın piknik yapıyordu. Bu anlar, çektiği onlarca ruhsuz fotoğrafın ötesinde bir hikâyeyi anlatıyordu. Kız fotoğraf makinesini siyah çantasından çıkardı, kaldırdı. Ancak bu sefer sadece kalenin silüetini değil aynı zamanda kalenin yaşayan renklerini de içeren bir kare çekti. Fotoğrafları sadece kalenin büyüüne odaklanmıyordu, aynı zamanda insanların etrafındaki hayatı, coşkuyu ve duyguları da yansıtıyordu. Her karede bir hikâye anlatıyordu, her hikâyeyi bir gülümseme yaşıtıyordu.

İlerleyen günlerde kız çekimlerini Zeki'nin yardımıyla fotoğraf müzelerinde sergiledi. İnsanlar, fotoğraflarda yakalanan anları gördüklerinde Ankara'nın kalplerinde canlandığını hissettiler. Tebessüm ve renk dolu karelerde kendilerini buldular. Kentin ruhunu yakaladığı fotoğraflar sadece kaleyi değil Ankara'nın tarihinin gelişmesine yol açan insanları da taşıyordu bünyesinde. Kız tüm Ankara'yı gezme planına böylece başlamış oldu. Hitit Heykeli'ni ve Etnografya Müzesini gezme planlarına arkadaşısını da dâhil etti, babasını düşünerek ilerledi koridorlar boyunca. Gideceği yeni rotaları da onu terk eden annesini düşünerek oluşturdu. Zeki'ye olan teşekkürlerini ilettiler sıkıca sarılarak. Zeki ise yeniden, bir dal parçasından daha kırılgan ve narin gülümsemesiyle yanıtladı:

“Teşekküre gerek yok ancak unutmamanı istediğim hususlar var. Dünyanın güzelliklerini yakalamak için fotoğraf makinenle, insanların hikâyelerini anlayabilmek için gözlerle bak etrafına.”

Böylece kız hem kalenin büyüünü hem de kentin canlılığını yansıtan fotoğraflar çekmeye devam etti. Kısa sürede stüdyosundan ayrıldı ve bir ev tuttu. Çalışmalarına daha özgün ve belirli aralıklarla devam etti. Bu andan itibaren fotoğraflarında tarihle günümüzün buluştuğu bir hikâye anlatılıyordu. Bu hikâyenin ana kahramanı ise fotoğraflara bakmaya karar veren kişiden başkası değildi.

GÜZEL ANKARA'M

İkra SAĞLAM

Usul usul kayıp giden güneş, kalenin narin taşlarına son bir kez dokunup surların ardına saklanmıştı. Sırtımı taştan duvara yaslayıp gözlerimi kapattım. Öğle saatlerinden beri Ankara Kalesi'nin çevresinde dolaşıyordum. Defalarca inip çıktığım merdivenler yüzünden ayaklarım ağrıyordu ama gördüklerime, hissettiklerime değdi. Gezdiğim tüm sokakları ilmek ilmek işledim aklıma, hiçbir ayrıntıyı kaçırmak istemiyordum. Dar sokaklarda takı satan insanlar, simitçi dayı, Osmanlı macunu satan adam, çalgıcı çocuklar, kalenin altındaki tarihî cami... En ufak ayrıntıları dahi aklımda tutuyor, bu geç kalmış kavuşmamız daha hızlı tamamlansın istiyordum.

Yavaşça gözlerimi açtım ve son kez dokundum kaleye, son kez içime çektim o havayı. Ardından merdivenlere yöneldim. En iyi yaptığım şeyi yapıyordum, gidiyordum. Yine bir hikâyem yarım, bir parçam eksik kalıyordu. Arkamı dönüp kaleye bir kez daha baktım, kim bilir belki tekrar gelirdim buraya. Bunu aklımdan geçirir geçirmez yüzümde bir tebessüm oluştu, düşündüklerimin imkânsız olduğunu biliyordum. Gidemeyecektim, ne Ankara'nın kalbi olan bu kaleye ne de başka bir yere. Sadece kendimi teselli ediyordum, bana bu kadar iyi gelen bir yerle daha yeni tanışmam ve hemen ayrılacak olmamız canımı sıkıyordu. Ah, benim güzel Ankara'm! Yıllardır birlikteyiz, neden yeni fark ettim seni? Bana sunduğun bu sıcak yaşamı, güzel yuvayı nasıl göremedim? Mutluluğu, huzuru,

sevgiyi hep uzaklarda aradım, hep uzaklara gitmek ve senden kaçmak istedim. Gel, gör ki yine burada seninleyim.

Seni tanıma isteğim, kendimi tanıma isteğimle başladı. Yıllardır başkalarına değer veren, onları mutlu etmeye çalışan biriydim. Evim, eşim, çocuklarım, arkadaşlarım hepsi benim hayatımda benden daha değerliydi. Kendi hikâyemde kendimi unutmuş başkalarının hayatıyla daha çok ilgilenir olmuştum. Kendime hiç değer vermiyordum; tıpkı Ankara'ya, beni büyüten bu şehre yaptığım gibi. Şimdi ise her şeyi düzeltmeye çalışıyorum, parçalanmış ailem, bozulan arkadaşlıklarım, kaybolan yıllarım. Bu sefer kendime bir söz verdim ve kaçmadım, sorunlarımın içine daldım. Artık eskisi gibi olmayacaktım, hayatımı ve kendimi baştan aşağıya düzene sokacaktım. Kendime verdiğim bu zor göreve de kendimi iyileştirmekle başladım. Doğru bir karar mı bilmem ama yanlış zamanda alınmış bir karar olduğundan eminim. Geç kalmıştım, çok geç kalmıştım. Kendime, hayatıma geç kalmıştım.

Giderek kaleden uzaklaşıyordum, peki şimdi nereye gidecektim? Hiçbir fikrim yoktu. Sadece yürüyordum, kendimi Ankara'ya bırakmıştım, o nereye isterse oraya gidecektim. Bir süre sonra yorulup durdum, yine dar bir sokakta yokuş aşağıya iniyordum. Gözüm çok tatlı bir park takıldı. Gidip biraz orada oturdum, daha sonra kendimi yine Ankara'ya bıraktım. Birçok değişik kafe ve dükkân vardı. Bir dükkândaki kurşun asker konsepti oldukça dikkatimi çekti. Girip biraz inceledim, ardından hemen yanındaki dükkâna girip bir anahtarlık aldım. Üzerinde Kızılderili bir adam figürü vardı. Anahtarlığı cebime koyup yürümeye devam ettim.

Bir süre sonra ufak bir pazara denk geldim, ikinci el eşyaların satıldığı bir pazardı. Usul adımlarla önümdeki tezgâha yanaştım, antika oyuncaklar, eski telefonlar ve birkaç takı vardı. İlerlemeye devam ettim. Birkaç tezgâha daha baktım, ardından taştan bir kalem kutusu gördüm. Üzerinde Hippocrates'e ait üç boyutlu bir baş vardı. Elleri kabartmanın üzerinde gezdirdim, alınıdaki kırışıklıklar-

dan göz bebeğine kadar her şey incelikle yapılmıştı. Kalemliğin yan tarafında Hippocrat yemini, arkasında ise kalemliğin üzerine oyularak çizilmiş stetoskop, cımbız ve şırınga vardı. Kalemliğin iç kısmı bir hayli tozluysa da ama dışındaki güzellik onu almam için yeterli oldu. Kalemliği elimde tutarak satıcıya fiyatını sordum. Bu kadar harika bir şey için duymayı beklediğim fiyatın onlarca kat altında bir fiyat duymuştum. Sevinssem mi, üzülsem mi bilemeden aldım kalemliği. Sırtımdaki çantaya özenle koyduktan sonra yoluma devam ettim. Artık çok yorulmuştum, evime gitsem iyi olacaktı.

“Evime...” diye mırıldandım kendi kendime. Var mıydı hâlâ bir evim? Buraya gelirken kapıları çarparak ardımda bıraktığım o küçük yer miydi benim evim? Hayır, değildi. Evim burasıydı artık, bu şehirdi. Peki, ne yapacaktım? Sokakta yatacak hâlim yoktu ya.

Düşünmeyi bıraktım, beni en çok yoran şey de buydu. Sadece yürüdüm. Nerelerden geçtim, nerelere gittim hiçbir fikrim yok ama yolun sonunda kendimi tren garında buldum. Saat çok ilerlemişti, ben de bitkin düşmüştüm. Sırtımı garın önündeki kolonlara yasladım. Karşımda ne olduğunu tam olarak anlayamadığım bir heykel duruyordu; çevresinde de rengârenk çiçekler vardı, uzunca bir süre ona baktım. Heykelin üzerindeki adam Nasreddin Hoca'ya benziyordu ama tam emin olamadım, oturduğu şey bir aslan gibiydi. Aslanın kuyruğu yılan şeklideydi ve Nasreddin Hoca'nın arkasında da bir insan kafası vardı. Bu baş, eski bir medeniyetin hükümdarına ait gibiydi; aslan da aynı şekilde eski medeniyetlere ait bir sembol gibi duruyordu.

Heykele bakarken yorgunluktan uyuyakalmışım. Gözlerimi açtığımda hemen yanımda bir adam duruyordu. İlk önce neler olduğunu, nerede olduğumu tam olarak anlayamadım. Boş gözlerle etrafıma bakarken yanımdaki adam birden ayaklandı. Beni gözleriyle son bir kez yokladıktan sonra elinde tuttuğu çantam ve az önce cebimden çıkardığım cüzdanımla birlikte koşmaya başladı.

Birden beynimde şimşekler çaktı, kimliğim bir adamın elindeydi ve gittikçe benden uzaklaşıyordu. Hemen ayağa kalkıp adamın ardı sıra koşmaya başladım. Garın çevresinin kalabalık olacağını ve insanların bana yardım edeceğini düşünmüştüm ama etrafımızda tek tük insan vardı. En fazla ihtiyacım olan anda yalnız kalmıştım, her zamanki gibi tek başımdım.

Yardım isteyen gözlerle etrafıma son bir kez daha baktım, yalnız olduğumu kabullenip adamın peşinden koşmaya devam ettim. Nereye kadar gidebileceğimi bilmiyordum, böyle konularda fazla dayanıklı sayılmazdım. Yine de pes etmedim, adamın peşini uzunca bir süre bırakmadım. Önce garın çevresinde döndü, sonra beni şaşırtmak için farklı farklı sokaklara girip çıktı. Bir sokağın başında sendeleyip yere düştü, bende hızımı iyice artırıp mesafeyi kapatmaya çalıştım. Ancak başarılı olamadım, hırsız fazla hızlıydı. Nefesim kesilmeye başlayınca durmak zorunda kaldım, hırsız da bunu fırsat bilip yolun karşısına geçti ve gözden kayboldu. Kaybettiğim onca şeyi kendime yediremiyordum.

Gözlerim adamı en son gördüğüm yere kilitlenmişti. “Bu sefer olmaz.” dedim, “Bu sefer kaybetmeyeceğim.” Derin bir nefes alıp koşmaya devam ettim, aslına bakarsanız nereye gittiğimi pek bilmiyordum. Yine geç kalmıştım, çok geç kalmıştım. Adam görünürlerde yoktu ama yine de koştum. Ne yaptığımı bilmeden, nereye gittiğimi göremeden büyük bir hınçla koştum. En sonunda yolun kenarında durdum, ellerimi soğuk ve siyah bir demire dayadım. Ne yapmıştım ben, ne yapmıştım? Nasıl bu kadar sorumsuz olabilirdim? Bitmiştim artık, tamamen bitmiştim. Bu saatten sonra Ankara bile kurtaramazdı beni. Elimde hiçbir şey kalmamıştı. Ne ailem ne evim ne param ne de telefonum vardı. Ah benim akılsız başım, ah benim akılsız başım! Yapacak hiçbir şeyim yoktu, kaldırımın kenarına yığılıp haykırarak ağlamaya başladım. Yoldan geçen arabaların uğultusuyla karışan hıçkırıklarım, gözlerimden akan yaşlar... Hiçbiri işe yaramazdı; bitmiştim ben, bitmiştim. De-

mirleri daha da sıkı tuttum. Ah benim güzel Ankara'm, ne olurdu önceden tanışsaydık, belki bu akılsızı kendine getirirdin. Ah benim güzel Ankara'm! Sadece o vardı artık, benim sıcak yuvam, güzel Ankara'm vardı.

Yolun kenarında saatlerce kaldım, öylece bekledim, yapacak başka bir şeyim yoktu zaten. Eğer biletim çantamla birlikte hırsızın eline düşmeseydi ertesi gün bu şehirden çıkıp yurt dışına gidecektim. Ankara'mı bırakmak istemezdim ama zorundaydım. Eşimle ayrıldık, yine bir konudan tartışmıştık. Kızlarımla da görüşemiyordum, ikisi de büyüyüp gencecik güzel kızlar olmuşlardı. Ama beni istemiyorlardı, son bir aydır onları hiç görmedim. Yalnızca anneleri ile birkaç kez görüştük, hepsinde de saçma sapan kavgalar ettik. Ama artık öyle bir imkânımız bile yoktu, bir kez daha karşılırlarına çıkmayacaktım. Öyle söylemişlerdi çünkü bana. "Çıkma bir daha karşımıza!" demişlerdi. Peki, demiştim ben de. Peki, öyle olsun.

Hiçbir zaman kendimi savunamamıştım, konuşmayı beceremezdim ben, kendimi anlatamazdım. Belki bu saatten sonra konuşmaya, kendimi kanıtlamaya ihtiyacım olmaz, değil mi Ankara'm? Neden daha önce bırakmadım ki kendimi sana? Korkmuş muydum veya sana olan ihtiyacımın mı farkına varamamıştım? Bilmiyorum Ankara'm, bilemiyorum. Artık bir önemi yok zaten, dünya dertlerinin arasında kaybolmadan buldum ya seni, o bile yeter.

Derin bir nefes aldım, artık toparlanmalıydım. Üstümü silkeleyerek yavaşça ayağa kalktım. Saatlerdir sırtımı dayadığım demirlere ilk kez baktım. Üzerinde Güney Kore'nin bayrağı vardı. Demirlerin arkasına baktım, oldukça yeşillik bir alandı. Dikkatlice baktığımda bir anıt olduğunu fark ettim. Yüzümde oluşan hafif bir tebessümle kendi kendime mırıldandım: "Ankara... Bakalım daha neler saklıyorsun içinde?"

Ayaklarımı sürüyerek yürümeye başladım, güneş yeni yeni doğuyordu. Sokaklar insanlarla dolmaya başlamıştı bile. Yeni bir günle

beraber Ankara da canlanıyordu. Şehri doyasıya izledim, hem canlılığı hem de sakinliği çok başkaydı. Beni yavaş yavaş dinlendiriyordu. İlk kez bu kadar dikkatli bakmıştım etrafıma; insanlar, hayvanlar, doğa... Hepsi çok farklı göründü gözüme. Etrafı izlemekten ne kadar yürüdüğümü fark edememiştim bile. Kendimi Hacı Bayramı Veli Cami'sinde buldum. Uzunca bir süre etrafında gezindim, ardından caminin yanındaki çarşıya girdim. Çarşının içinde el işleme seccadeler, Kur'an-ı Kerimler, tesbihler ve hediyelik eşyalar gibi birçok şey vardı. Tüm çarşığı dolaştıktan sonra tekrar dışarıya çıktım. Karşıdaki banklara doğru ilerledim, etrafta bir sürü kuş vardı. Yaşlı bir adam elindeki poşette kuş yemi satıyordu. Yanına gidip birazcık istedim, paramın olmadığını duyunca ilk önce vermeye pek gönlü olmadı ama daha sonra hâlime acımış olacak ki elindeki karton bardağı yeme daldırıp bana uzattı. Utangaç bir tavırla teşekkür ettikten sonra yemi kuşlara atmaya başladım. Uzun zaman sonra geçirdiğim en mutlu anlardan biri olabilirdi. Kuşların kanat sesi, yemin etrafına hızlıca doluşmaları, küçük çocukların kuşları tutup sevmeye çalışması...

Elimdeki yem bitince tekrardan yürümeye başladım. Yine bir belirsizlik içindeydim, yine ne yaptığımı bilmiyordum ancak hissediyordum, bu sefer her şeye rağmen güzel olacaktı. Kendi kendime ufak bir plan yapmıştım; öncelikle bir polis merkezine gidip durumumu anlatacaktım, daha sonra ise kendimi sadece Ankara'ya bırakacaktım. Kendimi ve Ankara'yı dinleyecek, her şeye yeniden başlayacaktım. Bu sefer başaracaktım, güzel Ankara'm ile beraber başaracaktık.

ANTİKACI

İlksen Ecem BAKAR

Her insanın doğup büyüdüğü yerde kötü hissettiği zaman sığınabileceği anıları, hiç olmazsa bir nebze aitlik hissi vardır mutlaka.

Yıllar sonra eğitimim için döndüğüm şehre, Ankara'ya, uzaktan bakarken ben de bir an yuvama geri döndüğümü hissedeceğimi zannettiysen bile heyecanla karışık yabancılık hissi içimi bir zehir gibi kaplamaya başlamıştı.

Ankara'nın yeri yüreğimde ayrı olsa bile elimde valizlerle otobüsten iner inmez karşılaştığım kalabalık ve cayıp cayıp yakan güneşe inat rüzgâr, beni rahat hissettirmiyordu. Üstelik şu anda ne olduğunu bilmediğim birtakım etkinliklerin düzenlenmesi ve arkada birbiriyle harmanlanmış melodilerin varlığı tüm odağımı dağıtıyordu. Normalde kalacağım eve yerleşip yarından itibaren her şeyi planlamam gerekirken bir süre durup ellerim valizler yüzünden kızarana kadar çevremi seyrettim. Tek bir şey dikkatimi çekip beni daldığım düşüncelerden çıkarmıştı, bir antikacıydı bu.

Bir an hiç düşünmeden ahşap kapıyı hızlıca açtım ve kapıdan içeri adım atmadan durdum. Ait olduğumu hissetmediğim sokaklardan ve insanların gürültüsünden uzaklaşmak için bir çeşit kurtulma girişimiydi bu. Sanki oraya girer girmez tüm sesler boğuklaşmış, nostalji beni gerilere götürmüştü. Tarif edemediğim kokular burunumu doldururken havada uçuşan tozlara aldırmandan eski eşyalara

göz gezdirdim. Zaten amacım bu da değildi, ben yalnızca biraz kafamı dinledikten sonra içimdeki şu huzursuzluğa karşı bir zafer kazanıp tekrar bu şehirde kendimi evimde gibi hissetmek istiyordum.

“Sen de mi buraya sığındın, kızım?” Sağımdan gelen yaşlı adamın sesiyle sıçradım. Dükkân sahibinin ortalıkta bile olmadığını düşünürken böyle yakalanmak utanç vericiydi.

“Özür dilerim, ben öylece gi...”

“Sorun yok. Geç otur.” Oldukça yaşlı gözüken adam, açıklamamı bölüp önündeki deri koltuğu işaret ediyordu ve ben geldiğimden beri yüzünde olduğunu varsaydığım bir tebessümü vardı. Tavırları içime su serpmiştii, artık rahatsız hissetmiyordum kendimi.

Birkaç saniye süren sessizliğin ardından beni buraya getirenin ne olduğunu sorduğunda derin bir nefes alıp anlatmaya başladım. Yıllar sonra eğitim için Ankara’ya gelişimi, döndüğümde alışık olmadığım yollardan geçtiğimi ve beni huzursuz eden her şeyi sakince dinledikten sonra kafasında bazı şeyleri not almış gibi bir ifade takındı.

“Hatırlamak istiyorum.” diye ekledim. “En azından bazı anılarımı tekrar yaşarsam daha kolay alışıırım.”

Bir an bütün bunların vakit öldürmek için olduğunu, burada dükkân sahibinin tekiyle dertleşmenin hiçbir faydası olmayacağı hisesine kapılınca başka bir şey söylemedi. Hatta yaşlı adamın da aynı şekilde düşündüğünden emin olacaktım ki ayağa kalkıp cebinden eski ancak oldukça özenli korunmuş bir cep saati çıkarıp masaya koydu.

“Bu benim ne işime yarayacak? Sahi, ondan bana nasıl yardım etmesini bekliyordum ki?”

Dükkân sahibi bir şey demedi. Merakıma yenik düşüp dikkatlice cep saatini açmaktan başka çarem yoktu. Her şey normaldi ancak

saat çalışmıyordu ve ben yanlış tek bir hareket yapmak istemiyordum.

Saniyeler sonra gözlerimin önünde oluşan görselleri fark eder etmez donakalmıştım. Hipnoz olmuş gibi odağımı ayıramazken her şeyin bir tür varsanı olduğuna kendimi ne kadar inandırmaya çalışsam bile kendimi kandıramadım. Çünkü bunlar yabancı görseller değildi. Bunlar benim Ankara'da geçirdiğim yıllar, zihnimin bir köşesine attığım anılardan başka bir şey değildi.

O an nerede olduğumu yahut ne kadar süre geçtiğini bilmiyordum. Tek bildiğim, vakit geçirmek için kendimi attığım bu dükkânı şehrin ne köşesinde olursam olayım hatırlayacağım gerçeği idi.

Zaman algımı öyle yitirmiştim ki kapının camlarından artık güneş değil ay ışığının sızdığını fark etmemiştim. Yıllar sonra kurtulduğum yabancılik hissi peşimi bırakmıştı.

Dükkân sahibi çoktan çöken geceyle birlikte ayrılmış, saatler önce sokakları dolduran insanların her biri güne veda etmişti. Saati dik-katlice vitrine bırakıp ben de dükkândan çıktım.

GELİP GEÇEN BİR VAKİT: ANKARA

İpek YAŞAR

*“Bir vakit gelip geçti,
Zamanın gölgesinde durdu
Geçmişten gelen sorular,
Şimdi birer anı oldu.”*

Kendi dünyamda kavrulup dururken düşünüyordum “Ankara benim için ne ifade ediyor?” diye. İnsanların kendilerine sorduğu sorulardan sadece bir tanesiydi kendime sorduğum bu soru. Evimin balkonundan gece gökyüzünü izlerken de merak ediyordum cevabı. Şimdi oturduğum bu tatlı kafenin camından dışarıyı izlerken de düşünüyordum. Ben hayatımdaki sorulara nazaran en çok bu soruyu düşünmüştüm.

Biz insanlar cevabını bilmediğimiz soruları genellikle es geçtiğimiz için hayatımızın yarım kalan yönleri vardır. Bazen de bu sorulara aradığımız cevaplar yüzünden kaybolduğumuz karanlık da olsa hiç bilmediğimiz bir şekilde aydınlık olan yollar. Fakat ben her ne kadar, sonuna kadar gitsem de aydınlık olan karanlık yolların cevabını hâlâ bulamamıştım aklımdaki sorunun. Oturduğum masada duran ama içmediğim kahveni alarak dışarı çıktım. Yürüyerek bir parka geldiğimde etrafıma bakındım. İsteyerek gelmemiştim bu parka. Ayaklarım sanki yolu biliyormuşçasına getirmişti beni. Parkın

kapısından içeri girdiğimde kapıdan uzaklaşmadan ilk gördüğüm banka oturdum. Bir süre kadar etrafı izleyerek düşündüm. Doğup büyüdüğüm bu şehirde daha görmediğim nereler vardı acaba?

Düşünmek benim için zamanın eşliğinde dolaşmaktı. Zamanın eşliğinde dolaşarak yeni yollara ve kapılara yelken açmak demekti. Küçüklüğümden beri geldiğim bu parkta şimdi daha önce hiç düşünmediğim şeyleri düşünüyordum. Etrafı izlemekten sıkılarak gökyüzüne çevirdim başımı. Bulutlar belli bir şekil oluşturarak güneşin çevresinde toplanmıştı. Ayın silüeti güneşin biraz ötesinde yerini almıştı ve ona selam veriyordu. Güneşe parlayarak ben buradayım diye bağırıyordu âdeta. İç çekerek gülümsedim. Tam o anda ayaklarıma sürtünen Tekir'e baktım. Onu sevmemi istiyordu anlaşılın. Kahvemden bir yudum alarak onu sevmeye koyuldum. Eğilip sevmeye başladığımda sırtüstü yere uzandı daha çok sevmem için. Karnını okşayacağım sırada yanıma düşen gölgeyle irkildim. Tedirgin olarak başımı kaldırdığımda yanımda oturan teyzeyi görünce içim rahatlamıştı. Teyzenin gözleri beni bulduğunda gülümseyerek teyzeyi incelemeye koyuldum. Ellerinde poşetler vardı. Sarı saçlarına beyazların gölgeleri düşmüştü. Tahminimce teyze yetmiş yaşlarında var ya da yoktu. Başımı önüme çevirerek soğumaya yüz tutmuş kahvemden bir yudum aldığımda teyze konuşmaya başladı:

“Yavrum benim. Bak şu arabaların geçtiği şeritli yollara? Bizim zamanımızda araba mı vardı ki? Böyle son hız yetişelim istediğimiz yere. Hele bir de şu şehrin böylesi güzelliği yok mu? Bakma sen şehrin şimdi böyle kalabalık ve gürültülü olduğuna. Eskiden böyle miydi ki?”

Teyzeyi dinlemeye devam ederken sorusuyla duraksadım. Bana mı yöneltmişti? Cevap mı bekliyordu benden? Tam ağzımı açmış konuşacağım sırada teyze devam etti konuşmaya. Bense öylece kalmış bir şekilde dinlemeye devam ettim:

“Değildi elbette! Eskiden ne yol vardı ne de böyle canhıraş kalabalık. Sakin bir şehir vardı onun yerine insanlar birbirini tanır ve komşuluk yapardı. Asma bahçeleri vardı. Toprağı boldu. Bolca ekin verirdi. Güzeldi buralar o zamanlar.”

Derin bir nefes aldı teyze ve eliyle biraz ileride yükselen binaları gösterdi:

“O binaların olduğu yerde büyüdüm ben. Ama buna rağmen pek bilmem Ankara’yı. Katıydı benim babam, evden çıkartmazdı kolay kolay. Vefat edene kadar öyle yaşadım ben. Tam ‘Çıkacağım, gezeceğim.’ dedim ki o zaman da evlendim. Gelin gittim başka bir şehre. Şimdi torun torba sahibi oldum ve tekrar geldim doğduğum şehre. Ama şimdi de gezecek gücüm yok.”

Teyzenin suratına hâkim olan üzüntü gün yüzüne çıkmıştı şimdi. Hüznün balonlarını tutuyordu ellerinde. Ve sanki o balonları birer birer bana anlatırken bırakıyordu ellerinden. Sokaktaki binalara döndüğü yüzünü bana doğru çevirdi ve oturduğu yerden sanki bir sır veriyormuşçasına eğilerek konuşmasına devam etti:

“Ben gezemedim tanıyamadım bu toprakları. Yalnızca kulaktan kulağa anlatılmış olanlar var aklımda. Ama bizden sonraki nesillerin doğup büyüdüğü bu şehri tanımlarını istiyorum. Tanımanız sonra pişman olursunuz yavrurum. Bir nine öğüdü bu benden sana. Gez, dolaş, tanı bastığın bu toprakları. Haydi, bana müsaade. Daha torunlara yemek yapacağım.”

Yanıma oturan adını bile bilmediğim bu teyze, tek bir kelime etmememe rağmen bana içini dökmüş ve öğüt vermişti. Teyze, haklıydı. Doğup büyüdüğüm bu şehri şimdi gezip tanımalıydım. Oturduğum banka iyice sinerek kısa ve öz bir araştırma yaptım. Saatin şu an dört olduğunu da hesaba katarak olduğum yere en yakın olan yere gitmeye karar verdim: Ankara Kalesi. Oturduğum banktan yavaşça kalkarak parkın çıkışına doğru yöneldim. Yoldan bir taksi çevirerek gideceğim yere doğru yola çıktım. Uzun yolcu-

luğun ardından geldiğim yer kocaman taşlarla kaplı olan Ankara Kalesi'ydi.

Güzel ve dokunaklı manzarasıyla tam karşımda dikiliyor, kendine has geçmişi ile göz kamaştırıyordu. Olduğum yerden yavaş ve sakin adımlarla yürümeye başladığımda müzik ve çocuk sesleri doldu kulaklarıma. Kalenin geniş ve büyük kapısından içeri girdiğimde bir dondurmacı ve takıcı karşıladı beni. Dondurma tezgâhının hemen arkasında duran radyodan eskilere ait bir müzik yükseliyor. Meydanda duran renkli sandalyelerde insanlar muhabbet ediyorlardı. Önümde boylu boyunca uzanan yolda şimdi lokanta olan tarihî konaklar, otantik kıyafetler satılan mağazaların sıralandığı yolu takip ederek kalenin yukarı kısımlarına doğru ilerlemeye başladım. Geçtiğim her sokak gülümseyen, konuşan ve takı satan insanlarla doluydu. Daha da iç kesimlere doğru yürüdüğümde minyatür evler beni karşıladı. Takı, çanta satan dükkânlar belli bir yerden sonra azalarak yok oldu. Olduğum yerden küçük minyatür evlere bakarken bir yandan da araştırma sırasında öğrendiğim bilgileri gözden geçiriyordum. Bu kalenin yedinci yüzyılda Bizanslılar daha sonra ise Selçuklular ve Osmanlı tarafından onarıldığını ve yapımında Ankara taşı da dâhil olmak üzere toplama taşlardan yapıldığını öğrenmiştim. Ayrıca çevredeki insanlardan öğrendiğim kadarıyla bu minyatür görünümlü evlerde hâlâ birileri yaşıyor ve eski kalenin canlılığını yaşıyorlardı.

Gezdiğim bu kale, o kadar güzeldi ki kışa yaklaşmış baharın yüzünü tekrar yazıya dönmesi gibiydi.

Günümün yavaş yavaş sonuna gelirken geldiğim yoldan geri dönmeye karar vermişim. Geldiğim yoldan aşağıya inerken gözüme kıyıda köşede kalan daha önce hiç çıkmadığım merdiven takıldı. Yavaşça merdivenlere yönelerek adımlamaya başladım. Merdivenin sonuna geldiğimde kalenin üst kısımlarına ulaşmışım. Gün akşam olmaya yüz tutmuştu. Şimdiyse bütün güzellikleriyle ışıltıyan Ankara'ya bakıyordum.

Gözlerim Ankara Kalesi'nin tam karşısında duran Anıtkabir'e kaydı. Atatürk'ün nasihatı yankılandı aklımda "Ankara Kalesi'nde sonsuza kadar Türk bayrağının dalgalandığını görmek benim arzumdur."

Karşısında durarak tam tepeden baktığım bu büyük şehir resmen ışık saçarak güneş gibi "Ben buradayım!" diye bağıyordu. Bu karmaşık ama ışıldayan şehir sanki bana sinyal gönderiyordu. Gel ve beni keşfet! İşte tam o anda karar vermişim. Ben, Yağmur Ilgaz doğup büyüdüğüm bu şehri gezip tanıyacaktım. Aklımda olan o büyük soru zihnimde cevabına kavuşurken bir dörtlük gün batımının sessizliğine vurdu demini:

*"Bir vakit gelip geçti,
Zamanın zincirlerini kırdı.
Geçmişten gelen sorular,
Şimdi cevaplarına kavuştu."*

ANKARA GARI

İsmail ASLANHATUN

Ankara Gari'nda uykusunu almış olan lokomotifin ısıkları ilk olarak Meczip'un evini yoklardı. Ardından telaşlı yolcular valizleriyle kıpırdanır ve perona doğru yaklaşırdı. Bekçilerin heyecanlı ve tiz düdük sesleri tüm yolcuların vedalarını hızlandırmak için birbirleriyle yarıştı. Sabahın bu ilk seferi ayrılığın başkentiydi. Sokakların kadim dostu Meczip, her sabah aynı manzaraları kendi köşesinden seyreder ardından da hazin düşüncelere dalıp giderdi.

Kendinden başka yükü olmayan Meczip, Sıhhiye Köprüsü'nden Ankara istasyonuna uzanan rayları takip ederek neredeyse iki saatir yürüyordu. Ankara Gari'na vardığında birinci perondaki yaşlı ve yorgun saat sabahın altısını gösteriyordu. Raylara hâlâ kar yağarken demir sütunlar üzerinde yükselen peron çatısının altındaki Meczip, tren bekçisini görünce gerilere çekilerek parlak gri ray manzaralı köşesine gitti. Oturduğu bu köşe onun yaşadığı bir mekân değil, bir ömürlük bekleme odasıydı âdetâ. Bekleme odası olarak bellediği Ankara Gari'nda kimi, niçin beklediğini de ondan başkası bilmiyordu elbette. Feri sönmüş gözleri hareketli kalabalığı ararken sadece parlardı. Umutla, şevkle beklediğini bulmanın ateşiyle ısınırdu buz gibi havada. Önceleri sokaklar ve caddeler onun gök kubbeli eviydi. Yazın masmavi boyalı bir tavanı, kışın hırçın bulut grisı... Sanki tüm evren onu bekliyor, o her şeyin etrafında hareket ediyordu. Oysa şimdi dünyası ters yüz olmuştu. Kendisi dışında

her şey onun etrafında dönüp dolanıyor, o ise beklemekten başka bir şey yapamıyordu.

Bilmek istemiyordu Meczip çünkü yanılmaktan başka hiçbir sonucunu tatmamıştı bilmenin. Şimdiye kadar bilmek istediklerinin çoğunda, henüz bilme yolculuğuna çıkmadan yoldan çıkmış, hemen hemen hepsinde de yanılmıştı. Bilme yolculuğunun en ağır bedelinin yanılmak olduğunu her hatırladığında ise bedeni biraz daha küçülmüş; biraz daha toprağa yakın olmak istemiş, pusmuş ve sonunda meczup damgası yiyip, sokaktaki insancıkların arasında sadece fazla yürümediği ve içinde yalnızca bedenini bir geceliğine uyutacağı üstünde çatısı, kapısı ve pencereleri bulunan bir evi olmadığı için sokak insanı oluvermişti.

Ankara Garı'ndakilerin ya da dışarıda dolaşanların vaktinin çoğu sokaklarda geçse de sonunda içine girebilecekleri evleri olduğundan bunlara asla sokak insanı denmezdi. Sokak insanı, sokaktan başka gideceği yeri olmayana denirdi. Meczip'un en çok üzüldüğü şey de sokakların istediği zaman kapatılabileceği ya da açılabilceği bir kapısının olmamasıydı. Buna yıllardır kendisine ev sahipliği yapan Ankara Garı da dâhildi. Çünkü evi olanlar istediği zaman sokağa girebiliyor, diledikleri zaman sokaktan evlerine gidebiliyorlardı.

Meczip'un onun gün boyunca hatta geceleri bile yapmakta olduğu, diğer insanların birbirleriyle konuşurken bile yapmadığı, yapamadığı çok mühim bir işi vardı. O, insanların sadece yüzlerine bakardı. Önceleri kıyafetlerine, yürüyüş tarzlarına hatta yanından hızla geçenlerin kullandığı ucuz ya da uçuk fiyatlı parfüm kokularına dikkat kesilirdi. Sonra o yüzler, o karanlık ve kibirli çehreler, Meczip'a tek bir yol öğretmişti: İnanmak! Zira bütün o kavgalar hatta akli başındaki koca koca ülkelerin tuttuğu kutsal savaşlar dahi bilmenin değil inanmanın nihayetinde keskin bir bıçak gibi parlayıvermiyor muydu! İnanmak, insana bir tür gizemli güç, cesa-

ret ve harekete geçme fikri veriyordu. Meczip'un yoksun olduğu en önemli güç de buydu belki.

Yıllardır bilmenin ardına düşmekle elde ettiği tek kazancın; şu an ömrünün kalan kısmını geçireceği ray manzaralı köşesinde son nefesini verene dek oturmak olacağını düşünmeye başladığından beri çevresindeki insancıkların, Ankara Garı'nın, geceleri zayıf da olsa ışıldayan istasyon lambasının, leş gibi kokmaktan asla vazgeçmeyen çöplüğün... Hepsinin de sırasıyla değişime uğramış olduğunu fark etmesiydi. Ne peronlardaki telaşlı yolcular, ne ayrılık vedaları, ne de vuslat sevinçleri... Hiç biri umurunda değildi artık. Yaz günlerinin yorgun ama yakıcı bağrında terleyen çöplüğün kokusuna bile alışkın olduğunu unutmıştu. *Bekleme köşesindeki* burun direklerini kıran o kokunun buğusu bile Meczip'un bilincini açmaya muktedir olamıyordu. Ama yapraklar ölüp birer birer toprağa dökmüdü mü Meczip'un kâbusları da nüksetmeye başladılar. Yeryüzündeki tek şikâyeti üşümekti çünkü. Ankara'nın dondurucu ayazlarına, kışın bastıran karların altında esen tipiye karşı dayanmayı öğrenememişti. Şimdi de o eskiden kalma ürpertilerinin eşliğinde kar yağmaya başlamış ve kar, istasyon lambasının ışığını üşüten bir hamasetle yere inmeye devam ediyordu.

İstasyonda, hareket etmeksizin uzayıp giden raylara özenip kendi çöplüğünden kaç kere çekip gitmek istediğini düşündü. Oysa daha önce böyle bir fikir hiç aklına gelmemişti. Çünkü bunu bile becerebilecek iradesi kalmamıştı. Ama şimdi anlıyordu ki yanılığlar törpüsü önce iradesini, ardından kudretini işe yaramaz bir talaş yığını hâline getirmişti. Biraz önce Ankara Garı'nı terk eden lokomotif de bu yığını dağıtınca Meczip'un elinde kalan en esrarlı şey istasyonun parlayan rayları olmuştu.

Işıl ışıl parlayan raylarla peronlarda yürüyen insancıkların yüzleri arasında sürekli bir benzerlik görmüştü son günlerde. Aslında kadınların, erkeklerin, çocukların, yaşlıların ve gençlerin yüzlerinde gördüğü ifadenin ortak noktasını bulmuştu. Sanki doğduğundan

beri istasyonun yanındaydı ama parlayan demir yolu biraz önce taşların üzerine döşenmiş olduğu hissine kapıldı. Soğuk havaya inat, gerilmiş ama ısıldayan raylar ona ılık bir huzur getiriyordu ötelerden. Bilmek ve yanılmak artık kaderi olmayacaktı. Biraz önce dağılan ve kalın montlarına, paltolarına, kürklerine, gocuklarına sarılan insancıkların gözlerindeki parıltının raylara aksettiğini görebiliyordu. Göz kamaştıran bu ışıltının içinde ne bir düşünce ne bir us ne de bilmek saklıydı. Işıltılar yağmakta olan hafif karın altında birkaç kez daha parlayıp sönüverince Meczip, hayıflandı; kütük gibi hissettiği elleriyle uyuşuk dizlerini dövmeye başladı. Neden daha önce, şimdi keşfettiği hazineyi bulamadığını anladı. Bilmenin değiştirilemez kaderinin daima yanılmak olduğunu hatırladı yeniden. Üşümesinin sebebi de bu yanılmanın bir oyunu olmalıydı. Oysa sokaklarda iki ayağı üzerinde dikilerek yürüyen insancıkların gözbebeklerinde bir kez olsun bu yanılmaları görmemişti. Bu yüzden onların mutlu, sevecen, sıcacık, biraz da umarsız oldukları üzerinde fikir yürüttü.

Sonunda, hiç bilemediği bilmenin verdiği acıları sona erdirircesine “Yanılmanın canı cehennem!” dedi. Kokuşmuş çöplüğünde geçirdiği ömrü boyunca bir kez bile bu denli yüksek sesle konuştuğunu ya da sesli düşündüğünü hiç hatırlamıyordu. Meczip’un aklının bir yerlerinde, beyninin kıvrımlı fay hatlarında birkaç şiddetli deprem sarsıntısı meydana gelirken yağın kar da hızını artırmıştı. Meczip, şimdi dayandığı çöp bidonundan rayların ışıltısını seyre daldı. Sıcacıktı. Kararını verdi. Bilmek ya da yanılmak istemiyordu. Yüzüne şimdiye kadar asla uğramamış olan imanlı bir tebesüm oturdu. Tebesüm edebilmek için sadece inanmanın yeterli olduğunu, üşüyen bedeninin tüm hücrelerinde yükselen sıcaklığı bile hissetmesine inanamayacak kadar inançtan uzak kaldığını fark etti. Kar hızını arttırmakla kalmamış; daha büyük ve iri taneler hâlinde nazlı nazlı yeryüzüne iniş seremonisini sürdürmeye devam ediyordu.

Meczip hayatında hiç olmadığı kadar mutluydu. Hava kesinlikle yumuşamamıştı. Bilmek, çok soğuktu. Ama Meczip tersini düşünmüyor, sadece inanıyordu. İncanın bu kadar sıcak olduğunu, içinde zerre kadar kuşkuyla yer vermeyen bir gücü beslediğini hiç düşünmemişti. Hatta düşünse bile bulması imkânsızdı. Çünkü inanmak için düşünmesine gerek yoktu. Onu duyumsamak ve yaşamak için elini uzatması, teslim olması yeterliydi. İnanmak olmasa hangi çocuk bir dondurmayla ya da bir kadın dikenli kırmızı bir gülle böylesine mutlu olabilirdi ki? Hatta çöp bidonunu çöp arabasına boşaltmaya gelen dakik adam bile, o iğrenç kokuya aldırış etmeden işini severek yapar mıydı?

Meczip, yıllardır içinde yaşadığı istasyona tekrar göz gezdirdi. İçinde titrediği soğuk havadan daha ağır, acımasız olan rayların üzerine bir tüy gibi düşüveren karın, bir anda eridiğini hayretle izledi. Soğuk bir nesnenin, hangi hikmetle kendisinden daha soğuk bir nesne tarafından eritilebildiğini düşündü bir müddet. İnsan aklı bu. Bilmediğini bildiklerinin üzerine koymadan kavrayamıyordu. Sonra eriyen kar tanelerine döndü aklı tekrar. Zihni ve kalbi birbirlerine düşman iki vahşi canlı gibi savaşıyordu. Akıl ile imanın Meczip'un içindeki ilk kavgasıydı bu. Titremesi artık soğuktan değil, içindeki savaştan ileri geliyordu.

Çılgınca yanan bir ateşin, kendisinden zayıf bir ateşi nasıl söndürebileceği üzerine fikir yürütmeye yeltendi. *Ateş, başka bir ateşi yakabilir miydi?* sorusunu bile sordu kendisine ve uzun uzun düşündü. Ama cevap yoktu. Varsa da bilmiyordu. Bilmek de istemiyordu. Artık vakit, harekete geçme vaktiydi. Kalın, kirden kaskatı kesilmiş; ıslak eldivenin içindeki hissetmediği parmaklarını oynatmaya kalkıştı. Gözüyle kıvıldıklarını görmese, parmaklarını oynatabildiğine inanmayacaktı. Demek ki gördüğü başka, hissettiği ise bambaşkaydı.

Aklını, sönük ve buz gibi solgun gölgesinin altına bırakmaya karar verdi. Bunu yapabildiğine öylesine şaşırırdı ki yanılmamanın zevkine

imanla erdiğini anladı. Sonrası kendiliğinden geliyor gibiydi. Neredeyse soğuktan yapıştığı ve henüz karların temas etmediği zeminde güçlükle kalkabildi. Vücudunda kalan ne kadar sıcaklık varsa hepsini de biraz önce üzerinden sıyrıp attığı, sürekli yanılmaya mahkûm aklının üstüne bırakmış gibi bir ürperti ve bir titreme hissetti o an.

Bacakları üşümeyi unutmmuş, hafif karıncalanma nöbetlerinde olsa da hâlâ bir deri bir kemik, sıkı bedenini taşıyabiliyordu. Bir insanın tek başınayken sevinebileceği biricik şey ayağa kalkabilmek olsa gerek.

Birkaç adım atabildiğini fark edince gözleri parladı. İstasyon lambasının çığ ışıltısı altında parlayan raylara doğru yürümeye çabaladı. Yağan bembeyaz tüylerin, üzerinde eridiği kavisli raylara yaklaştıkça yüzündeki sıcacık tebessümün sertleşmeye başlayan çizgileri de belirivermeye başladı. Gördüğü son ışıltıya doğru yaklaşmak niyetindeydi. İlginçtir ki parlayan ama sıcacık raya yaklaştıkça istasyon ışığından uzaklaştığının bilincindeydi. Birkaç dakika öncesine kadar ışıklar altında soğuktan donan bedeni şimdi ısınmanın da ötesine geçmiş, yanıyordu.

Son bir umut, son bir hamle. Meczip inanıyordu artık ve bilmek istemiyordu. Parmakları hâlâ derisine yapışmış eldivenin içinde kaskatı durmaya devam ediyordu. Eldiveni, derisinden sıyrıp atması neredeyse imkânsızdı. Çat çat birbirine vuran dişleriyle bileğinin üzerinden güçlükle kavradığı eldivenini sıyırmaya başladı. Hızlı hızlı alıp verdiği nefesini artık derisinin hissetmediğini anladı. Parmak uçlarının üzerine yapışmış kumaş parçalarını da titreyen dişleriyle kıştırıp, sağ elindeki eldiveni çıkarmayı başardı.

Bembeyaz karların üzerinde yüzen parlak rayların karanlık ama sımsıcak semaya doğru yükselişini görüyordu. Saf ve hava kadar hafif kar taneleri yere düşmüyordu aslında. Meczip'un kendisiyle birlikte parlayan raylar sıcak bir karanlığa doğru yükseliyordu.

Yağan kar taneleri incelmeye başlayınca rayların ve kendisinin göğesini doğru yükselişinde hızlanıyordu. Sağ eli, kendisini ısıtacağını bildiği ama yanıldığı eldivenden kurtulmuş sayılırdı. Sol elindeki eldiveni de güçlükle çıkardıktan sonra üzerindeki son ısıltı parçalarıyla hâlâ parlamakta olan ve gerçekte buz gibi ketum raylara büyük bir sevecenlikle çömeldi.

Şiddetle bastırılan tipiyeye aldırış etmeden gülümsedi. Yıllardır görmediği ellerini uzun bir müddet seyretti. Bir zamanlar ufak kayığın küreklerine asılan güçlü ve hünerli elleri, tuhaf görünüyordu. Yosunlu ve serin deniz suyunda yıllardır terkedilmekten paslanmış bir kürekten farkı yoktu. Sıyrıklarla çizilmiş ve morluklarla boyanmış ellerini usulca raylara yaklaştırdı ve parmak uçlarıyla dokundu. Gülümsemesinde bir umut ışığı parladı. İncininde yanılmamıştı. Çünkü yanılmak bilmek isteyenlere mahsustu.

Kristal kar tanelerini eriten raylardan parmaklarına, oradan da ellerine tatlı bir sıcaklık dağılıverdi. Göğesini doğru yükseldikçe ısıltısı zayıflayan iki parlak çizgi, ellerinden tutup Meczip'u sınımsıcak bir yuvaya çıkarıyordu. Her ikisi de çıplak ve hareketsiz elleri rayların hükmüne teslim olmuştu. Elleri artık üşümüyordu.

Meczip'un birkaç saatte rayların arasında hareketsizce duran bedeni, karanlık ama sıcak karların altında derin bir uykuya dalmıştı. Ankara Gari'nin müşfik tren bekçilerinin acı düdüğü, ilk kez Meczip için ağıtlar yakıyordu.

Meczip yanılmamıştı. Üşümüyordu şimdi. Çünkü inanıyordu. Bir gün bir ömür beklediği o Ankaralı kız, ısıklı çalan lokomotifin en çalımı vagonundan vakarla incek ve Ankara Gari'ne zarif ayağıyla usulca basacaktı.

YANSIMA

Nurefşan KAYA

Parlak, kırmızı çizmeler diz boyu, el örgüsü gibi duran soluk renkli bir kazak; çizme ve kazakla bağdaşmayan sarı saten, midi etek. Bir haftadır örgüsü hiç açılmamış, saçakları çıkmış saç; soluk beyaz ten ve Deccal'inkini anımsatan bakışlar...

Rutubetin tanınmaz hâle getirdiği parfümüyle girdiği ortamı çekilmez kılan bu kız, nadiren katıldığı derslere çizmeleri ve kendine has o boğucu kokusuyla gelirdi. Kimlerdendir, nerelidir bilinmez; kendisine soru sorulmadığı sürece konuşmazdı. Hoş, bazen sorulan soruya cevap verme tenezzülünde de bulunmazdı.

Bazı ders çıkışları camiye girerken görülür, sonra gözden kaybolurdu. Merak uyandıran kapalı bir kutuydu. Kimse onu tanımazdı, bazıları adını dahi bilmezdi ama ben bu kimselerden değildim. Ben onu tanıyordum. Neden derslere nadiren katılır, niye rutubet kokar, camiden sonra nereye gider, ben bilirdim.

O yine hızlı adımlarla kaçıyor gözlerden, sestен, kalabalıktan... Bakımsızlıktan bahçesinde yabancı otların yetiştiği, yapımında kullanılan işlemeli taşları dökülen camiye sığıyor. Sanki dünyanın yükü omuzlarına binmiş gibi secdeye kapanıyor. Orada kalıyor, suskun gözyaşları dökülüyor. Görmezden geldiği duygular bir anda tezahür ediyor. Kaşları çatık, kaldırıyor başını. Hâline anlam veremiyor, Tanrı'ya sığıyor. Bir köşeye sinip duvardaki rengi sol-

muş boyaları, artık dökülmeye başlamış eski motifleri inceliyor. Sonra eline, artık miadını doldurmuş kalemını alıyor:

*“Duyarım uğultuları...
Sorarlar kim bu, diye
Ben dahi,
Sen bile bilmiyorsun
Kim olduğunı...”*

Bir ses işitiyor:

“Geçen sefer gölün fotoğrafı ile meşguldün.

İnsanın tek bir ilgi alanı yok tanır mısın beni?

Tanırım bu sesi...”

Kafamı çevirip baktığımda gördüğüm: Kenarları kırılmış, üzerinde kurumuş su izleri olan aynadaki yansımam. Sarı eteğim, eskimiş kazağım... Hepsi aynı fakat gözlerim, gözlerim puslu... Deccal'in perdesi kalkmış, yerine küçük bir kız çocuğu gelmiş, acıyarak bakıyor bana. Sahi, kimim ben? Dayatılmış inançların vücut bulmuş hâli mi, sahici mi düşüncelerim?

Yokluğundan beri, kimsenin beni anlattığı yok. Hepsi birer yansıma düşünce: Ulaşmaya çalıştığım, kaybettiğim benliğimle konuşmalar... Arıyorum onu, Ankara'nın kuytu köşelerinde. Bazen bir karıncanın gözünden Yahudi Mahallesi'nin kaldırımında, bazen gökyüzü siyah kaftanını çektiğinde ortaya çıkan hasta ve kötü ruhların evlerinde, kalede, cami avlularında... Bazen de içindeki çirkinliği; sazlıklar, ördekler ve şu bukleleriyle kapatmaya çalışan gölde ararım. Belki arayış hususunda hırsım, gözlerimi kör etti. Gördüm de tanımadım, ne aradığımı anımsayamadım. “Kafamda sanki Fırat çalkalanıyor.” diyen ninemi yeni yeni anlıyorum.

Düşüncelerimin hepsi göle düşen yağmur damlları gibi halkalar hâlinde dağılıyor ve kulaklarımda uğulduyordu. Şimdi Eymir’de yalnızım, ağaçlar esen rüzgârla sallanıyor sanki konuşuyor benimle, çok manidar.

Gölün kıyısına yöneliyorum. Sazlıklar, gölün önünü hususi açmış gibi kenarda duruyor. Uzak denemeyecek kadar yakın, karşı sazlıklar gelişimi selamlarcasına rüzgârla hareket ediyor. Hafif bir gerginlik hissediyorum yüzümde ve gülümsüyorum. Bu anı, göle düşen su damllarının yok oluşu gibi kaybetmek istemiyorum. Uzun zaman sonra samimiyet hissettiren bu sazlıkları, bir fotoğraf karesine sığdırmaya çalışıyorum.

“Şimdi de sazlıklar mı?” diyor bir ses. Kafamı sallıyorum. Yoğun bakışları üzerimde hissediyorum, bir iç çekiş ardından:

“Hatırlıyor musun beni?”

“Tanımıyorum seni!”

Cevap üzerine uzaklaşan adımlar işitiliyor.

“Sahi, kimdi bu? Başından beri beni anlatsın, tanıсын istediğim; aradığım, yokluğunda kendimi kaybettiğim. Neden tanımıyorum seni?”

Pişmanlıkla arkasına bakan gözlerim, göremiyor. Sadece rüzgârın acı çığlıkları var ve soruyorum:

“Hatırlıyor musun beni?”

ANIM ANKARA

Sedef Zümra ARSLAN

Kırmızı kabanımı giydim ve aynı renkteki şapkamı taktım. Ankara'da kış mevsimiydi. Kar, hafiften atıştırmaya başlamıştı. Pencereden ayrıldım ve hızlıca botlarımı giydim. Ev anahtarımı da alıp kendimi sokağa attım. Bütün günü kendime ayırıp kısa bir tur yapmaya karar vermiştim. Ankara'nın buz gibi soğuğu, uykulu gözlerimi açmıştı. Yavaş yavaş ilerlerken kedi sokağı yazan o tabelayı gördüm. Yüzüme ufak bir tebessüm yerleşti. Yıllar önce bu tabelanın önünde donmak üzere olan kar beyazı kedim geldi aklıma. Bana yalvaran bakışlarını dün gibi hatırlıyordum. Bizim evde birkaç gün misafir olmuş, ardından barınağa bırakmıştık.

Kar eşliğinde yoluma devam ettim. Ta ki "Taze Ankara simidi, gel vatandaş gel!" sesini duyana kadar. Simitçinin peşinden koştum. Nefes nefese yanına varınca "Bir simit alabilir miyim?" dedim. Simidi kese kâğıdına sarıp bana uzattı. Teşekkür ettim ve parasını ödeyip yoluma devam ettim. Esnaf dükkânları önünden geçtim. Kahvehaneden gelen kaşıkların, pazarlık yapan amcaların, babaları ile peynir satan çocukların sesleri sokaklarda yankılanıyordu.

Köy havası veriyordu bana. Kar şiddetini arttırınca sıcak bir şeyler içebileceğim bir yer aradım. Sonunda bulup hızlıca girdim. İçerisi çok kalabalık değildi. Cam kenarına oturup salep -yeri hep ayrıydı benim için- söyledim. Babam kışın salep içmeyi çok severdi.

Bizi de alıştırmaya çalışmış ve başarmıştı. Bu yüzden kışın salep içmeden duramazdım. Aklımda dolaşan düşüncelerden uzaklaşıp pencereye baktım. Kar, etkisini oldukça azaltmıştı.

Hesabı ödeyip dükkândan çıktım. İlerledikçe nostaljik ürünlerle kurulan pazara girdim. Dikkatimi eski bir kol saati çekti. Aynısa dedemde de vardı. Hatırlıyorum da onu kolundan hiç çıkarmazdı. Bir gün bunun nedenini sormuştum: “Dede, neden çıkarmıyorsun o saati?”

Beni kucağına oturtarak “Bana anneannenden kalan tek şey, bu saat yavrum.” demişti.

O zaman anlamamıştım ama şimdi iyi anlıyordum. Gözlerimi satten ayırarak pazardan çıktım. Hedefim Ankara Kalesi’ydi. Dar sokaklardan ilerledim. Oldukça eski evlerin üzerinden çıkan dumanlar, beni küçüklüğüme götürmüştü. Sobanın başında ısıttığım minik ellerimin sıcaklığı, dün gibi aklımdaydı.

Anılarım, bu evlere hayranlıkla bakmama engel olamamıştı. Eski oldukları hâlde oldukça sağlam görünüyordlardı. Havadaki sert soğuk devam ediyordu. Hızımı arttırdım.

Ankara Kalesi’ne çıkan o yolu tırmanmaya başladım. Eski moda beyaz evlerin altında açılan, küçük ve sade dükkânlar bütün yorgunluğumu almıştı. Yakınlaşmıştım Ankara Kalesi’ne. Babamla çıktığımız ilk sefer gibiydi. Ama bu sefer içimdeki o heyecan, buruktuktu. Babamın burada beni kollarını açarak beklemesini isterdim. Burası onun evi gibiydi. Ne zaman bir şey olsa buraya gelir, tüm gününü burada düşünerek geçirirdi.

İsmim bile burada koyulmuştu. Ben Zeynep’tim, Ankara’nın kızı Zeynep. Babamın toprağı olan bu şehre bakıyordum. Aynı kahve gözlerle, aynı heyecanla, aynı parıltıyla fakat babamsız bakıyordum. Kar taneleri siyah saçlarıma dolanırken babamın şapkamı kulaklarıma kadar çektiğini hatırladım. Gözyaşlarımla beraber şapkamı kulaklarıma çektim. Kollarımı birbirine bağladım. Şehri anılarım ile izlemeye devam ettim.

YALNIZLIĞIMIN YOLDAŞI ANKARA'M

Semranur PAÇACI

İlık bir bahar günüydü. Renk renk çiçeklerin açtığı cıvıl cıvıl kuşların ve kelebelerin uçtuğu güzel bir günde yalnızlığımı gidermek, ruhumu dinlendirmek için evimizin bahçesindeki kamelyaya oturdum ve Ankara'nın kartpostallık manzarasını izlemeye başladım. Evimizin kamelyasından görünen Ankara Kalesi'ne baktım uzun uzun. Yıllardır sadece evimin bahçesinden bakmakla yetindiğim Kale'yi izlemeye devam ediyordum.

Ankara'nın tarih kokan sokaklarındaki mistik havası bütün soğuk ve ayazını almıştı. Normalde taştan ibaret olan tarihî eserler çok dikkatimi çekmezken Ankara Kalesi'nin endamı ve asaleti beni çağırıyordu.

Mistik havada esen ılık ve hoş rüzgârlar boynumun arkasından süzülerek saçlarımı dalgalandırıyor ve ayaklarımı yerden kesiyordu. Onunla bütünleşmemi nereye sürüklerse oraya gitmemi istiyor gibiydi. Gökyüzünden bana gülümseyen, yakmayan daha çok kendine çeken güneş, beni sürüklemek isteyen rüzgâr ve beni çağıran kaleye karşı duramayıp yola koyulmuştum.

Hedefime ulaşmak için geçmiş akan, antika kokan dar sokaklardan adım adım ilerliyordum ki ortalıkta dalgalanan melodinin büyü-süne kapılarak o tarafa doğru ilerlemeye başladım. O nostaljik büyü beni kendinde tutuklu bırakmıştı. Bu melodinin kaynağını

bulmuştum. Saman sarısı diyagramın titreşiminden gelen bu ses, anneannemin ve dedemin aşklarını tazelemek için duymak istedikleri melodilerdendi. Kim bilir hangi çiftin yüreklerine dokunmuştu bu plaklar, gramofonlar? Benim de yüreğime dokunmuştu, kendine hayran bırakmıştı. Yüreklere dokunan gramofonlara ben de elimle dokunmak istemiştım ve ne göreyim? Nostaljik büyüün ahengi sağımı, solumu her yanıma sarmıştı. O güzel ritmi ellerimin arasında hissediyordum. Büyük, küçük her türden olan plaklardan gözlerimi alamıyordum. Rüzgârı bile tarih kokusuyla esen sokaklarda yürümeye devam ederken seneler öncesine gitmişim sanki. Tek bir yürek, tek bir tabakla, tahta kaşıkla kurulan o eski sofralar henüz üstünden çok geçmemiş olsa da o yuvarlak yer sofraları dikkatimi çekmişti. Modern dünyaya o kadar alışmışım ki bana göre burası bambaşka bir dünya bambaşka bir orkestraydı. Bu orkestranın şefi antika ve tarihi bize sonuna kadar hissettiriyordu.

Git gide kaleye yaklaşıyordum. Kalenin endamıyla çıktığım bu yolda önüme daha ne hazineler çıkacak diye düşünürken belki fakir bir babanın ailesine götürmek için elini değdiği belki de zengin bir tüccarın alışverişi için kullandığı eski paralar, sevinçlerle ve hüznlerle üstünde oturan halılar, dokunulurken ki tatlı sohbetler ve duygu yüklü kilimler... Sonunda o asaletе ulaşmayı başarmıştım. O esmere çalan taşların her birine hayranlıkla bakıyordum. Ankara'nın gri havası ve muhteşem manzarasıyla iç içe olmam için önümde basamaklar vardı. Adım attıkça sonunda o nadide şehrin bütün şehre hitap eden görkemini düşünerek hızlanıyordum ve son basamağa geldim. Heyecanım kalp ritimlerimi etkilerken gördüğüm tabloya hayran kalmıştım. Bana gülümseyen güneş yavaş yavaş ortadan kaybolurken el sallıyordu. Her bir rengin farklı bir tınısı, farklı bir hissiyatı vardı. Gökyüzündeki renk cümbüşüyle karşı karşıya kalmıştım.

Ankara'mızın yalnızlık grisi... Bulutların huzur veren mavisi, güneşin bize saçtığı sarısı ve turunculuğu... Aşk ve tutkuyu temsil

eden kırmızı rengin her tonu... Yağlı boya ile özenle boyanmış serginin en ender parçasını görüyordum.

Yalnızlığın şehri Ankara ayaklarımın altındaydı. Yalnızlığıma eşlik ediyor bana arkadaş oluyordu. İşte anlamıştım:

Yalnızlığımın yoldaşı Ankara'mdı.

CANSU KIZIM EVLENSİN

Sena KAĞNICI

Bazı bereketli mektuplar vardır; her kıvrımı gözyaşıyla sulanmış, her virgülüne kahkahalar serpilmiştir. Oysa onlardan biri değilim ben, satırlarıma sinen özlem tütsüsüne rağmen bir aşk romanı da değilim mesela. Sayfalarıma dadanan karalamalara bakanlar, bir eskiz olduğumu düşünür belki. Yanılırlar. Yıllar ötedeki dostlara seslenişim de yanılmasın sizi, şu filmleri çekilen zaman yolcularından değilim. Kimsesiz dökülen gözyaşları gibi utançla anılan bir defterim ben. Kitaplığın en alt rafında kendi kendine yitmesi beklenen bir defter. Kimi anlattığımı bilmediğim şiirlere gebeyim, kime atfedildiğini tayin edemediğim mektuplar büyütüyorum bedenimde. Alın yazım yaşlarla dağılmış mürekkep izleri, kaderim bu izbe kütüphane. Kimileyin acıklı şarkılar eşliğinde tekrar okunur satırlarım, tanıdık çağlayanlarda boğulurum. Ara sıra yabancı eller de dokunur tenime, ya evin temizlik işlerine bakan Ahu abladır bu ya da pek seyrek gelen dostlar. Yazarlar hep defterleri, kâğıtları, kalemleri hakkında düşünür de bizler düşünemeyiz sanır. Bizleri duymaz, görmez sananlar da var ya, Cansu onlardan değil. Bilir benim onu nasıl aç bir merakla gözlediğimi, kalemi her oynatışında değişen çehresini nasıl ezberlediğimi de bilir kuşkusuz. Tek düşüncem oysa da Cansu katiyen kendini anlatmaz, bir eski dostu anlatıp durur bana. Madem Cansu kendini anlatmaz, ben anlatacağım; zaten onu benden daha iyi kim tanır ki?

Ahu ablaya seslenişini anlatacağım, ardından susuşunu.

“Bugün günlerden neydi Ahu abla?”

Evin boş, beyaz badanalı duvarlarına çarpan nafile sesleniş; kurutulmuş güller kadar tanıdık ancak bir o kadar da uzak bu ses... Henüz otuzlarının başında, oysa haftanın hangi gününü yaşadığının bilincinde dahi olmayan bigudili bir kadına ait olan kelimeler, ağızdan döküldükleri gibi toplanmaya çalışılacaktı kuşkusuz. Birkaç rakamdan ibaret olan tarihler gibi Ahu ablanın yokluğu da aklından çıkıvermişti kızcağızın. Böylelikle biraz önceki dostane ses bu kez latifeli bir edaya bürünüyordu: “Sahi, Ahu bugün izinliyse günlerden pazar olacak.” Komodinin üzerindeki iyi dileklerle imzalanmış kartpostaldan ismini tahmin edebileceğimiz bu kadının, Cansu’nun hangi günde olduğunu öğrenmeye neden ihtiyacı vardı bilinmez. Belki de zaman öldürmek için sorulan, cevabı zaten bilinen yahut bilinmese dahi merak edilmeyen sorulardan biriydi bu da. “Bugün günlerden neydi Ahu abla?” Cansu, ne zamandır karşısında oturduğunu benim bile tayin edemeyeceğim aynaya bu kez kendini izlemek isteğiyle baktı. Gözleri henüz belirginleşmemiş kırışıklıklara, dikkat çekmeyen beyaz saçlarına dalıyor; sonrasındaysa bir başka köşeye, bazen aynada gerçekte olduğundan çok daha parlak gözüken küpelerine, bazen de boynuna sıkı sıkıya sarılmış gümüş kolyesine kayıyordu. Aynanın üzerine düşen kaçak gün ışığı onu yıllar ötedeki bir beyte götürdü ansızın. Soluk dahi almadan izliyordu aynayı. Belki de içten içe ansızın çalacak bir telefon, yerinden kalkmak için bir sebep bekliyordu. Oysa bu evde sebeplere rastlanmazdı; güneş doğuyorsa öyle icap ettiği için, çiçekler soluyorsa solması gerektiği içindi. Cansu, günleri ve günlerin sebeplerini yitireli dünya güneşin etrafında belki beş belki on kez döndü. Dikilen güller filiz verdi, soldu. Yeni kitaplar yazıldı, yeni yazarlar keşfedildi. Bundan yıllar önce ölen Cansu, aynı yerlere tekrar tekrar gitti; aynı beyhude arayışlarla döndü eve. Geçen yıllar, çok şeyi götürdü de Cansu’nun yalnızlığını, sebensizliğini götüremedi.

Hâlbuki bu sebepsizlik, anlamsızlığın dahi anlam ifade ettiği bir başka diyara gidebilse bilinmedik bir filozofun kitabında fırtınalar koparabilirdi. Şimdiyse yer yer duyulan hıçkırıklara, kesilmeyen iç çekişlere eşlik etmek haricinde ne vazifesi vardı? Öyle ya, manasızlık da yalnızlık da ancak arabesk şarkılardaysa dinlenmeye değer görünürdü buralarda. Yerinden kalkmak için dahi bir sebep bulamayacağını anlamış olacak, nereye gideceğinden habersiz ayağa dikildi. Bayağı bir kaban geçirdi üzerine, her seferinde topuklarını acıtan babetleri giyip çıktı evden. Yıllardır olduğu gibi aynı sokaklardan geçecek, aynı simalara selam verecek, aynı hedefe varacak ve hep o dostu arayacaktı etrafta. Perdeleri bu sırdaşa rast gelmek için aralayacak; şarkıları, şiirleri yine bu yoldaşa adayacaktı. Öyle bir dost ki ona rastlamak umuduyla yıllardır her gün eski buluşma yerine gider, dostunun özlemine gidermek için buralara uğrayacağı demi beklerdi. Birbirine karışan kolonya esansları, gelip geçen müşteriler, ikram edilen kahveler, hâl hatır sormalar, onunla burada buluşmalarının nedeni olan kalabalık... Her şey ne denli kanıksanmıştı böyle. Cansu'nun bunca yıldır alışmadığı tek şey yokluktu; beklenenin, özlenenin yokluğu. Agâh'ın yokluğu...

1972 sonbaharına rastlayan karşılaşmalarının betimlemeleriyle dolu sayfalarım. Bir felaketi yaşamayanlara, belki aşkı hiç tatmayanlara has berrak bir anı bu bedenimdeki. Derken bir Ankara rüzgârı vuruyor kelimerime, hepsi birden elimden uçup gidiyor. Zararı yok, bir başka sayfam aralanıyor, yine Agâh'la dolu. 1972 sonbaharı demiştim; Ulus, aşına bir kalabalığa mekân oluyor yine. Anafartalar hafta sonu telaşıyla kaynıyor. Gözlerinizi dikkatle açarsanız bir ihtimal kalabalığın ardında paltosunu çekiştirerek yürüyen Cansu'yu dahi görebilirsiniz. Ankara ayazının çatlattığı ellerini ovuşturarak semtin meşhur kolonyacısına giden bu üniversiteli kız, sizlere anlatıp durduğum Cansu'dan başkası değil elbette. O günden sonra haftanın hep aynı günü aynı saatinde, bu sokaklardan geçip kolonya dükkânının önünde Agâh'ı bekleyeceğinden habersiz hızla dükkâna doğru yürüyordu genç kız. Çantası güz dönemi

sınavlarına çalışmak için yazdığı notlarla, zihniyse bu sınavların telaşıyla doluydu. Rüzgârı ardına almış hızla adımlarla yürüyen Cansu'nun semtin ünlü kolonya dükkânına varması uzun sürmedi. Türlü esansların birbirine karıştığı, usta bir ressamın boyalarla değil de kokularla kaplanmış paletiydi bu dükkân. Renk renk, baharatlı, şekerli onlarca koku aynı anda insanın burnuna, tenine ve hatta tinine dahi nüfuz ediyor; kokuların düğün yeri olan dükkân Ankara'nın türlü ilçelerinden müşterileri konuk ediyordu. Ufacık bir mekâna bunca insanın akın etmesi hep tuhaf gelirdi Cansu'ya, insanlar pek tabii kendi semtlerindeki kolonya dükkânlarına da gidebilirlerdi, bunca yol gelmeye ne hacet vardı? Aklında karma-karışık düşüncelerle dükkâna girdi Cansu, her zamanki gibi yine gardenya esanslı bir kolonya aldı. Eve dönmek üzere tekrar sokağa çıktığında dükkânın önünde siyah paltolu, uzunca bir gencin yanındakilerle heyecanla bir şeyler anlatmakta olduğunu gördü. Rüzgâr, bu kez bir beyit taşıdı Cansu'nun kulağına:

*Her kaçan gönlüme fikir-i ârız-ı dilber düşer
Gıyiyâ mir'âta aks-i pertev-i bâver düşer*

Ankara'da bir sonbahar günü güneş ışığının aynalara vurması kadar imkânsız bir hayale daha o gün kapılacaktı Cansu; Agâh'la, sokak ortasında şiir okuyup coşan bu duygu yüklü gençle süresiz, zamansız bir dostluk kurmak hayaline. Derken Cansu da katıldı bu edebiyat sohbetine; bir yandan sıra bekliyor bir yandan edebiyat, felsefe, sosyoloji konuşuyorlardı. Durkheimler, Freudlar, Sartreler dökülüyordu dillerden. İki genç de şu zamana değin civarlarını çevreleyen kaskatı bilgisizlikten yakınıp durmuş, kendilerini bu şehirde tek saymışlardı. Bunca kalabalığın içinde farklı olmak; anlaşılmaz, görülmez, duyulmaz olmak istidadına sahip saymışlardı kendilerini, tanıştıkları ana kadar. Agâh'ın başlayıp Cansu'nun devam ettirdiği şiirler okudular; dükkânın önünde hiç sıra kalmamış, Agâh'tan sonra gelenler dahi çoktan alışveriş edip evin yolunu tutmuşsa da devam ettiler söyleşilerine. Yıllardır an-

laşılmadığından, bir sağırlar sürüsünde şarkılar söylediğinden yakınan Cansu, ilk kez anlaşılmış hissetti kendini; eve dönmek için geçeceği puslu sokaklar daha güzel göründü gözüne. Bayağı sohbetlerine, kanıksanmış hayatlarına burun kıvrarak baktığı amcalara sarılmak isteği duydu içten içe. Anlaşılmış olmak anlamak isteğini doğurdu Cansu'da. Şehrini, semtini, dünyayı anlamak isteği... İki genç bu derin sohbetler eşliğinde batırdılar güneşi, ayın ilk ışıklarıyla yolları puslu gerçeğe saptı. Saat ilerlemiş, ayrılma vakti gelmişti. Yarın yine aynı saatte kolonya dükkânının önünde buluşmak üzere sözleştiler, hafif bir baş selamı verip ayrıldılar birbirlerinden. Cansu, yıllar boyu hatırlayacağı bir mutlulukla vardı evine. Yol süresince ağzına yapışan tebessümden kurtulmaya çalıştıysa da başaramadı.

Tanışmalarını takip eden günler, haftalar ve hatta aylarda hep aynı yerde aynı saatte buluşup devam ettiler söyleşilerine. Kimi zaman dükkânın bulunduğu sokakta ileri geri yürüyüp konuşuyor, kimi zamansa bir kaldırım taşına oturup sohbet ediyorlardı. Dostlukları sırasında hukuk fakültesinde okuyordu Ağâh, Cansu'yla ilk şubesi olması dolayısıyla her daim tıklım tıklım olan kolonyacıda tanışmıştı. Kolonya dükkânının önündeki buluşmalar, geleceğe değin hayaller, yürüyüşler, gülüşmelerle dolu zamanlar... Akabinde yıllar süren bir dostluk, yıllar süren bir ayrılık... Dostlukları yalnızca kimi entelektüel sorunlar üzerine yaptıkları hasbihâllerden ibaretti belki. Cansu yıllardır o sohbetlerin sıcaklığını, samimiyetini arıyor lakin ne bir köşe başında ne de kolonya dükkânına girmeyi bekleyen insanlar arasında bulabiliyordu. Kuşkusuz bir felsefe sorunuymdu bu, bir varlık meselesiydi. Cansu; Ağâh'ın bir zamanki mevcudiyetini arıyor; tüm çabasına rağmen yıllar, yollar, belki dağlar ötedeki dostu kavuşamıyordu. Cansu; manasız gördüğü, ıssız, bahtsız bellediği bu şehri dahi Ağâh sayesinde sevmişti. Ağâh'ın varlığına mecburdu, onun varlığının tesirindeydi. Cansu'nun varlığına dokunan o varlık neredeydi şimdi?

Agâh'ın artık gelmez olduğu o günden bu yana, verdiği sözü hâlâ tutmakta yazarım Cansu. Hâlâ aynı saatte aynı dükkâna yol almakta. Oysa bugün, Ahu ablanın yokluğuna bakılarak günlerden pazar olduğu anlaşılan bugün, Cansu'nun aklında haklılığının verdiği azabı yıllar sonra bile çektiği vedası var yalnız: “Birbirimizi unutmamız demek kolay, nasıl unutmamız? Hiç olmazsa kokularımızı unutturuz; belki sesimizi, gülüşümüzü. Hem biz unutmamak ne fayda, gelip geçen hatırlayacak mı bizi? Burada durup konuştuklarımızı, tartışmalarımızı, kahkahalarımızı bilecekler mi? Bu sokaklardan geçerken adımızı anacaklar mı? Hayır, Agâh; geçmiş, onları meraka sürüklemeyecek. Bizi bilmeyecekler, tanımayacaklar. Sanki şu duvarlara hiç yaslanmamışız, bu tıka basa yollarda hiç koşuşturmamışız gibi geçip gidecekler buradan. Karyagdı'nın doğmamış bebeğinin yasını tutmayacaklar. En acısı; sevmeyecekler buraları, bizim birkaç saniye daha durmak için canımızı vereceğimiz bu sokaklardan koşarak geçecekler. Onlar için hiç doğmamış, hiç âşık olmamış, hiç yaşamamış olacağız. Sen buradan gidersen ben yalnız kalmış; kimsesiz, sebepsiz kalmış olacağım. Oysa sen gideceksin Agâh, ben kalacağım. Sen beni hatırlasan da ben kendimi unutacağım.”

Genç kadının kirpiklerine eski zamanlardan bir nem çöktü ansızın. Sıcak bir telaş duydu içinde, bir eski şarkıyı mırıldanmaya koyuldu. Sokaktaydı, yıllar önceki dostlukları arıyor, aynı yolları yürüyordu. Derken yine eski hikâyeye; benzer simalarla selamlaşıldı, benzer sorular soruldu. Hayat, zehirli monotonluğunu tekrar kazandı. Yürüdü Cansu, görevini yerine getirmiş bir insanın rahatlığı ve terk edilmişliğin çaresizliğiyle attı adımlarını. Ansızın gözlerine takılan cümleyle döndü adımladığı sokaklara: “Cansu kızım evlensin.” Genç kızların adak adadığı, dua ettiği Karyagdı Türbesi'nde kendi adına rastladı birdenbire. Belki başka bir Cansu'yu bu, elbette ki başka bir Cansu'yu. Oysa şaşkınlığına engel olamadı genç kadın, insanlara fark ettirmemeye çabalayarak tekrar baktı türbenin kazınan isimlerle harap edilmiş duvarına. Oysa ne Cansu kız vardı ne

de hakkındaki iyi dilek. Türbenin etrafında turladı birkaç kez; hayır, yanlış görmüş olacaktı. “Kendimi hasta ediyorum.” dedi içinden, dükkâna doğru yürüyüşüne devam etti.

Cansu'nun bu yollardan geçişinin üzerinden belli kırk yıl belki on dakika geçti. Aynı yolları bu kez bambaşka bir genç kız adımladı. Kısa kızıl saçlarının rüzgârla girdiği savaştan olacak, pek de görmiyordu önünü. Gerçi görecekerinden ziyade sezecekleri önemliydi belki de. Kendini yitiren, kendiliğini kaybeden bir kadın tasvir etmeye çalışıyordu ne zamandır. Oysa cümleleri noktayla buluşur buluşmaz iğretilikle, duygusuzlukla suçluyordu onu. Art arda gelen birkaç kısır cümleden ibaretti hikâyesi. Bu şüphesiz ki onun suçuydu, daha yavaş yürüyebilirdi Ulus'un kaldırımlarında. Belirsiz hedeflerine koşarak varmaya çabalayan onca insanın arasında Cansu kızı, kahramanını daha büyük bir dikkatle arayabilirdi. Belki ansızın aralanan bir tülün ardından gözükürdü başı belki de kendisi bulurdu bu amatör yazarı. Bu genci bulması gerektiğini, hikâyesine duyduğu korkunç merakı hissedirdi kuşkusuz. Oysa Cansu kız gelmedi, onu seçemedi silik kalabalıklarda. Dolayısıyla yine bu gence düştü Cansu kızı hayal etmek, kimileyin kara kimileyin kumral olduğunu sandığı saçlarını örmek. Çünkü neden sonra dürtül-müşçesine kafasını çevirmek, aynı tanıdık yazıyı görmek: Cansu kızım evlensin. Bunu yazmak zorunda:

Sevmem ben bu sokakları

Korkarım köşe başlarında unutulmuş çocukların gazabından

Pencerelere damlamış yapış yapış sis.

Kale saçaklarına hapis şımarık güvercinler.

Ah, şehrin şu bildik ıslak aksı,

Buluttan kediler bile umursamaz beni.

Öylesine aksı kelimeler, cümleler aksı.

Çamurdan at kestaneleri,

Çürük elmadan yapılmı elma şekerleri yuvarlanır kaldırımlarda.
 Gök, bulanık bir aynadır bu sokaklarda.
 Sevmem ben bu sokakları.
 Şu duasız mabetleri,
 Mücabitsiz ülküleri,
 Geciken trenleri, insanlar bahçesi istasyonları da sevmem.
 Sevemem ben mezarlara kazanmış duaları.
 Ne Cansu kıızı tanırım ne paltosuz, çarüksüz kocasını.
 İsimsiz yağmurların altında
 Kale surlarına dolanmış bir fular.
 Ütüleyemem ben bu kırışık havayla, yaprakları.
 Dinleyemem bundan böyle
 Kemikleri çalınmış ağtaları.
 Hacı Bayram'ı, hani, hancısı, Karyagdı'sıyla
 Uzaklarda, bulanık bir vaba.
 Yokuşların salladığı bu tahta beşiği,
 Hayır, anlayamam; göremem ben bu şehri.
 Rakkeselerin kıvrak, kızıl danslarında
 Dalga dalga yayılan silik bir saye.
 Tüm bu uçuş uçuş renkler senin sayende.
 Hangi çıkamaz ayın hangi çıkamaz çarşambası
 Kurulduğu unutulmuş bir tozlu bitpazarı
 Senin sayende vücut bulur kelimelerde.
 Sen, tasmaşı yitirilmiş umutların,
 Şu soğuk simitler denli yuvarlak dünyanın,
 Sen, 23. saatini yaşayan kelebeklerin şehri.
 Buruşuk gerdanlı, buruşuk kabveli,

*Buruşuk falcuların buruşuk şebri,
Yaşamalıyım ben seni,
Uğrayansız bir ırmak berraklığında izlemeli,
Duymalı, bilmeliyim.
Perdelerin ardından da olsa görmeliyim.
Bu şebri,
Bu şebirde...*

KAÇIŞ

Sude Nur KELEŞ

Ayakkabılarının bağcıklarını dahi bağlayamayacak derecede yorgun hissediyordu kendini. Tükenmiş, bitmiş, yalnız ve kimsesizdi. Hayatında kim varsa kaybetmişti. Hiçbir şeyi kalmamıştı. Tamamen yapayalnız hissediyordu. Bu şehrin havası boğuyordu onu. Ankara dar geliyordu aciz bedenine; nefesini kesiyor, onu öldürmeye çalışıyordu sanki. Ankara gri bir şehirdi. Lanetlenmiş gibi havasından asla eksik olmazdı gri bulutlar. Tam güneşin açtığını sanırken aniden bir uçta, köşede karşınıza çıkıverirdi bu gri bulutlar. Ankara'nın gri olmasının tek sebebi havası değildi. Gittiğiniz her yer bir beton yığınydı. Her yeri asfalt yollarla, gri binalarla doluydu. İnsanları bile soluk renkteydi sanki. Büyük şehrin monoton yaşantısı herkesi gün geçtikçe daha da ruhsuzlaştırıyordu. Gezebileceğiniz doğal bir güzelliği yoktu. Yapabileceğiniz aktiviteler kısıtlıydı. İklimi yaz kış ayrı yorardı insanı. Kışları dondurucu soğuşu, yazları da kavurucu sıcaklığı mahvederdi. Değişmeyen tek şey gri bulutlarıydı.

O, burada doğup büyümüştü ve daha önce hiçbir sorun yaşamamıştı bu şehirle. Ta ki sevdikleri ondan alınana dek. Sevdiklerini elinden alan yalnızca yaratıcı olabilirdi. Bunu biliyordu elbette ama Ankara'yı suçluyordu, onu sorumlu tutuyordu her şeyden. Hâlbuki o bir şehirdi. İnsanları nasıl öldürebilirdi ki? Yalnızca bir şehirdi, nasıl her şeyini elinden alabilirdi? Kulağa imkânsız geliyordu evet ama onun için değildi. Her şeyin sebebini ona bağlayıp tüm suçu

ona yüklemek kendisini rahatlatıyordu. En azından bir de kendini suçlayarak kafayı yemişti. Vicdanını rahatlatma ve sorunlardan kaçma yöntemi buydu. Hayatı boyunca hep kaçmıştı zaten. Tek bildiği, suçu birine ya da herhangi bir şeye yükleyip kaçmaktı. Hiçbir zaman kendisine yüklenmezdi. Bu narsistik bir özellikti belki de ama o bunu umursamıyordu. Yine aynıını yapacaktı, gidecekti bu şehirden. Tüm suçu onun üzerine atmıştı ve şimdi de terk ediyordu. Bu kararı vermek onun için çok zor olmuştu tabii ki ama kaçmaktan, gitmekten başka bildiği yoktu onun. Doğduğu, büyüdüğü şehri bırakıp gitmek her ne kadar içinde derin bir boşluk hissetmesine neden olsa da her zamanki gibi tek bildiğini yaptı ve gitmeyi seçti.

Hazırladığı küçük bavulunu eline aldı. Treni nihayet gelmişti. Açık bağıcıklarını umursamadan trene binip koltuğa yerleşti. Oturduktan sonra bile açık bağıcıklarından ayırmadı gözlerini. Zor bir iş değildi fakat dünyanın en zor işiymiş gibi hissediyordu o anda. Bağlamaya yeltenmek yerine gözlerini dikmiş boş boş bakıyordu. Tren nihayet hareket ettikten sonra sürekli olarak kendine her şeyin iyi olacağını söyleyip durmuştu. Bir tek bununla avunuyordu. Hareket hâlinde olan trende kısa bir süre sonra bağıcıklarını izlemeyi bırakmış ve uyuyakalmıştı. Son zamanlarda yaşadığı depresiflikle yaptığı tek şey uyumaktı zaten. Uykuya daldıktan bir süre sonra rüya görmeye başlamıştı. Annesi, babası, kardeşi, eşi ve en yakın arkadaşı karşısındaydı. Hepsi etrafında toplanmış ona acıyan gözlerle bakıyorlardı.

“Niye öyle bakıyorsunuz bana?” diye sordu cılız sesiyle. Kendisi bile sesini zor duymuştu fakat kulaklarında yankılandı kelimeleri birkaç kez. Sonunda annesi bir adım öne çıkıp gözlerine acıyla baktı. “Bırakıp gidince kurtulabileceğini mi sanıyorsun yavrum?” dedi şefkat dolu sesiyle. Annesi her ne kadar bunu şefkatle söylese de ona acıdığı fazlasıyla belliydi. Ardından babası bir adım öne çıktı. “Yanıyorsun oğlum, nereye kaçarsan kaç biz seninle gele-

ceğiz.” dedi her zamanki sert sesiyle. Peşi sıra kardeşi yaklaştı bu kez. “Çünkü biz senin zihnindeyiz ağabey.” dediğinde nefesi kesilmeye, başlamıştı. Konuşamıyordu, hareket edemiyordu, nefes dahi alamıyordu. Sesini çıkarmadan onları dinlerken şimdi de en yakın arkadaşı yaklaştı ona. “Bu kez acılarından ve yaşananlardan kaçamayacaksın. Çıkar artık başını soktuğun kumdan.” derken acı dolu bir sesle konuşmuştu. Kalbine çöken ağırlık sevdiklerinden işittiği her sözde daha da ağırlaşıyor, dayanılmaz bir hâle geliyordu. En son eşi yaklaştı ona. Diğerlerinden çok daha yakındı o. Tıpkı kalbindeki yeri gibi. “Kaçmaktan başka bildiğin yok değil mi? Hep bunu yapıyorsun, bencilce kaçırıyorsun. Hiçbir zaman kendine toz kondurmuyorsun. Kimse kalmadı yanında. Hâlâ kendini suçlamıyor, korkakça kaçmaya devam ediyorsun.” Ona odaklanmışken annesinin sesini duydu. “Yazık, çok yazık!” diye mırıldandı kadın.

Şimdi tüm sevdikleri karşısına geçmiş hep bir ağızdan korkak diyordu ona. Kendini savunmak istiyordu. Ben yapmadım, kaçmıyorum demek istiyordu ama tek yapabildiği soluksuzca ağlamaktı. Konuşsa da ağızından çıkanlar birer yalandan ibaret olurdu zaten.

Aniden adının seslenilmesi ve kolunun dürtülmesiyle uyandı. Karşısında tren kondüktörü duruyordu. Aydın’a vardıklarını söyleyip yanından ayrıldı görevli. Hâlâ rüyasının etkisinden çıkamamışken bavulunu aldı ve trenden indi. İstasyondaki tualete girip buz gibi soğuk suyu çarptı yüzüne. Yeni yeni sakinleşebiliyordu. Rüyası onu oldukça etkilemişti çünkü sık rüya gören biri değildi ve ilk kez böyle bir rüya görüyordu.

Yeni bir şehre yerleşmişti sonunda. Ufak bir birikimi vardı şimdilik bununla geçiniyordu. Günler su gibi akıp gidiyordu ama hiç hayal ettiği gibi kendini tamamen iyi hissetmemişti. Bulunduğu yer sahile yakındı. İsteddiği her an deniz havası alabiliyordu. Güzeldi burası, gri bulutları yoktu mesela. Her şey insanlarda dâhil olmak

üzere çok doğaldı. Yemyeşildi etraf, tertemiz bir havası vardı. Fakat bir sorun vardı. O da kendisiydi. Hayal ettiği gibi yaşanılabilir güzel bir şehre gelmişti ama alışamıyordu, sevemiyordu, kendini iyi hissedemiyordu. Acıları onu terk etmemişti ya da o acılarını terk edememişti. Tüm acılar Ankara'ya ait ve orada kalır sanıyordu. Yarıldığını bile henüz fark edememişti. Etrafındaki insanlar buraya alışabilsin diye ona her şekilde yardımcı oluyorlardı ama yeterli değildi işte. Kendini buraya çok yabancı hissediyordu. Olmuyordu, bir türlü iyi hissedemiyordu. Buraya ait değildi. İçten bir şekilde gülemiyordu yabancılık çekiyordu. Yine çekip gitmek istiyordu ve yine gitmeyi seçecekti.

Bir sabah uyandı ve küçük bavuluyla kaldığı pansiyonu terk etti. İlk uçakla bu kez başka bir yere gitmeye hazırlandı. Batı, ona iyi gelmemişti belli ki. Belki de yeterince uzaklaşmamıştı. Bu yüzden daha da uzaklaşmak istiyordu. Seyahat rotasını doğuya çevirdi.

İlk uçağın Kars'a olduğunu öğrenince hemen biletini alıp uçak saatini beklemeye başladı. Yine içinde gittiği yerin kendisi için iyi olması adına umutlar barındırarak yola çıkmıştı. Rastgele yerlere gidip bir gün duygularından, yaşadıklarından ve eski hayatından tamamen kaçabilmeyi umuyordu. Ne zaman, nerede kendini bulacaktı ya da bulabilecek miydi? Bunlar henüz belirsizdi.

Kars'a gelince kendine kalacak bir yer bulmuş, kısa bir süre de burada kalmıştı. Değişen tek şey şehirdi. İçindeki boşluk ve yabancılık hissi hep baki kalmıştı. Nereye gitse oranın güzellikleriyle karşılaşılıyor, mest oluyordu. Bir tek kendisi güzelleşip içinde kıvrandığı depresyondan çıkamıyordu.

Kars'ta yaşarken oranın ayrı bir güzel olduğunu görmüştü. Tarihi izleri; çeşitli kültürlerin karışımıyla insanı başka bir dünyadaymış gibi hissettiriyordu. Bambaşka bir dünya olsa da kendisi aynıydı.

Acıları, kayıpları peşini bırakmamış hep onu takip etmişti. Tıpkı rüyasında sevdiklerinden işittiği gibiydi.

Her şehir değiştirtişinde aynı rüyayı görüyordu. Bu, onu psikolojik olarak daha çok yoruyordu. Denilen gibi nereye giderse gitsin onu takip ediyordu kaçtığı şeyler. Doğudan medet ummayınca Karadeniz'e gitme kararı almış orada da uzun süre barınamamıştı. İnsanlar sıcak bir tavırla ona hep yardımcı olmaya çalışsalar da onlara büyük haksızlık yaptığını düşünerek yine terk etmişti bulunduğu yeri. Çünkü çevresindekiler her ne kadar onu alıştırmaya çalışsa da alışamıyordu. Yabancılık hissini atamıyordu. Bundan dolayı da insanları uğraştırıp zamanlarını çalmamak için bırakıp gitmişti yine. Karadeniz'in uçsuz bucaksız ormanları, hırçın denizi ona has bir güzellik veriyor olsa da kendisine hiçbir şey katamamıştı. Yine yollara düşürmüştü onu. Karadeniz'den sonra rotası Akdeniz'e oradan da Güneydoğu'ya çevrilsede hiçbir şey düşündüğü gibi olmamıştı. Hiçbir şehir ona iyi gelmiyor içindeki boşluğu dolduruyordu. Kendine ayırdığı birikimi tükenmiş en sonunda evine, Ankara'ya dönme kararı almıştı. Bu kararı almak onun için biraz uzun sürmüş olsa da sonunda farkına varmıştı.

Nereye giderse gitsin kaçamıyordu. Artık anlamıştı bunu. Dünyanın öbür ucuna da gitse kaçtığı şeyler peşinden gelecekti. Çünkü bu bir fiziksel kaçış değildi. Tamamen ruhsaldı. Duygularından, hatalarından, acılarından kaçıyor. Bunlardan kaçmanın mümkün olmadığını ise yeni anlıyordu. Yine elinde küçük bavuluyla yolculuk yapıyordu. Fakat bu son yolculuktan onun için. Başladığı yere dönüyor olmak garip hissettirse de pişman değildi. Birçok insan tanımış, bir sürü yer gezmişti. Bunların ona ruhsal olarak olmasa da kültür bakımından çok şey kattığını düşünüyordu.

Ankara'ya yaklaştıkça içinde oluşan yoğun his artıyordu. Gittiğinde eskisi gibi acılar içinde mi kıvrınacak yoksa iyi mi hissedecek bilemiyordu. Eski yaşantısına kavuşması imkânsızdı çünkü sevdiklerini kaybetmişti. Onları geri getiremezdi. Getiremediği gibi eski

yaşantısına da dönemezdi. Özlemişti ailecek toplanıp edilen güzel sohbetleri. Fakat geri döndüremiyordu. Kendini suçlu hissetmeye başlamıştı. Ailesiyle, eşiyle, arkadaşlarıyla daha yakından ilgilenmesi gerektiğini düşünüyordu. Çünkü kaderden ve hayatın gerçeğinden kaçamazdı ama en azından zamanını daha iyi geçirebilirdi. Kendi bencilliği yüzünden zaman zaman sevdiklerini üzmüştü. Bu yüzden kendini kötü hissediyordu. Uzun zamandır düşünmekten kaçtığı şeyleri dönüş yolculuğunda uzun uzun düşünmüş nihayet kabullenmişti her şeyi. Her ne kadar kaçmaya çalışsa da duyguların ve gerçeklerin kaçınılmaz olduğunu anlamıştı. Kaçmak bir çözüm değildi. Her ne kadar kaçsa da eninde sonunda kendisini bulmuştu. Kaçmak değil yüzleşmekti çözüm.

Nihayet vardığında heyecandan midesi kasılmış, elleri terlemişti. Yine elindeki küçük bavuluyla dönüp dolaşıp aynı yere gelmişti. İçine çektiği her nefeste hissettiği boşluk hissi doluyordu.

Başını kaldırdı ve o gri bulutla karşılaştı. Hafifçe tebessüm etti. Bu onu evinde hissettirmişti. Hemen evine gitmek yerine ilk önce Ankara'yı kucaklamak onunla selamlaşmak istemişti. Ulus Meydanı'na geldikten hemen sonra yüzündeki tebessümle tanıdık sokakları gezdi, tarihi kokladı. En son kaleye çıkmak üzere yine tanıdığı yollardan geçti. Kalenin uzun taş merdivenlerini bıkmadan yorulmadan bir bir adımladı. En tepeye çıktığında uçsuz bucaksız Ankara serildi gözleri önüne. Esen rüzgâra karşı kollarını açtı ve uzun süre sonra içten bir şekilde güldü.

“İşte ait olduğum yerdeyim. Senden kaçmıyorum.” dedi kendi kendine. Kaçamıyor desek daha doğru olurdu belki ama böylesi daha hoştu sonuçta. Ankara onu gurbetteki bir sevgili gibi karşılamış, kollarını açmıştı ona. Herkese karşı böyleydi. Evet, Ankara griydi ama kimsesizlerin şehriydi. Herkese kucak açardı. Öğrenci olup gidenin de dostu olurdu, işsiz ve kimsesiz olarak gelenin de. Bir ana, bir sevgili gibi koruyup kollardı insanı. Tabi ki bu fark edebilenler için geçerliydi.

Yüzündeki içten gülümsemeyle kalenin taş duvarına oturdu. Başını eğip ayaklarına baktığında bağcıklarının açık olduğunu fark etti. Büyük bir dejavu hissi yaşadı. Eğildi ve bağcıklarını bağladı. Son kez batmak üzere olan güneşe baktı ve küçük bavulunu alıp uzun süre sonra rahat bir uyku çekmek üzere evinin yolunu tuttu.

HİLAL'DE KÖPÜKLÜ

Tulgar Batu ALAN

Hilal Mahallesi'ne yolu düşenler hatırlayacaktır Hilal Kahvesi'ni. Kahvenin sahibi ve çaycısı Erhan'ı da hatırlarlar belki. Erhan pek bir şey hatırlamazdı. Hangi günde olduğunu bile sık sık unuturdu. Kahvenin girişinin sağında kalan takvimdeki kocaman “1978” yazısının altındaki “Çarşamba'yı görmese hatırlamazdı. Gerçi umurunda mıydı? Her gün hatırı sayılır sayıda müşterinin kem küm ettiği, okey taşlarını şakkadanak fırlattığı, zırt birt yere iskambil kartı düşürüp de tutuk belleriyle eğilip alamayınca ikide bir çırağa “Bahattin!” diye bağırmasından geçilmeyen bu kasvetli ama garip bir sıcaklığı olan yerde hangi gündeymiş, ona neydi, kim ne yapmıştı?

Erhan'ın umursamadığı çarşambaların birinde kahveye iki tanıdık girdi:

“Bahattin!”

“He, de usta.”

“Yap oğlum Hasip'le İsmeyil abine köpüklü! Çay sevmezler onlar ha!”

Bahattin köpüklüyü hazırlamaya başladı. Erhan da âdeti olmadığı hâlde işi gücü bırakıp bu iki tanıdığın masasına koştu. Önce İsmail'le sonra küçüğü Hasip'le hasret giderdi. Bu iki belediye çalışanı, Erhan'ın kendisinin bile bilmediği bir büyük dayıdan akrabası

olurdu. Bunu o da bilirdi tabii ancak kimlerden olduğu onun için günler gibiydi. Ona neydi, kim ne yapmıştı? Bu iki kardeş, zamanında belediyeye girmişler. Muhasebeydi, yazmanlıktı derken az buçuk yükselmişler; sonrasında devlette memuriyeti olan kadınlarla evlenip çevrelerini de ayarlayıp belli başlı müdürlüklere kadar gelmişlerdi. Hatta İsmail'in bir dönem daha geçtikten sonra belediye başkanı adayı olma gibi bir planı da vardı. İkisi de eğitilmiş, hoşgörülü insanlar sayılırdı. Kimseye saygısızlıkları görülmemişti. İki kardeş aynı mizaca sahipti. Tavırları, olaylara verdikleri tepkiler, arkadaşlıkları, yaptıkları evlilikler... Çocukları da... Belediyede aynı görevler, aynı maaşlar, aynı tanıdıklar... Etle tırnak gibiydiler. Tabii büyük İsmail biraz daha hoppaca, daha atılgan; küçüğü Hasip ise herhâlde abisine saygısından olacak, daha bir oturaklıydı. Ama bir karar vereceklerinde birbirlerine danışarlardı.

“Eh! Nasıldır iş güç? Valla özlettiniz kendinizi be İsmeyil'im. Tabii, tabii koskoca Ankara, kolay mı belediyesinin işini görmesi?”

“Tabii ya. Bak Hasip'len onca işin arasında sana uğramasını eksik koymayız yine de Erhan. Bu kahvede bir hâlini hatırını sormadan etmeyiz. Amma bugün izinle hâl hatırdan ötesine geçecek, bir şey konuşmak icap etti zaar.”

“Anaa, hayırdır inşallah. Diyin bakalım.”

“Hayır, olacak inşallah. Ağam İsmail'in dediği gibi, bir iki kelâm edeceğiz. Amma... Bahattin köpüklüleri masaya bıraktı. Önce İsmail, sonra Hasip; bıyıklarını sarıya boyayan yudumlarını aldı. Hasip devam etti:

“Amma iyi dinleyesin.”

“Dinlerim.”

“Hasip yudumunu alagörsün, ben devam edeyim. Bak Erhan, belediye büyük bir proje yapmaya hazırlanıyor. Şu dar zamanda hem

şehirliye hem yabancıya iyi gelecek bir proje. Şu Ankara Kalesi'ni bildin mi?"

"Bildim."

"Hah işte, onu şu elin Alamanının, Fransızının yaptığı gibi kocuman bir yer hâline getirecekler. Bayağı bir büyücekler. Hani filmlerde olur ya böyle Evropa şehirleri, kocuman. Eh tabi, şu gâvurlar, işlerini bilirler. Başkan da gördü tabi kalenin kültürel değerini, özelliğini. Kale yerleşkesi büyütülecek, ta buralara kadar uzanacak, güzelim bir yer olacak ve turist yabancı çekecek.

"Ağam iyi dedi, bayağı bir büyüyecek. Şimdi Erhan, de bakalım bana, burası nerede?"

"Ne demek, nerede? Yani, Hilal diye geçiyor bu muhit."

"Onu demiyom len! Bu kahve nerede? Merkezi yerde. Neymiş?"

"Merkezî yerde."

"Heh, merkezî yerde. Şimdi Erhan, belediye burayı senden alır."

"Deme!"

"Hemi de tek kuruş vermez."

"O ne demek öyle? Ne demiye vermesin hiçbir şey? Ben şükür bu dükkânı çeviririm, alırım hakkımı; devletime, belediyeme veririm. Ne kötülüğüm görülmüş de elimden alacaklarmış burayı?"

"Bu dükkân senin değil mi?"

"Benim İsmeyil'im."

"Değil işte."

"Zati değilmişçesine yaşarım, kazandığım nedir ki safasını sürüyüm?"

“Yok amma essahtan değildir.”

“Tapu öyle der amma Hasip!”

“Yok hükmünde. Bak, iyi dinle. Bu arazi belediyenin, mahallileşti amma aslen öyle. Dikmen sırtlarından itibaren dutluktur, hep konucular vardır, apartı binaydı yoktur. Belediye oradan parasını alır, gerisine karışmaz. Burasıysa şehre bağlanır. Hele bu dükkân tam ortadadır. Adamlar zeki. Haşa, bunda belediyenin bir günahı yoktur; diğer yöneticiler hep tertemiz adamlardır. Amma bir iki uyanık yazman, müdür falanca belgeyi falanca hükme uydurur, usulsüzlük de olunca belediye hemen el koyar. Buralar buna çok müsaittir. N’apsınlar Allah’ın dutluğunu da dokansınlar oraya, cezasını keser, zabıtaylan kazancını edinir. Amma buralarda işler farklıdır. Burada her şeye güya izin verilir. Dükkânını açarsın, evini yaparsın, vergini, aidatını ödersin. Kimse karışmaz, sonra bir şey olur, adamlar gelir, yok efendim falanca şeyi, filanca olarak beyan etmemişsin. Burası belediye arazisidir deyip malını mülkünü alıp belediye adı altında kendi üstlerine yaparlar. Yerinden yurdundan olursun. Hem yıllarca vergini alırlar hem malına konarlar.”

“Amma için rahat olsun Erhan! Hasip’in dedikleri doğrudur amma biz seni bundan kurtarıyoruz. Bahattin! Oğlum sana zahmet bize birer köpüklü daha, benimkine bu defa biraz şeker de atver! Olur mu?”

Bahattin boşları topladı, yenileri yapmaya giderken ustasına bakakaldı. Adamcağız bembeyaz kesilmişti. Bunca yıllık ustasını hiç böyle görmemişti. Fazla beklemeden köpüklüleri hazırlamaya koştu ama akli ustasında kalmıştı. Erhan, sonunda dudaklarını hareket ettirebildi:

“Bahattin, oğlum, bana da şöyle soğuk su getir. Valla, ne desem bilemedim. Şunca yıldır buraları çeviririm, bunlar hakkında gıdım düşünmemişim. Vakti zamanında buraya geldiğimizde heç böyle denmediydi buralar için.”

“Vakti zamanında ya... Sene kaçtı buraya geldiğinde?”

“Valla İsmeyil'im, yanlış olmasın fakat herhâlde altmış üç altmış beş filan vardı. Aslen Çubukluyuz bilirsin. Geldik işte bir şekilde.”

“Tam 1964'tü, belgelerde vardır. Ağam da dedi ya, vakti zamanında. İşte o vakti zamanında buralar Hilal bile değildi. O günlerde buralar da dutlukların devamıydı. Dikmen bozkırları. Amma sonra buralar değişti, evleşti, dükkânlaştı. Bak, her yer şehir oldu. Burayla başladı. Bak ne diyeceğim? Proje daha başlamadı. Başladığında ben diyem ilk, sen de ikinci buranın kapısını çalacaklar. Sen tapunu göstereceksin. Ha ama bu adamlar gerçekten belediye olacak, usulsüzlük falan etmezler. Dürüst adamlardır. Amma her şey o vakti zamanında oldu, hiçbir şeye tâbi olmadınız. Prosedür filen ne gezer? Geldiniz, yerleştiniz. Şimdi belediye gelecek, burası dükkân olarak resmen beyan edilmemiş diyecek. Sen ‘Ama vergimizi ödedik.’ diyeceksin, onlar da ‘Resmî kayıtlarda dükkân vergisi değil ki bu, konak vergisi!’ diyecekler. Sonra da ya yanlış beyandan doğan vergi açığını borç olarak ödeyeceksin ki bu dükkânın gelirinden bilem fazla olacak ya da dükkânı kaybedeceksin.”

O sırada kahvelerin köpüklüsünü, Erhan'ın da suyunu Bahattin masalarına bıraktı. Erhan'ın suratı tamamen renksizdi, dokunulsa çatlayıp dökülecek gibiydi. Bahattin yine pek durmadı ama üzül-müştü. Köpüklüler şapır şupur, su ise usulca yudumlandı. Erhan her şeyi dikkatlice dinledikten sonra hafif bir uyuşukluğa düşmüştü. İçtiği su, bu uyuşukluğu biraz giderdi. İsmail, sözü devraldı:

“Bak Erhan, Hasip de ben de seni çok severiz. Çubuk'ta bayramlarda hep oynardık, bilirsin. Şimdi bu proje olacak, o kesin. Senin canının yanması, bizim canımızı yakar. Gel seninle anlaşalım. Şimdi sen burayı bana sat. Essah derim. Ha, sonradan sorun çıkmasın diye burayı konak mahiyetinde satın alırım, belgelerde sıkıntı olmaz, başın yanmaz amma biraz az paraya alırım. Sen okuması yazması olan birisin, bu işler nasıl döner az çok anlarsın. Hem lafi mi

olur? Sen benim akrabamsın, sonradan ben üstünü tamamlarım. Çubuk'taki ev duruyor, biliyorsun, dükkânda kalmana gerek olmaz hem şu arkadaki sert döşekte yata yata belin kırılacak. Geçersin rahmetli büyük ninenin evine; gül gibi yaşarsın, teyze oğulları da orada. He mi? Bu işler kısmettir amma yaşın da ilerledi, şöyle iyi bir kız da bulursun. Şehirde bulmaktan kolaydır ya. Bakma biz bulduk da n'oldu? Köy sıcaklığı yok hiç. Bir iki, bilemedin üç dört sene orada kalırsın. Proje olur olmaz kale çevresine bir sürü, bir sürü dükkân açılacak. Ben burayı senden alıp kendi üstüme konak niyetine beyan edeceğim, hiçbir sorun çıkmayacak. Üç dört sene sonra var ya, burayı bırak, Ankara'nın göbeğinde sana dükkân vermezsem namerdim. Zati bilirsin, sonraki dönem belki başkan ben olurum. Nasipse hanımını da alırsın, krallar gibi yaşarsın. Amma önce burayı bir güzel elden çıkar.

Erhan bardağındaki suyu bitirdi. İsmail'in son dediklerini duyunca rengi canlanmıştı. Kardeşleri hafifçe süzdü. İkisi de pür dikkat kendisine bakıyor, cevabını bekliyordu. Şöyle bir nefeslendi. Sonra konuşmaya koyuldu:

“Valla, bilemedim ki. Eyi dersiniz, hoş dersiniz. Madem olacağı vardır, olsun bakalım. Amma biraz müddet, neyi nasıl eylerim biraz düşünmem gerek, malum.”

“Valla eyi düşün tabi. Ağamla seni bundan kurtaracak. Eyi düşün amma çabuk düşün. Proje bir iki aya resmîleşir.

Erhan, buradan itibaren düşüncelere dalmıştı bile. Her şey bulanık olmuştu. Onca yılın emeği, dükkân; güvenilir ve rahat bir gelecek vaadi... Kardeşlerle vedalaşması, kahvedekilere çay yetiştirme te-
laşının yeniden başlayışı onun için bir anda oldu, hiçbir şey fark etmedi. Kapıya yakın masaların birinde yüksek bir ses duymasıyla irkildi. Bir sürü okey taşı yere saçılmıştı. Bir “Bahattin!” sesi yükseldi. Bahattin taşları toplamaya gitti. Erhan kendine gelmişti. Bahattin'i bu kez o çağırırdı:

“Bahattin, oğlum, ben iki dakika daha oturayım, sen bana da bi’ köpüklü yap!”

“Tabii usta. Eyi misin?”

“Eyiyim ya, hadi koçum!”

Bu, Erhan’ın fırsat bulup da kahvede içtiği son köpüklüydü. Bundan sonrası hep dükkânı boşaltma ve taşınma derdiyle geçti. Dükkân, İsmail’e ederinin neredeyse çeyreği fiyatına satılmıştı. Birkaç ay sonra da Erhan Çubuk’a, köyüne döndü. Orada gencecik bir köylü kızıyla evlendi. Bir oğlu oldu. Ankara’da yeni dönem seçimleri yaklaştı. İkametgâhı Hilal’de kaldığından oy kullanmak için Hilal’e bir kere daha yolu düşecekti. Bu şekilde günler birbirini kovaladı. Adaylardan birinin İsmail olduğunu duyan Erhan çok sevindi. Bir gün hem İsmail’e tebrik ziyareti amacıyla hem de kalenin yeni hâlini görmek için şehre gitti. İsmail’i görmeden önce eski kahvenin orayı görmek, kalenin ne denli büyüdüğüne şahit olmak istedi. Dükkânın yerleşkesi amma değişmişti. Bir sürü yeni dükkân, bir sürü yeni apartman, yeni caddeler... Ama bir şey eksikti. Kaleye benzer hiçbir şey yoktu. Tabii kale dikmezlerdi ama kale genişletilecekse elbet biraz sur filan olmalıydı. Erhan, dükkânın oraya geldi. Bakındı. Ne bir sur ne de kaleden kalma bir duvar vardı. Kahvenin olduğu yerde yeni ama kapalı bir dükkân vardı sadece, etrafında boyuna polis ve zabita dolaşan bir dükkân: “Ankara Kalesi Emlak ve Ticaret”. Erhan uzun uzun etrafına bakınırken karşısından gelen elinde gazeteli genç adamı fark etmedi. “Ustal” diye seslenişini duyduğu adamı ancak dibine gelince fark etti. Bu gür bıyıklı, iri yapılı, yağız delikanlı, eski çırağı Bahattin’di. Genç adamla uzun uzun hasret giderdi. Özlediği bir sıcaklığa yeniden kavuşmuştu. Kahvenin sıcaklığı... Dükkân kapandıktan sonra yeniden okuluna devam eden Bahattin şimdi tıp öğrencisiydi. Belki Erhan birini gördüğüne hiç bu kadar sevinmemişti. Uzayan ayaküstü sohbetin ortasında Erhan bir anda hararetlendi:

“Yav Bahattin oğlum, ben dükkânı zamanında İsmeyil amcana sattım. Bana yıllarca haber etti: Kalenin büyüdüğü, buranın tam merkezde kaldığı... Sonra biri belediyeden dükkânı satın almış herhâlde, baksana: “Emlak ve Ticaret”. Sonra n’aptı, kalenin devamını dükkânına katıp yıktırdı mı? Kaleden hiçbir eser yoktur. İsmeyil başkan olursa inşallah söyleyem de gene buraları kale ettirsin, olmaz ki böyle?”

“Usta!”

“He?”

“Şu gazeteye bi’ baksana.”

Erhan, gencin elinden gazeteyi aldı. Manşet gözüne çarptı: “*DOLANDIRICI ADAY!*” Şöyle devam ediyordu: “*Belediye seçimlerinde Ankara adayı olan İsmail Veyysel Akkaş’ın, kardeşi Hasip Dursun Akkaş’la birlikte yıllarca hem halkı hem belediyeyi dolandırdığı ortaya çıktı! Yıllarca ‘Ankara Kalesi Emlak ve Ticaret’ adlı paravan şirketle kara para aklayan dolandırıcı adayın adaylığı düştü, kardeşi de tutuklandı. Haberin devamı sayfa 12’de!*”

Erhan hiçbir şey söylemedi. Yalnız bir kere Bahattin’e baktı, sonra da gözü gazetenin tarihine ilişti. Sonra Bahattin’e döndü ve şöyle dedi:

“Bugün çarşambaymış.”

KİTAPÇILARINDAN ŞARKILAR GEÇEN BAŞKENT

Turgay GÜMÜŞ

I.

Su serperler ya gidenlerin ardından...

Ayrılık bizim evin paspasıydı. Ona basarak girip çıkardık.

94'ün sonbaharında kayısı kokulu o şehre giderken annem su serpemişti ardımdan. Çünkü ilkokuldan sonra sürekli yatılı okullarda okudum nihayet üniversite için uzun bir yola çıkıyordum. Edebiyat öğretmenliğini okumak için çıktığım bu yol, uzun bir otobüs yolculuğuyla başladı. O zamanlar otobüslerin her koltuğunda televizyon yoktu. Hatta sigara içmek de serbestti. Büyüklerimden duyduğuma göre eskiden hasta ziyaretlerine gidildiği vakit hastane odalarında da sigara içilmiş.

İlk yolculuğum oldukça zor geçiyordu. Önümdeki iki yolcu durmadan sigara yakıyor, havaya üflenen bütün dumanlar sanki benim ciğerlerime doluyordu. Molalarda temiz hava almak için dışarı çıkan bu yolcular, otobüse girer girmez sigaralarını yakıyorlardı. O yolculuktan aklımda kalanlardan biri buydu.

Dedim ya, o zamanlar otobüslerin her koltuğunda televizyon yoktu. Hatta benim bindiğim o otobüste hiç televizyon yoktu. Bazı lüks otobüslerde iki tane televizyon olduğunu duymuştum. Kemal

Sunal, Cüneyt Arkın, Rambo, Rocky, Van Damme filmleri popüler filmlerdi. Bunlardan birini seyrederek yolculuk yapmak daha zevkli olabilirdi.

Bir ikinci vakti başlayan yolculuğum geceyi kucaklamış, sabaha el uzatıyordu. Gece boyu uyuyamamıştım. Gürün'de mola verdik. Etrafımızı saran çıplak dağlar bana oldukça uzaktı. Yalan yok, korku da vardı içimde, ya yolda bir şey olursa. Kayseri'den sonra bu duygu beni yoklamaya başlamıştı. İlkokul öğretmenimiz haberleri dinleyeceksiniz, diye ödev verirdi. O zamanlardan bilinçaltımıza işlemişti bu terör sorunu. Sonuçta ülkenin en batısından doğusuna doğru geliyordum.

Molada kahvaltı için çorba söyledim. Garsona Malatya'ya ne kadar kaldığını sordum. İki saatlik bir mesafe olduğunu söyledi.

Otobüse bindik, sigara dumanları bulut olup aramıza dağılmaya başlamıştı bile. Walkmanlerin meşhur olduğunu ben sonradan öğrendim. Şoför bir kaset koydu. İlk kez dinlediğim şarkılar oldu. Şarkılar oldukça hoşuma gitmişti. Müzikle aram pekiyi değildi, daha doğrusu müzik kulağım yoktu. Hatta ortaokulda en düşük notum müzik dersiydi. Flüt çalamazdım, mandolin çalan arkadaşlarıma gıpta ile bakardım.

Üniversite günlerimde kendime bir walkman aldım. Karışık kaset yapturdum hem de doksanlık. Bir de lisedeyken dinlediğim ve çok hoşuma giden Levent Yüksel'in Med Cezir adlı kasetini aldım. Zaman zaman da yatağında kulaklığımı takıp müzik dinliyordum. Sonradan karışık kasetlerimin sayısı arttı.

Zannedersem üçüncü sınıfın son günleriydi. Geceydi, *yıldızsız gecelerin perde aralıklarından* sabahı gözleyerek karışık doksanlık kasetlerden birini dinliyordum. Daha çok sevdiğim şarkıları dinlemek için kalemler kaseti ileri aldırıyordum. Artık kalem kaset ilişkisini iyice öğrenmiştim. Derken kaset yavaşlamaya başladı. Anlaşılan

pil zayıflamıştı. Radyoya geçtim, burada daha az pil harcadığı için uyuyana kadar müzik dinleyebildim.

Hangi radyo olduğunu hatırlamıyorum ama sunucunun anonsunu çok iyi hatırlıyorum:

“Sıradaki parçamız Selçuk Küpçük’ten geliyor. Bir Yalnız Savaşçının Ölümü.”

*“erguvan bakışlı bir akşamüstü
bir büyük caddede vurdular beni
neon lambaları yeni yanmıştı
yanımdan insanlar geçiyordu
beyaz gömleğinde al kan lekesi
gittikçe büyüyordu sınırsız
rüzgarlar ılıktı mevsim bahardı
erikler çiçek açıyordu
kurudu dudaklarım yandı yüreğim
yumdum avuçlarımı, tuttum çölleri
bir ıssız ormanda bir berrak gölden
ürkek ceylanlar su içiyordu
bir duvar dibine yattım upuzun
o mavi ışıktaki kaldı gözlerim
göğsü kaba mor dağların başında
telâşlı kartallar uçuyordu”*

Şarkının sözleri ve Abdullah Çevik tarafından seslendirilen şiir beni büyülemişti. Sonradan Dilaver Cebeci’nin bu şiiri Gün Sazak için yazdığını öğrendim. Bu kaseti mutlaka almalıydım. Beni yüreğimden vuran bir şarkı yakalamıştım. Siyasi bir yönüm yoktu. Sol

ağırlıklı müzikler dinliyor, ama kendimi milliyetçi ve muhafazakâr olarak tanımlıyordum. Tanımlıyorum dediysem, bu bir birikimle yapılan bir tanımlama değil, tamamen yetiştiğim çevre ve ailenin kurduğu örfi bir histi.

Ertesi gün bildiğim bütün kasetçileri dolaşmaya başladım. Selçuk Küpçük deyince kasetçiler beni başka bir dünyadan gelmiş bir tür gibi dikkatle süzüyorlardı. Tavırlarından çok satılan bir kaset olmadığını anladım. Bu ilgimi daha da artırdı ama giderek azalan kasetçiler içimdeki umudu da azaltıyordu. Vazgeçmedim. Sonunda aradığım kaseti buldum. O gün bu gündür Selçuk Küpçük dinlerim.

II.

Kurutulmuş gül mevsimi günlerden biriydi. 2018'in ilk günlerinde hava sıcaklıkları mevsim normallerinin üzerindeydi. Belki de bunun için *zemberiler gibi aşkaları ortasından bölmüyordu günler*. Yanımda yepyeni bir hayata kapı açabilmek için kritik son eşiği atlamak isteyen yeğenim vardı. Askerliğini yapmak için yola düşmüş, Ankara'ya iki günlüğüne misafir olarak gelmişti. Saat onda evden ayrılmış, Kızılay'a varmıştık. Hafif bir Kızılay turu, ardından Hamamönü, Ankara Kale'si ve Hacı Bayram Veli ziyaretiyle eve dönmeyi planlamıştık.

Küçük bir şehirden gelenler için Ankara; karmaşa, kaos ve hareketin yanında, daha fazla imkân ve gelişmişliği de barındırıyordu. Yıllar önce benim yaşadığım bu hisleri yeğenimin yüzünde görebiliyordum.

Yeğenim, televizyonda gördüğü Kızılay Meydanı'nı görünce şaşırıldı. İlk olarak patlamaların ve darbe gecesi çatışmaların nerede olduğunu sordu. Yakın zamanlarda gerçekleşen üç bombalı saldırının yerlerini ve darbe gecesi ölüm kusan yerleri tarif edince bir şey fark ettim. Patlamalar ve darbe hepimizin zihninde bir yer etmişti. Ben Ankara'da yaşayan biri olarak patlamanın ve darbenin

tüm ayrıntılarını anlatıyordum. Yeğenim ise dışarıdan gelen biriydi. Ama o da Kızılay'a iner inmez patlamayı ve darbeyi soruyordu. Ankara'nın ya da Kızılay'ın patlamalarla ve darbelerle zihninde yer etmesine üzüldüm. Sonuçta burası başkentti.

Kitapçıları dolaşmaya başladık. Benim için Kızılay'ın tek cazip tarafı kitapçılarıydı artık. Aradığımız her şeyi mantar gibi çoğalan AVM'lerde bulabilirken her kitabı ve özellikle edebiyat dergilerini bulamıyorduk. AVM kültürü, yüzeysel ve sahte bir modernlik sunuyordu bize. Çağdaş, aydın, gelişmiş gibi davranıyorduk ama öyle olmadığımızı biliyorduk. Alışveriş merkezlerindeki kitapçı sayısı üretim mi yoksa tüketim toplumu mu olduğumuzu anlatması açısından önemlidir benim için?

Yüksel Caddesi'ndeki kitapçıya uğradık. Erken saatler olduğu için cadde henüz o yalancı ilericiliğine ve göstermelik çağdaşlığına bürünmemişti. Turhan Kitabevi çoğu dergiyi bulabileceğim bir adrestti. Yeğenimi de yanımda sürüklüyordum. Diğer kitapçılarda bulamayacağımı düşündüğüm iki dergiyi aldım. Birine bir şiir denememi bir arkadaşım vasıtasıyla göndermiştim. Bir cevap da gelmemişti. Belki kendi ismimi görürüm diye hiç düşünmedim. Çünkü bu sayıda yayımlanmadığını internette görmüştüm. Gerçi yayımlanacağına dair pek umudum da yoktu. Dergiyi takip edebildiğim kadarıyla şiir anlayışı benim şiir anlayışından farklıydı zaten. İmge ve çağrışım yüklü şiirler kaliteli olabilir ama Dağlarca'nın deyimiyle benim kulağıma fısıldamıyordu. Şiir yazma ve tahlili konusunda becerikli olduğumu da söyleyemem. Neticede kahve köşelerinde, halı sahalarda üniversite bitiren biriydim.

Çiçekçilerin olduğu sokaktan Akçağ'ın bulunduğu sokağa doğru yürümeye başladık. Dershaneyle gelen öğrencileri, telaşlı adımlarla yürüyen insanları, market çalışanlarını, çiçekçileri, piyango satıcılarını yığınlara benzetiyordum. Oysa herkesin farklı bir sebebi vardı Kızılay'a gelmek için. Belki de onlar beni yığınların bir parçası olarak görüyordu. Yığın kelimesinin insanlar için kullanıldığını üniversite-

te yıllarımda Selçuk Küpçük'ün Bir Yalnız Savaşçının Ölümü adlı şarkısında Abdullah Çevik'in eklediği şiirde dinlemiştim. “*Omzuma aldığım yük, yağınların kurtuluşuydu.*” Ankara'ya gelince insanların nasıl yağınlar hâlinde caddelerden aktığını gördüm.

Kafe ve restoran tabelalarının arasında giderek sıkışan Akçağ'a girdim. Ankara'ya yerleşmeden önce de bildiğim bir yer, hatta kitapla ilgili Ankara'da bildiğim tek yerd. Doğruca kasanın arka tarafında edebiyat dergilerinin bulunduğu bölüme vardım. Hece dergisinin Sabahattin Ali'yi anlattığı özel sayısını arıyordum. O sayıda üniversiteden sınıf arkadaşımın yazısı da vardı. Hem de bu ara Sabahattin Ali'yi tekrar okumaya başlamıştım. Asfalt hikâyesini okuyunca bu ülkede hiçbir şeyin değişmediğini düşünüyor insan.

Dergileri karıştırırken yüzü tanıdık gelen biri dikkatimi çekti. Herhâlde televizyonda gördüğüm biri olmalı dedim. Dikkatle dergileri inceliyordu. Ne aradığını bilen biri diye düşündüm. Ne zaman dergileri karıştıran birini görsem o kişiye karşı derin bir saygı hissi uyanır bende. Ben de dergileri elimden geldiğince takip ederim lakin altyapım yetersiz olduğu için anlamam zor oluyor. Ama Yolcu'nun son sayılarında okuduğum birkaç yazıyı çok iyi anlamıştım. Selçuk Küpçük'ün Çağdaş Türkü grubunu anlattığı yazıları ve Cahit Koytak'ın Nuh'a Gemi Resimleri adlı şiiri zihnimde ve yüreğimde iz bırakmıştı.

Aradığım dergiye göremedim. Şaşırdım zira burada kesin bulurum diye düşünmüştüm, belki de vardı benim gözümden kaçmıştı. Yeğenime baktım. Diğer kitapların arasında dolaşıyordu. Daha çok popüler kitaplar ilgisini çekiyordu anlaşılın. Akçağ'ın kendi yayınları olan şiir ve hikâye tahlillerinin olduğu tarafa yöneldim. Onlara da bir göz atıp Kurtuba'da çay içer, oradan da Hamamönü'ne, ardından Ankara Kalesi'ne ve Hacı Bayram Veli'ye geçip geziyi tamamlarız diye içimden geçiriyordum. Kafamda öğleni geciktirip Hacı Bayram'da kılmak, biraz cami avlusunda gezinip ikindiye de cemaatle kılarak geziyi tamamlamak vardı.

Nurullah Çetin'in tahlil kitaplarını elime aldım. Dergileri incelerken gördüğüm yüz yine dikkatimi çekti. Yalnız bu sefer beynimde bir şimşek çaktı. Sanki oydu. Dikkatlice inceledim. Evet, evet, kesin oydu. *Kalbimden telaşlı kartallar havalandı. Ürkek nazenin ceylanlar koştu. Bir duvar dibine yatıp o mavi ışıkta gözleri kalan adam oldum birden. Ankara yolları gerçekten darmış Hayrullah, bu çağda bu yüreği taşıyan kaç kişi kaldı?* Doğruca yanına yaklaştım.

“Merhaba hocam, acaba isminiz nedir?”

Sanki onun da kalbinden telaşlı kartallar havalandı, şaşkın gözlelerinden bir Mona Roza şiiri geçti.

“Selçuk ama niye sordunuz?”

Soyadını ben tamamladım zaten.

“Küpçük değil mi?”

Yüzünden kentin koynunda avuç avuç ölümünü dağıtan çocukların geçtiğini hissettim.

“Uzun zaman önce sizin iki kasetinizi almıştım, Kurutulmuş Gül Mevsimi ve Tebessüm Provaları.”

“Onlar çok eskidir.”

“Yolcu dergisindeki son yazılarınızı da okudum. Çağdaş Türkü ve Eftal Küçük isimlerini tanıdım.”

“Anlaşılan edebiyatı yakından takip ediyorsunuz.”

“Elimden geldiğince.”

Uzun yıllar şarkılarını dinlediğim sanatçı karşımdaydı. Aslında ona soracak o kadar çok sorum, onunla paylaşacak o kadar çok düşüncem vardı ki ne diyeceğimi şaşırdım. Pop şarkıcılarını görüp kendinden geçen ergenleri daha iyi anlamaya başladım. Oysa ben ona

önce duyma melekesini kaybeden birkaç ay sonra da bütün dünyaya karşı susup elli iki gün yoğun bakımda yatan oğlumla dualarımdan ve Yasınlerimden arta kalan zamanlarda sizin besteleriniz, Alaeddin Özdenören, Müştehir Karakaya, Sezai Karakoç şiirleriyle yürekten yüreğe şöyle konuştum demek isterdim:

“Sen geldin benim deli köşemde durdun, bulutlar geldi...”

“Ve güldün rengârenk yağmurlar yağdı, insanı ağlatan yağmurlar yağdı,”

“Baba, gerçek özgürlüktür kölelik değil Tanrı’ya kulluk.”

“Duy babarı bağrında taşıyan çiçeğim, inanır olmuştum artık solmayacağına.”

“Gelemem ay karanlık baba, dudaklarım uçuk bu yaz, bekle desem ömür olur, gelemem ay karanlık.”

“Anla artık kapıda, ben bir çöl vurgunuyum oğlum.”

“Gelemem ay karanlık baba.”

“Gözlerini çevir gözlerime, yoksa sensiz bu sessizlikte deliler gibiyim.”

“Baba, dünya denen bu kentın koynuna girdiğim gündən beri cebimde ölümlüm.”

“Bilirim oğlum, avuç avuç dağıtırsın insanlara da bir türlü tükenmez ölümlüm. Hem de hüznün uçurumlarında gezen şair de kaybetmemiş mi Kerem’ini?”

“İşte baba, seni İbrahim, Abdullah, Kasım, Kerem hüznüyle baş başa bırakıyorum.”

“Susmuşken sözlerin, kapanmışken gözlerin ve sınımsız ellerin kurutulmuş bir gül gibi dururken avuçlarımda yüzündeki bu tebessüm provaıarı bize bir cennet muştusu mudur oğlum?”

“Benim ölümlüm baba, vitrin denizlerine zincirlenmiş çocukların değil, senin kalbine küpedir. Unutma baba ölüm uzak değil ve dahi ölüm son değil. Ben seni bekliyor olacağım.”

“Yavrum benim, sen hangi aşkları içinde taşıydın da şimdi ölümün yolunu gözlüyorsun?”

“Aşk ve ölüm iki yanımızda durur, birlikte ve iç içe yürürler hayatın yokuşlarında, gördün baba, anla artık uçtu bu can kafesten.”

“Demek öyle, mahzun ağlamaya giden çocukların yanına gidiyorsun. Beni kimler anlayacak, kimler sevecek şimdi.”

Ve bu konuşmalardan sonra yüreğimde yankılanan seslerden doğan şiirimden bir kısmını okumak isterdim ona, en azından şu bölümünü okumak isterdim:

*birazdan gün doğacak,
bir ihtilal sabahı, mayıs şafağı
yüzünde cennete kanatlanmış kuşlar,
çöpe atılır bütün devrimler ve tıp
darağacında sallanan bir ülke
hazıranda ölmek zor diye
dört eksiktir takvimlerde
mayıslar dökülür ağaçlardan
yüzünde mütebessim sevdalar
geride bir ihtilal yangını
birazdan gün doğacak*

“Kanserden kaybettiğim oğlum için yazdığım şiirlerden birini besteleyebilir miydi ya da bestelenmeye uygun bir şiir yazarken nelere dikkat etmeliyim?” soruları aklımda uzun zamandır gezinen sorulardı. Selçuk Küpçük’e mektupla sorsam cevap verir mi diye düşünürken birden onu karşımda bulmak içimdeki deli taylori harekete geçirmişti. Biraz da onun meşgul olacağı, bize ayıracak zamanı olmayabileceği düşüncesinin verdiği şaşkınlıkla en son so-

racığım sorulardan birini sordum: “Yolcu dergisinin boyutları niye öyle hocam?”

Alnına değen Kudüslü çocukları gördüm. Erguvani bir yüzle gülümseyen Gazzeli annelerin beyaz başörtüleri süzüldü saçlarından. Bağdatlı bir güvercinin kanatları çırpındı gözlerinde. İçim çöl gibi ezgisi kitapların arasında yankılandı.

Sorumun anlamsızlığı ve basitliği üzerinde durmadı. Bula bula bu soruyu mu buldun der gibi de bakmadı. Gayet kibar bir şekilde sorumu cevapladı:

“O derginin benimsediği bir tarz bu. Yıllardır öyle çıkıyor. Samsun merkezli bir dergi.”

Benim şaşkınlığımı anlamış olmalı ki telefon numarasını ve elektronik mektup adresini verdi. Yazışmak dilekleriyle ayrıldık.

Oğlumu kaybettikten sonra beni Ankara’ya bağlayan bir sebep kalmamıştı. Sonuçta onun tedavisi için gelmiş, dört yıl süren savaşı kaybetmiştik. Ankara, umudun da hüznün de başkentiydi benim için. Oğlumun beş buçuk yıl süren hayatının dört yılı burada geçmişti. Hatıralar Ankara’nın her tarafını sarmıştı. Sanki burayı terk edersem oğlumu da terk etmiş gibi hissedecektim.

Bir de Ankara’nın nimetlerinden faydalanmak istiyordum. Sağlık nimetinden faydalanmış ama sonuç istediğimiz gibi olmamıştı. En azından tiyatroya gitmeli, edebiyat sohbetlerine katılmalı, yazarlarla, çizerle tanışmalıyım diye düşünüyordum. Tam da böyle düşündüğüm günlerde Selçuk Küpçük’e rastlamak beni Ankara’ya daha sıkı bağladı. Bir kez daha verdiğim kararın doğruluğunu teyit ettim. Evet. Trafığına, kaosuna, karmaşasına rağmen, kitapçılarından Selçuk Küpçük geçen bu başkenti seviyorum.

*Alıntılar: Selçuk KÜPÇÜK, Tebessüm Provaları.

Sezai Karakoç, Gün Doğmadan.

KENAR MAHALLE

Ülfiye MEŞE

Burada doğmuştum. Bir kenar mahalleydi belki. “Kenar mahalle nereye denir?” tam bir fıkrım yoktu. Ancak içinde insanların mutlu yaşamışlıkları, sabahları mahalle bakkalından ekmek almışlıkları olan bir yerdi herhâlde.

Kâğıt helvacıdan alınmış tek kâğıt helvanın bölüşülmesi, komşuda pişer bize de düşer yemekleri, mahallenin efelerinin sünnet edilişi, evcilik oyunlarında “Onunla ben evleneceğim.” diretmeleri ile akla gelen her mahalle; orada doğmuş, ilk gençliğini yaşamış herkesin hafızasında derin izler bırakırdı.

Orada doğmuştum ama orada çok yaşamamıştım. Belki bu yaşamışlıkları oğlunun da yaşamış olma ihtimali üzüyordu babaannemi. Hatırlamadığım bir gece vakti “Sen bu acıya daha fazla dayanamazsın, gidiverin buralardan kızım.” denmişti babaannem. Öylece terk etmiştik mahallemizi. Sonra sık sık Ankara’nın o dik yokuşlu mahallesini ziyaret edecektik tabii.

Her sene nisan ayında amcamın diktiği ağaçtan erik toplayacaktık. Amcam gitti gideli o ağacın dalları eriklerin ağırlığından yere değiyordu. Amcamın dokunduğu her yer çiçek açardı zaten. Bir gün yine mahallemize erik toplamaya giderken babaannem yarı güler yarı ağlar bir şekilde yakındı. Babaannem oğlunu özlüyordu.

Başka bir gün mahallemizin parkında doğum günü kutlaması yapmaya giderken bu kez gözyaşlarını saklamadan “Ben anneliğimi o gittikten sonra fark ettim. Meğer bana anneler gününde sadece hediye o alarak annesi olduğumu fark ettirmişti.” demişti. İşte amcam da burada doğmuştu. Hatta burada okumuşt u. Burada âşık olmuştu.

Yıllar sonra sosyal medya hesabına baktım amcamın. Paylaştığı sadece bir tane fotoğraf vardı. Sonrası hü zün... Arkadaşları içinde onun da olduğu kareleri ulaştırıyordu tek tek babama, diğer amca ma, babaanneme. Paylaşılan bir fotoğrafın altında: “Sen gelsen de yine ben Uluslu olsam kardeşim.” Ulus’u bu mahallede sevmişti amcam. Dutluk dedikleri bu küçük mahalle ne hisler, ne acılar, ne sevinçler taşıyordu bağrında?

Bana kalırsa en kuvvetli hafıza geçtiğimiz sokaklarda olmalı. Biz geçtiğimiz sokakları geçerken hiç önemsemiyoruz, farkındayım. Belki bu yüzden kızabilir caddeler, caddenin köşesindeki beyaz araba. Ama yıllar sonra orada attığımız her adım devasa bir ıstırap veriyordu bizlere. Bizi kabul etmeli caddeler, mahalleler, caddenin köşesindeki araba. Tüm dertlerimizle, tüm mutsuzluklarımızla oraya gelmişsek hafızamız adına pişman olmuşuz demektir. O yüzden bizim gibi hafızasına, kıymet bilmezliğine yenik düşmemeli cadde ler, sokaklar ve caddenin kenarındaki beyaz araba...

Bizim çocuklar orada doğuyordu, doğru ama orali oluyorlar mı olduk mu bilemiyorum. Ankara’nın bir sokağı sonuçta. Ankara’da doğan hiç kimse Ankaralı olmaz. İnandırılmazsın doğrudan Ankaralı olduğuna. Önce bir sorgular karşındaki. Sen de zaten Ankaralı diyemeyeceğinin farkındasındır. Ama Anadolu’nun başka başka yerlerinden gelmiş her kavruk tenli kendine sorulduğunda “Acaba Ankaralıyım desem mi?” diye düşünür. Sonra Ankara’ya kızı gel ir.

Yahu milletin yaşadığı mahalleler denize açılıyor. Biz bu daracak sokaklara sıkışıp kalıyoruz. Biraz daha fazla okumuşsa o Ankaralı, denizine sahip çıkamamaktan sinirlenir Ankara'ya. Ancak her insanın ikinci bir köyü vardır. İnsan bayramlarda köyünün camisinde namaz kılmak ister. Her cuma köyüne gidemiyorsa eski mahallesinde cumaya gitmek ister. İşte babamın ve onun da babasının bü-yüdüğü sokaklar küçük yeşil bir camiye açılıyordu.

Babamın cumaya gitme alışkanlığı yoktu ancak amcam öyle değildi. Bir gece babaannemin verdiği kararla babam ve amcam ikinci memleketlerinden koparılmışlardı. Amcam sırf her hafta oraya gitme bahanesi olsun diye cumaya gitmesini huy edinmişti belki de. O mahalle bizim evde çokça özlenmişti. Düşününce Ankara'nın hangi sokağı neden kolay kolay özlensin ki?... Bizim evde amcam özlenmişti. Bizim evde komşuluk özlenmişti. Bizim evde akrabalarla iç içe olmak özlenmişti.

Dedemler eskiden gece yataktan kalksalar birbirlerini ezerlermiş. İşte bizim evde o kalabalık özlenmişti. Bizim evde, Ankara'da, Ankara özlenmişti. Yıllanmış Ankara'nın toy günleri beklenmişti.

Bir balkonu bile yoktu kondularınının. Fakat balkonlu evlere taşınınca balkonsuz evler özlendi. Çünkü bizlerin balkon görmemiş amcaları vardı. Yine bir gece üzerinde dumanı tüten çay bardağımız elimizde otururken babaannem gözlerini kurulamaya başladı. “Kara kız, şu para bir denkleşsin balkonumuzda da içeriz çayımızı. Gör bak, seni ne apartmanlarda oturtacağım!” derdi. Böyleydi işte çay Ankara'nın değildi de Ankara'da içilmiş çaylar özlenirdi.

Yıllar sonra balkonlu eve yerleşti babaannem. Ancak babaannemin gözü balkon görmez olmuştu. Ne zaman amcamın kabrine ziyarete gitsek ondan özür diler: “Ben balkonlu evde oturalı on beş yıl oldu bir gün elinde çayınla gelmedin Erciyes'im, çiğirim.”

Sanki babaannem ona ömrünü vermemiş, sanki yokuşlarına bile kızmadan tırmanmamış, her gece bıkmadan yıldızlarının altında çay içmemiş gibi. Amcamı ondan Ankara'nın hastanesi Hacettepe almamış gibi. Ankaralı sanatçının da şarkısında "Ah yine bir şey aldı gitti / Ayrılık hüznüleri" dediği gibi.

Canın sağ olsun da! Anaların evlatları da sağ olsun be Ankara!

KUKLACI

Zeynep Naz KESKİN

Ankara Kalesi'nin yamuk merdivenlerini çıkmak, ip üzerinde yürümek gibidir. Yer, her an ayağının altından kayıp gidecek gibi. Bu tarihî kale zorlu bir parkur. Burada her dükkânın kendine has bir kokusu olur. Tarihî çarşılar, sıcak kafeler, klasik çalgı aletleri ve kuklacı...

Kuklacı, burada görmeyi beklenmeyen bir renk. Eskimiş renklerin arasında canlı renkler... Yıllardan beri geldiğim yer, vazgeçilmez kuklacı dükkânı. Çok insan uğramaz buraya. Uğrayanlar da vitrine bir iki saniye bakıp giderler. Çocukken bu durumun kuklaları üzeceğini düşünürdüm. Ben onlara bakmayınca her birinin yüzündeki gülümseyen ifadenin silindiğini, ağladıklarını sanırdım. Büyüdükçe bu hissim kayboldu. Kuklalarsa çocuklar için hep büyülü kaldı. Kuklalar iplere bağlanmış tahta parçalarından daha fazlası. Onlar bu tarihî renksiz kaleyi canlandırdığı gibi çocukların hayal dünyasını da renklendir. Sadece çocukların da değil, her yaş grubuna sihirli bir değnek gibi dokunurdu onlar. Birçok rivayet vardı kuklalar hakkında. Her rivayetin temelinde duygular yatardı. Hasan amca, “Birçok insanın kuklalardan daha serttir kalbi. Nasıl bir tahta parçasının duyguları masal olarak yıllarca yayıldıysa bir candaki taş kalp de yıllarca yıkılmaz.” derdi. Kuklalar hep bir yanımda varlığını kaybetmemiş çocuk ruhumdu benim.

Dükkâna girdiğimde tüm dikkatini masadaki kuklayı tamir etmeye vermiş Hasan amcaya baktım. Kuklaları satmak için değil de kuklalara kaçmak için açardı her sabah bu dükkânı. Yıllardır emek verdiği kuklalarıyla her bir saniye uğraşır, uğraşacak kukla bulamazsa yenisini yapardı.

“Günaydın Hasan amca.” Sesimi duyup beni görünce rüyadan uyanmış gibi oldu. Sıcacık gülümsemesiyle başını salladı. “Günaydın kızım.”

Masadaki kuklaya baktım. Bir kolu çıkmış, ipleri birbirine dolanmış, soluk renkteydi. Normalde kuklaların belli ölçüler dâhilinde yüz çizimleri olurdu. Yıllarca git gel ben de birkaç bir şey öğrenmiştim. Ama bu kukla biçimsiz bir çizime sahipti. Masaya yaklaştım. Hasan amca da kuklaya bakıyordu. Bir şeyler farklıydı. Rafta yıllarca duran ve özenle bakılan kuklalara göz gezdirdim. Hepsi farklı görüntüye sahipti ama aynı maddedendi. Aynı ölçü, aynı gülüşler, aynı renkli kıyafetler, aynı bakışlar... Rivayetler için farklı duygular barındırabilirdi fakat teknik açıdan bakıldığında hepsi aynıydı.

Masada duran kuklaya uzandım ve sağını solunu, arkasını, önünü incelemeye başladım. Üzerindeki kıyafetlerin dokusu farklıydı. Deriydi ama hangi tür olduğunu tanıyamadım. Üzerine giydirilen deri kıyafetler pek rastlanan bir şey değildi. Burada bulunan her kuklada kumaş kullanılırdı. Gövdesi için kullanılan malzeme çürüyordu. Yüzündeki boyalar yer yer akmış ve solmuştu.

“Daha önce bu kuklayı görmedim. Yeni mi yaptın?”

“Yok, kızım! Bu sabah kalenin girişinde, duvar dibinde buldum. Baktım ipleri kopmuş, üstü başı pislenmiş dayanamadım, buraya getirdim.”

“Hasan amca ne yapacaksın bu kuklayla? Bu kuklanın yüzü yeniden çizilmeli, malzemesi değişmeli; çürümeye yüz tutmuş. Burada şansı yok.”

Hasan amca ayaklandı. Masanın karşısındaki raflara ilerledi. Yan yana dizilmiş kuklaların ortasını açtı ve elindekini koydu.

“Bu kuklayı ellemeyeceğim. Hani ben hep derdim ya, kuklalar aynı ölçütlerde yapılabilir ama aynı duyguyla biçimlendirilmezler diye. Bu kukla alışılmışı değiştirdi. Bunu çürümek üzere olan gövdesinden de anlayabilirsin, kıyafetinden de.”

Rafa göz gezdirdim. Kukla çirkin değildi, diğerlerinden farklıydı sadece. Düzeni bozmadı ama alışkanlığı değiştirdi. Belki buradaki kuklalar kadar sevilme şansı yoktu. Ama buradaki her kukladan daha çok ilgi görürdü.

Aradan aylar geçti. Hasan amcayla dükkânı temizliyorduk. Her hafta kuklaları yerinden kaldırıp köşeyi bucağı temizlerdik. Zahmetli bir işti. Normal temizliklerden farklıydı. Hasan amca kuklaları yıpranmasın diye çok önem verirdi kullandığı ürünlere.

Temizliği bitirmiş, yorgunluktan yığılıp kalmıştık sandalyelere. Tam o an kapının üzerinde asılı olan ve her kapı açıldığında çingirdayan zilin sesini duyduk. Bir adam ve elinden sıkıca tutan küçük bir kız. Bu dükkâna uğrayan çok kişi olmazdı. Bazen turistler bakar çıkardı. Bu dükkân buradan geçen birçok insan için vitrindeki kuklalardan ibaretti. Kız büyülenmiş bir ifadeyle rafları inceliyordu. Bilirdim bu büyüü. Vitrinden görünen saniyelik renk.

“Hoş geldiniz, buyurun?” dedi Hasan amca.

“Merhaba, kaleyi gezerken burayı gördük, benim kızı da durduramadım öyle bir bakınalım.”

“Baba, deme öyle kuklalar üzülecek. Duyuyor onlar seni.”

“Haklısın küçük hanım, onlar her şeyi duyar ve hisseder.” dedi, Hasan amca.

Kız, babasının elini bırakıp ilerledi. Her rafı dikkatle inceledi. En sonunda masanın karşısındaki rafta durdu. Uzun uzun baktı farklı olan kuklaya. Sonra babasına döndü: “Baba şuradaki kuklayı gördün mü? Çok güzel.”

Hasan amcayla bakıştık. Şansı yok demiştim o kukla için. Yanılmışım. En çok da onun şansı varmış bu dükkânda.

ŞİİR

AyŒe AKAY

BU KENT

Bu kentin yağmurları
Usul usul yıkıyor hayalleri
Güvercinler kaklardan su içecekken.
Ulus'ta yankılanıyor bir simitçinin sesi
Yalnızlık istasyonları biçecekken.
Sahi, bilir misin?
Yalnızlığı meşhurmuş bu kentin
Bir de yalnızlığa katkı gibi soğuğu.
Görsen, tıklım tıklımdır İtfaiye Meydanı
Kimi vurur rotayı Çıkırıkçılar YokuŒu'na
Kimi durur bakar kalabalığın akışına
Kiminin seri hoş, kiminin ruhu...

Ruhumdan, aklımda alsam korkuları
Tek tek assam kalenin surlarına
Bir kedi yaklaşır usulca, mırmırsız
Oysa ne Anka uçar ne Ra yakar
Sıhhiye'deki geyik heykeli gibi gözlerim
Donuk donuk bakar hayatın urlarına
KonuŒsam susmayı özlerim umarsız

Œayet olsaydı ihlamur zamanı
Belki bir Œiir okurdum Karakoç'tan
Yahut Hacı Bayram'a gidip
Selam verip okurdum bildiğim dualardan

Hiç olmadı kendimi arar
Daha da olmadı aklıma geleni anardım

İnanır mısın?
Yâdıma düştü bu sabah kimsesizliğim
Bitpazarına uğramalıydım erkenden
Kediseven Sokağı'ndan geçip
Karyağdı'dan su içip
Çok acıkırsam bir çay, bir simit...

Yolcuydum ben, yol gerekti bana
Önce varsaydım Suluhan'a
Ruhumu dinleyecek kadar
Giderdim Gül Baba'dan Karşıyaka'ya
Şayet görmeseydim güvercinleri

Bu kentin surlarında, duvarlarında
Bu kentin boş kalmış banklarında
Yazılar var yazılmış, karalanmış
Tarihler var oyulmuş, mihlanmış
Tarih dediysem aldırma be
Kalanlar kadar gidenlere
İşte bu kent ölülerıyla de meşhurmüş

Buket KOÇAK

ANKARA

Ankara sırlarla dolu bir oda âdeta
Gidersin Göksu'ya oturursun bir bankta
Saçına düşen yaprakları savurursun etrafa
Bir tanesini alıp üzerine Œiir yazarsın o anda

Ankara, denizi olmasa da
Göğü var, masmavi yukarıda
Ankara gezilecek yeri çok olsa
Tek limanımız var Çankaya'da

Ankara her mevsimi ayrı güzel bu cihanda
İlkbaharda açan pembe çiçekleri
Yazın asfaltı kavuran güneşi
Sonbaharda inceden esen meltemi

Ankara diyecek söz çok aslında
Yağmur düşerse tene izi kalır orada
Ankara, diyecek söz yok aslında
Yaşayan bilir bu şehri biz anlatsak da

Emircan ÜSTÜN

TAŞI TOPRAĞI ŞİİR

Sana her baktığımda yeniden gülüyorsun
Yokuşunu her çıktığımda ilk sevgim hep taze
Taştan sokaklar konuşuyor bunu
Ahşap evler duyuyor

Güzel Ankara sevmemek elde mi seni?
Kalen kadar haşmetli ve kadimsin
Toprağınla kutsal ve azizsin
Azizsin çünkü bizimsin

Sen Gazi'nin gülüsün
Sen Gazi kadar büyüksün
Sen masal gibisin
Sen taşınla toprağınla şiirsin

Eylül Tanem SEZEN

NİCELERLE ANKARA

Islanmış taşı, Mona'nın yaşıyla
Göller var olmuş âşıklarıyla
Midas çapayı görmüş rüyasında
Ankyra'yı bulmuş Gordion'da
Yaşar nice efsanesiyle Ankara

Bütün yüzyıllarla arkadaşdır
Şahittir zaferlere, savaşılara
Odur cumhuriyeti doğuran ana
Gök gözlü Ata'ya anıttır
Yaşar nice tarihle Ankara

Merkezdır güzel Anadolu'ya
Saçılmış bereket toprağına
Bulutlarla kucaklıyor minareleri
Yatıyor medeniyet koynunda
Yaşar nice güzellikle Ankara

Sanatla el eledir
Ozanlar biter dağlarında
Türkü tüter ocaklarda
Şiirler koşturur sokaklarında
Yaşar nice haykırışla Ankara

Hasan Orhun SUBAŞI

BAŞKENT

Ankara, sevdiğim geldi diye mi bu kadar güzelsin?
Sen ki ömrümün tüm “sevda” şiirlerine bedelsin!

Ankara'm, Anadolu'nun en kıymetli hazinesi,
Yağmur, kaldırımlarımın kirini pasını götürdü.
Ara sokaklarında hiç bitmeyen kundura sesi,
O ses ki Ulus'ta yaşayan eşsiz bir melodi...

Biliyorum, ufuk çizgimin unutamadığı bir yabancı elsin,
Sen ki şehrimin gecekondualarını yıkan coşkun selsin.

Medeniyetin beşiği Anadolu'dan yükselir.
Doğar Hitit, büyür Roma, yaşlanır Osman olur.
Nice milletin mezarlığında sade adın akla gelir.
Ölünce Ankara'dır, dirilince başkentimiz olur.

Bırak da şakaklarıma düşen binlerce sen üzerime gelsin.
Sen ki toprağımı süslediğin günden beri güzelsin.

Fatma Sude SEYİTOĞLU

BİZİMLE YAĞARKEN BU ŖEHİR

Yađmur dűŖünce bu karanlık semte
Gözlerinle yeŖillenir
Seninle büyülenir âdeta
Damlaların saydamlığı boyarken etrafı
Ankara'da beraber üŖüyelim

Sanki her taraf daha bir derinleŖince
Ufuktan bakalım birbirimize
O, yüksek kentin en altından
Gökteki sana gönderdiğim kuŖlarla

İnanmazsan nasıl da açtığıın bu Ŗehrin
Görmezsen grileŖtiğini sensiz
Anlamlandırabilirim bu yağmurdaki değeri

İrem HAN

ANKARA

Nasıl bir memleketsin, tüm hasretlerin anası
 Her bir karışın sulanmış gözlerdeki yağmur
 Hasretinle etme insanı mağdur
 Nihayetinde ölünce huzura kavuşur kim ise cennetlik
 Dünya hayatında sana kavuşamamak büyük delilik
 Hakkı değil midir sevdiceğin sevgiliye yazması
 Ben de sana dizdim satırları

Kalbinde yaşarken düşündüğüm
 Geceleri hatırıma musallat olan gülüşün
 Yolların var çözülmeyen bir düğüm
 Saçlarını tarama, aralarında kaybolsun gönlüm
 Bir çaresi bulunur elbet nereye varılacaksa
 Fakat ben o çareyi aramam eğer
 Yürüdüğüm senin sokaklarınsa

Nedir bu acelen diye düşünürken
 Kalabalığı aydınlatan durgun ışığına bakıyorum
 Kızılay'ın telaşına karşı sakinliğini
 Kimsenin duymadığı varlığını hissediyorum
 Yokuşların arasından akıp giden düşünceler
 Kim bilir kaç esere ilham olan taş evler
 Durup da seni izleyen gözlerimde
 Ne de güzel görünür gölgeler

Ayazınla etrafımı sarar nefesin
 Nedir bu ıslaklık gözlerin mi yaşardı?
 Üstüm başım sırlıslıklam, bedenim soğuşa daldı
 Fakat yıkanmalı bu sokaklar
 Ulus'un çarşıları yıkanmalı seninle
 Sonunda güneşi görürüm ancak bu sayede

Bir hayalet değil ki içinden geçip gideyim
 Bir varlık değil ki takılıp düşeyim
 Senin oluşun anlatılmaz
 Eğer seninle yaşamıyorsa arkadaş
 Seni yaşamak sende yaşamak değil şüphesiz
 "Yalnız" hissetmeli insan sensiz
 Yalnız "hissetmeli" insan seninle
 Avucundaki çizgiler gibiyiz biz
 Sen sıcaklığıyla yumarken ellerini
 Parmaklarına dolanır Ankara kedileri

Kışın olmadan yazın güzelleştirmez bahçemi
 Soğut ki ağaçlar hazırlasın kendini
 Isıt ki yürekler çırpınsın senin sayende
 Belki böyle hisseder sokaklar sevgini
 Mevsimlerin her biri kavurur taştan yollarını
 Bu sertlik ki çarpar ve şekillendirir
 Benim kalbimde taşan duyguları

Karanfiller görürüm sokaklarında
 Bahçeli'nin gençleri doldurur yolları
 Kahkahalarla şarkılarla senin kollarında
 Anafartalar Caddesi çağırır rüzgârı
 Yangınları körükleyen hatıraların dumanı

Yılların alışmışlığıyla eteklerinde yürüyorum
 Savrulan saçlarından ıhlamur kokusu alıyorum
 Basınevi'nde uçşan gazete
 Bir haber belki bir yorum
 Gözümün iliştiği yazılar konuşuyor benimle
 Senin ahengindir tek suçlu
 Sürükleyen beni rüyalar âlemine
 Takip ediyorum adımlarını aheste aheste

Akşamları çalmaya başlar şarkın
 Herkes duyar kimse dinlemez sanırsın
 Ben dinlerim seni balkonumun köşesinden
 Uğultulu rüzgârların anlatır hikâyesi
 Geçmişin geleceğin serüveni
 Kara anıların acılı çığlığı gibi
 Andırır bana bir Keçiören ezgisini

Şimdi sana anlatsam seni
 Sanırsın küllerinden doğmuş biri
 Ne harpler atlatmışsın fakat yaşlılık nedir
 Yıllar sana dokunmuyor, yorulsan da kanın kaynıyor
 Sen ki bu savaşlarla büyümüş
 Nihayetinde cumhuriyet ile zincirlerinden kurtulmuşsun
 Hangi şehir senin gördüğün efsaneleri görmüş
 Hangi millet seninki gibi dimdik durmuş
 Bilirsin senin alevin getirmiş saadet
 Geçmişinle geleceğine Ankara'm
 Sen bize emanet biz sana emanet

Şehirlerin denize açılan sokakları var
 Seninse iki büyük okyanusa varan Anıtkabir'in
 Kim yarışabilir bu maviliklerle
 Hepsinin koruyucusu yalnız burada huzur içinde

Sanırsın cennetten bahsediyorum
Senin beni dinlerken aldığın hazzı
Ben Ankara'nın sokaklarından topluyorum

Ben ki en büyük kavuşmadayım
Sevdiğimin kalbinde yaşarken
Kalbimde onu her gün ağrlarım
Ben ona bedenen sığarım fakat
Bir bilsen taşan duyguları heyhat
Nihayetinde ölünce ruh kalır gider beşer
Ben ölünce mezarım senin toprağın
Belki böyle ulaşır insan ebediyete
Sen yaşadıkça ben varım

Mukaddes BULUT

ANKARA GARI

Şehirler insana benzer bence
 Garlar da şehrin kalbine
 Yirmili yaşlarımda maceralı,
 Güney Ekspresi yolculuklarımda
 Tanıştım Ankara'yla
 Kalbinden giriş yaparak
 En uzun beklediği istasyonda trenin gar
 İnip gezilebilecek bolca vakit olan
 Kış günüyse eğer yüzünüzü kesen ayaz eşliğinde
 Açık mermer taban üzerinde adımlarken Ankara Garı'nı
 Nerelere gitmezdi ki insan
 Millî Mücadele kararlarının ev sahibi eski gar binasına,
 Yeni Türk Devleti'nin başlangıç serüvenine,
 Asıl gar binasının hem mimari dokusu hem tarihî yolculuğuna
 Dışı Ankara taşıyla kaplı, yalın, düz, kıvılcık, gri, geleneksel
 Ama sağlam, güçlü ve heybetli bir yapıydı
 Ankara'nın kalbi
 Tıpkı sahibi gibi
 Tanındıkça sevilen, ciddi, gösterişsiz, süssüz, denizsiz
 Ama güvenilir,
 Memleketi sırtına yüklenen şehir
 Yani Ankara gibi
 Belki sevgisini göstermeyi bilmediğindendi
 Bunca ciddi görünüşü Ankara'nın.

Oysa ben bilirdim ki koca bir kalbi vardı onun herkeste olmayan,
İçindekileri güvenle sarmalayacak sevgisi,
Derin bakmadıkça görünmeyen
Tıpkı bir baba gibi
Tıpkı babam gibi

Nilüfer TÜFEKÇİ

ŞEHRİN SİLÜETİ

Sokak lambalarından farksız yıldızlar
Matemle seni fısıldayan kaldırımlar
Başboş evlerden yükselen hatıralar
Bu şehir sensin

İtidali kayıp oturanların varlığında
Siyah beyazın gökteki ebedi savaşında
İhtarların çığlıkları göl olduğunda
Bu şehir sensin

Terk edilmişlerin kahroluşudur sokaklar
İzahsız melankoli karmaşasındaki yollar
Sahibidir talihsizliği vatan edinen adamlar
Bu şehir sensin

Akrep gece yarısını bulup zehrini akıttığında
Serkeş bir çiçek bahçesinin ıssızlığında
Tabyadan hâlice gözlerin yalnızlığı bulduğunda
Bu şehir sensin

Recep DEMİR

SEYRİNDEYİM ANKARA

Nazarımda sallanan ıhlamur ağacı
Güvercin sesleriyle daldığımda
Aynalı tarihin yarıklarında
Seyrindeyim Ankara

Aldım haberini Uluslu yerden
Bakarım bilmem kaçınıcı tepeden
Son istasyonum oldu kalen
Buzlu zamanlarla Kızılaylı kentten
Seyrindeyim Ankara

Sokak aralarında eskiciler, hurdacılar
Köşe başlarında saklanmış çocuklar
Bir yanımda oyun havası, bir yanımda Œeker halkası
Renklerin cümbüşünde
Seyrindeyim Ankara

Sevincin raks ettiriyor bulutlara
Yeşil çehresini hazırlıyor ağaçlara
Tükenmez mürekkebin sonunda
Seyrindeyim Ankara

Œehir, semt, mahalle değil de
Sevgi, rikkat, tevazu sende
Tarazlı kimliğin ikliminde
Seyrindeyim Ankara

Sevinç KILIÇASLAN

ANKARA GÜZELLEMESİ

Ayak bastım toprağına beş yaşında
 Altındağ'ın arkadaşı yanı başımda
 Düzenimi aradım bu kara bağrında
 Sen bana aşk, ben sana yâr Ankara

Ayazınla ısındım, alıştım sobana da
 İkinci anam olup uyuttun kucağında
 Ankara Kalesi beni sakladı burcunda
 Sen bana aşk, ben sana yâr Ankara

Ulus, Kızılay durağımdı gençlik çağında
 Keçiören sevdalar sundu, gül otağında
 On beş sene naçardım Polatlı'nda da
 Sen bana aşk, ben sana yâr Ankara

Hitit güneşinin bereketi var bağlarında
 Medeniyetler kök saldı vefalı toprağında
 Bir olduk, ayrılığı gömdük Hacı Bayram'da
 Sen bana aşk, ben sana yâr Ankara

Dediler, ezadır yaşamak bu resmîyetin altında
 Dedim, devletin bayrağı Meclisinin koynunda
 Yurdumun ocağıdır, vatanın kalbi atar burada
 Sen bana aşk, ben sana yâr Ankara

Ŗerife YALÇIN

ISITIR BENİ ANGORA AYAZI

Ankara, simsiyah elik ayaz
 Koskoca bir yalnızlığın ortası
 DıŖarıda, gecede, soğukta
 Yetim ve ksüzlüğün arası

DolaŖtım, evreye ısındım
 Düşündüm, insana ısındım
 Düşüyorum, sonsuz boşluktaki Cinnah'tan
 Botanik Parkı'nda aresizim
 Ulu Atakule'nin dizlerinin dibinde

Samimiyetsizliğin soğuğunda,
 Dalından düşen bir yaprağa baktım
 Ağaca ısındım, Kuğulu Park'a üşüdüüm
 Sonra, sonra baktım kuŖkulu gözlerle
 Havuzdaki dalgaların yitip gidiŖine

Eski bir Angora evinin
 Açtım camını, havaya ısındım
 Açtım mahmur gözlerimi, insana üşüdüüm
 Bitkilere baktım, kalın tüylü Angora tavŖanlarına
 Ki gülümsediler bana ömür uzatırcasına
 Üşüyorum hâlâ bu Ŗehirde ama
 Isındım cömert doğasına

Engelibeli bir sokakta, simsiyah çelik ayaz
Başkentin şefkatli kollarında
Yaşadıkça insanını, kendimden uzaklaştım,
Isınırken insanına, Ulus'a yaklaştım.

Sokak lambaları parlar bulanık bir su birikintisinden
Dikmen'e yükselir kıvrımlı bir duman
Pursaklar'ı izledim isli bir zirvenin yamacından
Doğduğum semte, Mamak'a
Sımsıcak bir selam gönderdim

Ve aleykümselam nidaları fişkırır
Çankaya'nın dağlarından
Elmadağ'da yankılanır bu hoş seda,
Doruğunda simsiyah çelik ayaz
Mütevazı bir çehreyle Angora'yı çekerim içime,
İnsan kokusuna üşürüm, ısınırım başkente

Zeynep Asude BOZKURT

ANKARA'DAN GELDİM BEN

Ankara'dan geldim ben
Dimdik yokuşlarından
Sisli tepelerinden
Koştum da nefessizim

Ankara'dan geldim ben
Bilirsin simidini
Duymuşsundur da belki
Seyyarların derdini

Ankara'dan geldim ben
Ruh, üşür soğuşundan
Damdaki bir güvercin
İzler beni oradan

Ankara'dan geldim ben
Anavatan bağrından
Bir yere gidemedim
Ruhum o olduğundan

